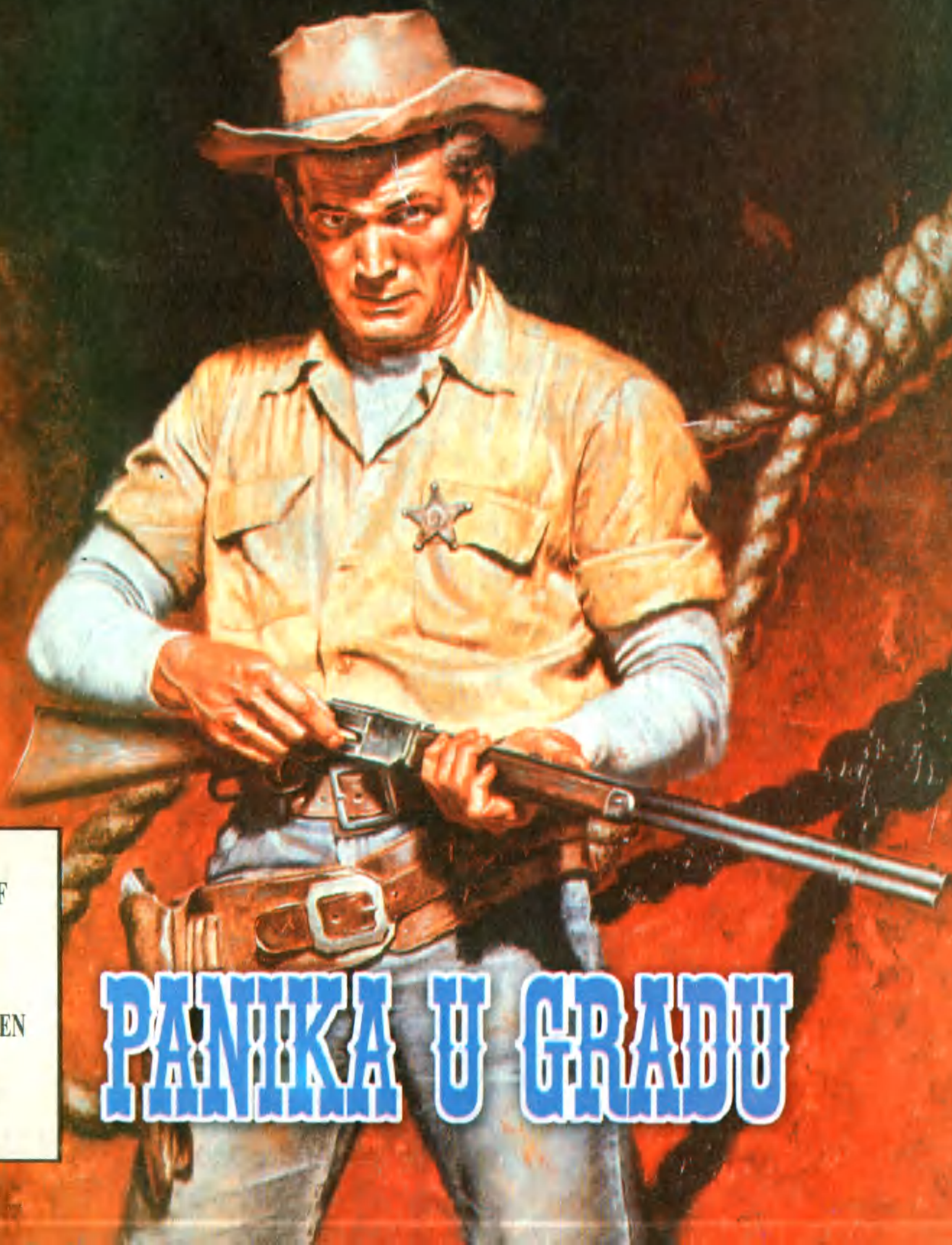

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 334 • CENA 41,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

PANIKA U GRADU

Nemačka 1,55 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,38 €
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,67 €
Slovenija 250 SIT

6. april 2002.

★ **DOK HOLIDEJ** ★

334

Frenk Larami

PANIKA U GRADU

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 334

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

YOU'RE BUYING TROUBLE

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 29. III 2002.

Tržište: 6. IV 2002.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: DOO DNEVNIK-ŠTAMPARIJA, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – YOU'RE BUYING TROUBLE

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

U smiraj dana Bonet Krik bi, po pravilu, zapadao u mrtvilo, da bi samo dva časa kasnije eksplodirao u erupciji buke i nasilja. Tako je to trajalo već mesec dana i od toga su svi građani bili ispunjeni strahom i nalazili se na rubu očajanja.

I gradski šerif Sem Brauni strahovao je koliko i svi drugi. Možda još i više, jer je osećao da stari i kako je sve sporiji. Znao je da se s ovim protivnicima ne može uhvatiti u koštac.

Njegov zamenik Ves Šo ni sam nije tačno znao kako se oseća. Bio je mlad, pun elana i želje da se pokaže i dokaže, ali je bio svestan i toga da je prepušten sam sebi i da se sa svakom opasnošću mora suočiti bez ičije podrške. On – jedan jedini, neiskusani mladić protiv devetorice skitnica i pustahija koji su u grad dolazili razonode radi. Ta devetorica sačinjavali su neobuzdanu i surovu bandu. Došli bi, orgijali bez mere, a onda opet odlazili. Jahali su na konjima besnim i prkosnim, kao što su bili i oni sami. Nisu hajali ni za građane, pa ni za šerifa i njegovog zamenika. Obično bi u grad stizali posle zalaska sunca, a odlazeći, ostavljali bi za sobom opljačkane ljude, napastvovane žene a često i mrtvace.

Noelina Lorens nije bila zabrinuta toliko koliko šerif i njegov zamenik, mada su građani i od nje to očekivali. Ona je

bila vlasnik jedinog saluna u gradu i nije joj ova banda bila prvo iskušenje. Preživela je ona i zaprepašćeno šaputanje zavidljivih gradskih žena, neukusne šale oholih i uobraženih građana i mrgodno mrštenje samouverenih bankara, kada bi im se obratila za kredit.

I uspela je da se dokaže! Uspela je da na kraju bude u gradu prihvaćena i u ovoj, skoro nemogućoj situaciji, vodila je lep i uredan salon. Razlog tome što je njena zabrinutost bila manja ležao je u njenom verovanju kako će je banda napasnika mimoći i ostaviti na miru. Pustahije i nevaljalci obično ne bacaju smeće u vodu koju piju. A, po pravilu, ni ne napadaju otresite i energične žene.

Bilo je večer. Sunce je već pre dva časa zašlo, i uskoro je trebalo nastupiti vreme divlje terevenke. Glas šerifa Braunija zvučao je umorno dok je gledao zabrinuto svog mladog zamenika:

– Budi miran i sačuvaj prisustvo duha. Obiđi grad kao i obično i zažmuri ako su pustahije tu i prave neku gužvu.

– Znači, isto kao i uvek? – odvrati Ves Šo.

Izvadio je revolver i proverio da li je pun, vukući prstima po metalnoj cevi i dobošu za metke kao da prevrće stranice biblije. Bio je to stasiti mladić, koji još nije dosegao svoju punu visinu, ali je već bio širok u ramenima. Kada bude

dostigao punu visinu biće verovatno jedan od najviših muškaraca u Bonet Kriku... ako dotle poživi.

– Da, zameniće, isto kao i uvek – rekao je šerif. – I nemoj mi reći kako te učim nečemu što nije dobro. Ja, posle trideset godina šerifovanja, tačno znam kako mogu da se odvijaju stvari.

Ves Šo okrenu leđa šerifu i zagleda se kroz prozor. Pri već slaboj svetlosti na obzorju ugledao je konjanike koji su se spuštali ka podnožju brda. Bilo ih je devetorica, kao i uvek, i jahali su polako, sigurni u sebe, zamišljajući unapred zadovoljstva noći koja su stajala pred njima. Kada dođu u grad, napiće se, izazvaće tuču, pokazaće se u svojoj svojoj grubosti i uzeće sve što budu poželeli. Ko bi, uostalom, mogao da ih spreči u tome?

– Hoće li to tako daveka, šerife?

– upita Šo natmureno.

– Neće. Umoriće se. Ljudima njihovog soja obično posle izvesnog vremena dosadi na jednom istom mestu.

– Ali ovo traje već mesec dana!

– Mesec... dva meseca... Okončaće se to, videćeš. Stvari će se na kraju normalizovati i sve će opet krenuti po starom. A kada se to dogodi, ja ću se povući. Predaću ti grad da ga ti uobličiš i doteraš ga onako kako tebi odgovara. Samo treba biti još malo strpljiv.

Šerif ustade od svog pisaćeg stola i zagleda se u svoje čvornovate, ostarele ruke. Njihovo podrhtavanje nije bilo rezultat njegovih trenutnih strahovanja. On je jednostavno bio umoran, istrošen čovek, koji je prešao svoj vrhunac i nalazio se samo korak od svog zalaska. Želeo je samo da ovome vidi kraj i da

nakon toga odjaše, praćen zahvalnošću građana, odjekom njihovih pozdrava u sluhu i malom, ali dovoljnom penzijom u džepu. Želeo je da se posle toga izgubi u brdima, da ode u lov i s vremena na vreme naiđe ponovo u Bonet Krik da vidi stare prijatelje. Želeo je da to doživi i nije smeo da rizikuje da pre vremena umre.

Došavši do prozora, položio je smežurane ruke na podest i trepćući, zagledao se u tamu. Uzdahnuo je duboko, ali to nije moglo da olakša mučan utisak koji mu je svake ovakve večeri pritisкао dušu. Voleo je Šoa i verovao da će od njega jednoga dana postati dobar šerif. Bio je malo prepotentan, kao i većina mladih ljudi, i možda preterano samouveren. Ali bio je i hrabar i sposoban i, pravilno usmeravan, postao bi bolji šerif i od njega.

Osetio je da ga Šo posmatra pa je odlučio da pokaže kako je još uvek onaj stari, koji zna kojim putem treba okrenuti točak događaja.

– Postoji mogućnost da u nekom trenutku izgubiš strpljenje, zameniće – rekao je – što bi se moglo desiti kada vidiš da su oni otvoreno uradili nešto što čovek ne može progutati. Ali ako se to desi, uvek prethodno pomisli šta ti život obećava. Pomisli na Čelenorovu kćer, na posao koji imaš, na svoje zdravlje i svu sreću i udobnost koju ti život može pružiti. Prema tome, ako na tvoje oči urade neku gadost, nešto što ne možeš podneti, pozovi mene. Ako za to nemaš vremena, tek tada preduzmi neku akciju, ali ta akcija mora biti odlučna i surova. Mislim, ako potegneš oružje, moraš ciljati tako da protivnika ubiješ!

Ves Šo ne odgovori. Tu priču je već više puta čuo. U početku jedanput sedmično, pa dva do tri puta, sve dok u poslednje vreme nije slušao svake večeri. Znao je da je to prijateljski savet.

Nije bio ponosan na sebe. Osećao se napetim i beskorisnim. Ali jedan revolver protiv devet bila je velika nesrazmera.

Izašao je iz kancelarije i prešao preko ulice do mesta odakle je mogao da vidi put kojim se ulazilo u grad. Prozori su na većini kuća bili osvetljeni, ali na ulici nije bilo ni žive duše. Znao je da će u salunu Noeline Lorens naći ponekog uobičajenog posetioca. Nekada je tu dežuralo pedeset pa i šezdeset neutoljivih pijanica, ali se taj broj sada sveo na tuce najupornijih i najhrabrijih. Šo se pitao koliko će i oni dugo rizikovati da budu zlostavljani ili prebijeni.

Devetorica konjanika približavali su se gradu preko prerije, podsećajući u pomrčini na zakukuljene avetinjske lutke na konjima. Još deset minuta i oni će tutnjeći uleteti u grad. Ves Šo ubrza korak i proveriti gradsku štalu, pansion i trgovine na glavnoj ulici. Kada je stigao do korala do ušiju mu je dopro prvi slab odjek topota kopita. Oseti hladan znoj na vratu i ljutnu se zbog toga na samog sebe, ne shvatajući da i razumna hrabrost ima granice. Znao je dobro da neće stupiti u akciju, kao što ni maltretirani građani „neće videti“ ko ih je maltretirao, pljačkao i razbijao im prozore pucnjavom.

*

Gradonačelnik Džon Čelenor stajao je nepomično kao kip, zureći kroz prozor u noć. U udaljenom uglu sobe svetlela je samo jedna lampa i njeno prigušeno svetlo skoro da nije ni dopiralo do njega. Njegova kći Korina ušla je u sobu i nabrala čelo. Pogled joj je prošetao po luksuzno nameštenoj sobi i zadržao se na slikama na zidu, pisaćem stolu njenog oca, policama s knjigama koje nikada nije videla da je njen otac uzeo u ruke, a još manje pročitao, i na kraju na dugačkoj draperiji pod kojom se nalazila njegova udobna stolica za ljuljanje, koja je bila prazna.

– Oče? – pozvala ga je.

Čelenor se nečujno okrenuo i pojavio se ispred zavesa koje su ga zaklanjale. Opazivši ga, Korina upita:

– Oče, zašto si u mraku?

Čelenor se osmehnu: – Razmišljam, Korina, pa mi svetlost nije potrebna.

– O čemu razmišljaš? Izgledaš tako utučen.

– Nisam utučen. Možda sam samo malo umoran.

Korina je malo jače izdigla fitilj u lampi. Volela je svetlost. Kao dete uvek se bojala mraka i znajući to njen otac se trudio da je poštedi od svih mračnih strana života. Pružio joj je dobro vapistanje i obrazovanje, nije štedeo na njenoj garderobi i ni na koji način se nije mešao u njen lični život, znajući da će ona ako bude naišla na teškoće i probleme, sigurno potražiti od njega savet i pomoć. Otac i kći bili su vrlo bliski i jedno od drugog nisu skrivali nikakve tajne. Sem jedne. A ona će otići

u grob zajedno sa Džonom Čelenorom. To je bila istina o njegovoj prošlosti i on nije želeo da dopusti da ona pokvari život njegovoj kćeri.

– Je li to zbog onih ljudi, oče? – upita ga Korina.

– Delimično i zbog toga.

Prišla mu je. Bila je visoka skoro koliko i on, ali vitka, skoro krhka.

– Zašto neko ne preduzme nešto protiv njih? – upitala je. – Pa ne sme im se dopustiti da vršljaju tako dogle god ih je volja.

– I njima će doći crni petak – pokušao je otac da je umiri. Ali devojka se nije dala umiriti.

– U međuvremenu grad može i umreti – rekla je. – On već zamire. Niko više ne dolazi, pa čak se ni ljudi u gradu više međusobno ne posećuju. Uveče se svi zaključaju u svoje kuće... pa izgleda da su sami sebe sahranili u te kuće-grobnice. – Zašto su svi tako uplašeni od njih? – nastavila je vatreno. – Ves mi je rekao kako bi uz malo podrške mogao lako da ih smiri i otera iz grada. On nije uopšte uplašen. On kaže da...

– Ves Šo ne zna šta govori.

– Možda, ali bar se ne boji.

– Za njega bi bilo bolje kad bi se pribojavao – reče joj otac – a ti bi bolje učinila kad ga ne bi ohrabivala u njegovoj ludosti. Želiš da se za njega jednog dana udaš, zar ne?

– To smo već rešili, oče.

– Onda se postaraj da shvati kako ni on ni šerif Brauni nisu dorasli protivnici gomili pustahija koji sačinjavaju bandu Djuka Olinga. Ako Ves to ne bude shvatio i ako mu se jedne noći učini da je u stanju da se s njima ponese, sledećeg

jutra ćemo ga sahraniti na gradskom groblju. A sada me, molim te, ostavi samog jer imam i drugih briga sem pomisli na to što Olingova banda može večeras učiniti u gradu.

– Zaista? – Rekavši to, Korina požuri napolje. Još jedna noć more bila je pred njom. I Ves će, ako i dođe kasnije da je vidi, biti napet i na ivici živaca, mrzovoljan što ga sputavaju šerifove naredbe i želje njenog oca. Setila se kako je jedne večeri čula oca kako savetuje Brauniju da čeka i vreba priliku, a dotle da se bandi sklanja s puta. Ušla je u svoju sobu i zatvorila se.

*

Noelina Lorens je sišla u salun, svesna da su oči svih gostiju u njemu uperene ka njoj. Bila je visoka i vitka, a kosa joj je kao bujni slap padala na ramena. Osećala se sigurnom i uverenom da će večeras imati manje problema nego prethodnih večeri. Opazila je da su se Tom i Den Betersbi zaustavili i privezali konje pred njenim salunom, zajedno sa još sedmoricom svojih pajtaša, i odlučila da se nađe u blizini kada oni posle ulaska u salun naruče prvo piće. Tom Betersbi je voleo da očijuka sa ženama, bile one lepe ili ne, pa je držala da zbog toga te večeri neće biti nikakvih neprilika. Lakim klimanjem glave pozdravila je uobičajene večernje goste, opažajući razočarano kako se njihov broj iz večeri u večer smanjuje. Momci iz Olingove bande pili su dosta i dosta plaćali sve što popiju, ali ipak nisu bili dostojna zamena za redovne goste, koji su večeri u njenom salunu činili ugodni-

ma i unosnima za nju. Sem toga, u dubini duše ipak je strahovala da se jedne noći može desiti nešto nepredviđeno, što može izazvati nekontrolisanu erupciju nasilja, pa i dovesti do ubistava, što se u njenom lokalu dosad nije dogodilo. Naslućivala je da je ta banda nestrpeljiva da preuzme kontrolu nad gradom, što su, istinu govoreći, već mogli i učiniti. Zašto nisu? Možda je Djuk Oling želeo da se grad najpre malo peče na tihoj vatri. To je ličilo na njega – čoveka životinjski surovog, bezobzirnog i opasnog. Zahvaljivala je sudbini što on u poslednje vreme nije dolazio sa svojim ljudima. Dovoljno je teško bilo svari i svinje kao što su braća Betersbi, Kip Turner i Ol Ričard.

Stigla je do šanka i neprimetno klimnula glavom šankeru Džejsu Henriju. Šanker je, kao i obično, izgledao kao čovek koji drži konce u svojim rukama i ni po čemu se ne bi reklo da je uznemiren bučnim ulaskom Olingovih ljudi. S uobičajenom ležernošću prišao im je s ljubaznim osmehom i čisteći po navici ploču šanka pred njima upitao ih šta žele da popiju.

Tom Betersbi tresnu širokom šakom po rubu šanka i tmurno se zagleda šankeru u oči:

– Zar ništa ne pamtiš, ćelava glavo?

Njegov brat Den, mlađi nekoliko godina i isto tako natmuren, stao je pored Toma i iscerenog lica pogledao šankera.

Noelina Lorens je znala da u većini slučajeva mlađi brat započinje kavgu i tuču, ponekad čak i s momcima iz svoje grupe, samo zato što je voleo da se tuče i da bude u centru gužbe. Njegov glas zvučao joj je kao preteća grmljavina.

Njegov brat ga pogleda zlovoljno:

– Prepusti tog varošanina meni, Dene. Ja sam ga prvi uzeo na zub.

– Onda nam naruči neko piće. Zar misliš da smo prošli ovoliki put samo zato da bismo slušali šta ćeš ti reći? – Načinio je nekoliko klizećih koraka i zamahnuo rukama, podražavajući igranje.

– Ili smo došli da plešemo, je li, Tome?

Tom se okrenuo prema bratu, stisnuvši vilica i pretećeg pogleda: – Zaveži, Dene. Smesta zaveži, čuješ li?

Den zastade i njegove tamne oči sukobile su se s očima njegovog brata. Stiskao je šaku u pesnicu, pa je opet rastvorio, kao da hoće nešto ili nekog da zgužva, da zdrobi. Ostali iz bande nepomično su posmatrali scenu. Onda šanker, predviđajući opasnost, stavi hladnokrvno devet čaša na pult i natoči dupli viski obojici Betersbija.

– Ko plaća prvi? – upitao je.

Na zvuk njegovog glasa pogledi oba brata okrenuše se punim čašama pred njima.

– Tom plaća prvi, barmene – reče Den brzo. – On je ovde glavni, pa i za plaćanje. – Uzeo je svoju čašu i naglim pokretom sasuo jaku tečnost u grlo, a onda dohvatio već natočeno pivo. Gurnuo je grubo ramenom jednog kauboja i uputio se prema stolovima. Tom je samo pogledom ispratio brata, a zatim su i ostali prišli šanku i uzeli svoje piće. Onda je i on sledio primer Dena, sasuo viski u grlo, uzeo pivo i dunuo penu u lice barmena. – Stavi sve na moj račun – rekao je.

– Mister Betersbi, moram vam skrenuti pažnju na to da u ovom salunu ne

poslujemo na taj način – primeti Džejs Henri. – Ovde se piće plaća odmah.

Tom zastade i polako ali čvrsto prisloni prst na barmenova prsa. – To je nov način poslovanja, koji sam upravo u ovom trenutku izmislio. Možda će to od sada biti jedini način poslovanja, pa ćeš morati sebi da nabaviš dosta papira i celu kutiju zaoštrenih olovaka.

– Neće nam biti potrebno ni jedno ni drugo – javi se vlasnica saluna.

Tom Betersbi se okrete i postavi se oči u oči s Noelinom, odmerivši je od glave do pete pre nego što se njegov ljutiti pogled zadržao na njenom ljupkom licu.

– Svako ovde plaća piće kojim je poslužen – podsetila ga je žena. – Nema nikakvih izuzetaka.

Ostali gosti u salunu smušeno su oborili pogled, izbegavajući da pogledaju Noelinu, koja je lagano, ali odlučnim korakom pošla duž šanka ka mestu gde je stajao Tom Betersbi, očiju usjaktelih od besa. – Da li vi to tražite neprilike, madam? – upitao je. – Ako ih tražite, onda ste se upravo obratili pravom čoveku.

– Ne tražim neprilike, mister Betersbi. Ja samo vodim svoj biznis – odgovori žena smireno. – Vodim dobar, pošten posao. Služim dobro piće po umerenoj ceni i očekujem da oni koji to piće troše za njega plate poštenu cenu. Sigurna sam da shvatate kako ne postoji drugi način da se neki posao pošteno obavi.

Tom Betersbi načini kiselu grimasu. Slutio je da njegov brat sedi negde iza njegovih leđa i smeškajući se, uživa u neprilici u koju je zapao. Znao je i da će ostali smatrati ovo kao ispit njegove odlučnosti. Kada bi ova prokleta žena bila

muškarac, onda bi je, dođavola... Rukom je stegao čašu a znoj ga je oblio.

– Ne zavitlavaj me, ženo – procedio je.

– Ako ne platite piće kojim ste usluženi, više nećete dobiti.

Betersbijevo lice se zacrvene od besa.

– Zar misliš da ne možemo uzeti ono što hoćemo? – zaurao je.

– Ne, u mom salunu ne možete.

– Đavola ne možemo! Uzećemo sve što hoćemo i niko nas neće sprečiti u tome. A sad začepi i ostavi nas na miru! Nećemo ništa platiti i to je kraj priče!

Noelina se polako okrenula i pogledala svog barmena:

– Džejse, nijednom od ovih ljudi nećeš više dati nijedno piće dok ne plate ono što su do sada dobili.

– Kako vi kažete, mis Lorens.

Den Betersbi se namrgodio i ustavši od stola, pošao laganim, odmerenim koracima ka svom bratu. Bližio se početak bure.

Noelini je bilo jasno da je svojom zabranom celoj bandi izazovno dobacila rukavicu. U dubini duše bila je uplašena mogućnošću ishoda, ali je bila čvrsto rešena da to svoje strahovanje ne pokaže. Nije htela da ustukne ni po koju cenu, jer je još uvek verovala da će biti pošteđena gneva siledžija.

Osetivši podršku svog brata, Tom je naglo hitno čašu u ogledalo iza Džejsa Henrija. I čaša i ogledalo razbili su se i komadići stakla se raspršili na sve strane.

Noelina se nije ni pomerila. Samo je rekla: – Pričinjenu štetu ćete platiti.

Tom Betersbi je dohvati za nadlaktice i grubo je odgurnu u stranu. Crven u licu, dograbio je dve prazne čaše i

svom snagom ih zavitlao na boce poručane na polici iza šanka. Džejs žustro skoči u stranu da se zaštiti.

– Đavo te odneo, ženo, videćemo da li ćemo platiti! Nećemo više trpeti tvoje zavitlavanje!

– Salun je zatvoren i ostaće do daljeg zatvoren – objavi Noelina hladno. – Od ove noći u Bonet Kriku neće se više točiti piće sve dok ne platite pričinjenu štetu, i dok se ne počnete vaspitano ponašati!

Sada su i ostali članovi bande prišli bliže šanku da podrže braću Betersbi, a na licu im se videla želja za nasiljem.

Noelina je drhtala, ali nije uzimala. Den ukloni pokretom ruke brata i stade pred nju.

– Niko ne želi da vam učini nešto nažao, madam, ali nemojte izazivati buru kad to nije nužno. Mi možemo ovaj salun rasturiti u paramparčad i vi to dobro znate.

– Naravno da možete. Ali onda više neće biti nikakvog saluna. Gde je sledeći grad gde vi i vaše društvo možete dobiti piće, mister Betersbi? Gordon Krik? Do Gordon Krika se putuje dosta dugo kroz bezvodnu pustaru, zar ne?

– Rekao sam vam da ne tražite đavola! – prosikta Den.

– Govoriću ono što hoću i kad hoću – uzvratila je Noelina neustrašivo. – Nisam ja ovde zato da vama ugađam i zato što to vama odgovara! Ako vam je cilj da se ponašate kao gomila budala ili ludaka, budite spremni da podnesete posledice. Znajte da vas se ne bojim!

– Onda ste vi budala – grmnu Den Betersbi i, udarivši je rukom po licu, od-

gurnu je u stranu. Noelina izgubi ravnotežu i pade na pod.

Iz grla jednog starijeg građanina ote se uzvik protesta. Osetivši u sebi ostatak hrabrosti pionira Divljeg zapada, on jurnu napred i svom snagom zamahnu pesnicom na Dena Betersbija. Ovaj je naslutio šta stari smeri, mahinalno se okrenuo i zgrabio ga za ruku, savio je i bacio ga svom snagom na šank. Zvuk krckanja kostiju, praćen bolnim jaukom hrabrog starca, naveo je četvoricu drugih gostiju da nasrnu na siledžije. Ali za nekoliko sekundi i oni su bili oboreni na pod, a banda Djuka Olinga počela je kao mahnita da lomi nameštaj, bacajući delove stolova i stolica na sve strane, razbijajući stakla i ogledala na zidu iza šanka.

Noelina Lorens je uspela da ustane i dovikne ostalim gostima da napuste salun, ali ju je Betersbi ponovo zgrabio i besno gurnuo preko prostorije čak do drugog zida. Zatim je poveo ostale u besomučno razbijanje i rušenje svega što se u salunu moglo naći, a onda su, jedan za drugim, urlajući od zadovoljstva, izišli kroz dvokrilna vrata, ostavljajući za sobom pravo razbojište.

Den Betersbi je spakovao nekoliko boca viskija u bisage i vinuo se na svog konja. Kada je ugledao gradonačelnika koji je trotoarom trčao prema njima, potegao je revolver i otvorio vatru. Čelebija se glavačke bacio kroz vazduh, tražeći zaklon od metaka u vratima trgovine mešovitim robom, a istog trenutka iz svoje kancelarije pojavio se šerif Brauni. No divljačka paljba naterala je šerifa da se brzo povuče unutra. Zamenik Ves Šo dotrčao je ka poprištu iz

pravca koralu. Oko glave su mu zujali kuršumi i on se bacio na tle, potežući istovremeno revolver. Ali neprekidna paljba primorala je i njega da se puzeći povuče u sporednu ulicu i tamo ostane.

Pucajući nasumce, bez mere i urlajući koliko ih grlo nosi, članovi bande jahali su gore-dole glavnom ulicom pre nego što su otišli do izlaza iz grada, izrešetali gradsku štalu i trgovinu konjskom opremom, a onda otutnjali u preriju.

*

Šerif Sem Brauni je sačekao da Ves Šo, Džon Čelenor i dvanaestak drugih građana iziđu na ulicu pre nego što se osmelio da se i on na njoj ponovo pojavi. Iz iskustva je znao šta ovakav rušilački pohod znači, a ovaj je bio najgori u njegovoj karijeri. Bio je uveren da je Oling odlučio da konačno odigra svoje karte. Ovo je značilo otvoreni rat. Dok se umornim korakom gegao prema salunu, vraćajući revolver u fütrolu, laganim pokretom skinuo je metalnu zvezdu sa svoje košulje. S izrazom ravnodušne poraženosti, zakoračio je u salun u kome su građani pokušavali da koliko-toliko dovedu stvari ponovo u red. Za jednim stolom blizu šanka sedela su petorica, a dvojica od njih imali su krvave zavoje oko glave. I ostali su izgledali žalosno. Čak je i Noelina imala po licu i rukama nekoliko brazgotina i modrica.

I Džon Čelenor je pomagao u raščišćavanju krša, a onda je, podigavši glavu, ugledao Braunija. – Gde si, dođavola, ti bio, šerife? – dreknuo je na njega.

Sem Brauni pogleda mimo njega i susrete se s optužujućim pogledom Noeline Lorens, a onda i s istim takvim izrazima lica ostalih prisutnih građana.

– Krio sam se – rekao je. – Nisam video nikakvu razumnu mogućnost da ih zaustavim i zato nisam ni pokušao.

– Nisi plaćen da tražiš razumne mogućnosti – viknu Čelenor. – Plaćen si da...

– Znam dobro za šta sam plaćen, gradonačelniče. – Brauni rezignirano baci metalnu zvezdu na šank. – To ne vredi toliko da rizikujem život.

U salunu je zavládala gluva tišina.

S mnogo više razumevanja u očima, Noelina Lorens je prišla šanku i počela da skuplja polomljene čaše. Držeći okrvavljenju krpju na desnoj obrvi, Džejs Henri je prišao da joj pomogne, ali mu je Noelina posavetovala da sedne za jedan od podignutih stolova i da se odmori. Ves Šo je prišao šanku i ljutito gledao svog šefa.

– Šta bi trebalo da znači to što kažeš, šerife? – upita Čelenor.

– Znači da dajem ostavku. Nešto što je trebalo da učinim još pre nekoliko meseci. Sutra ujutru očistiću zatvorsku zgradu, iseliću se iz moje sobe i otići ću iz grada.

Čelenor se zablenu u njega.

– Zar misliš da je to neko rešenje, Brauni?

– Mislim da je to jedino razumno rešenje, Čelenore. Nađite nekog boljeg, mlađeg čoveka za taj posao. Ja ne mogu da izađem na kraj s Olingovom bandom i ne libim se da to priznam.

– Uplašio si se od njih?

Sem Brauni ga pogleda pravo u oči:

– Da, uplašio sam ih se, kao i veći-
na stanovnika ovog grada. Ni ja ne že-
lim da umrem. – Šerif odvažno pogleda
ljude oko sebe, a onda pognute glave
pođe prema vratima. Niko se nije ni po-
makao. Brauni zastade i osvrnu se da
još jednom baci pogled na mesto gde je
godinama ispijao svoje poslednje večer-
nje piće. – Želeo bih da se vi, građani,
setite onoga što sam za ovaj grad uči-
nio, a ne onoga što nisam učinio. Ja sam
se ponosio time da sam ovde stekao do-
sta dobrih prijatelja i voleo bih da osta-
nem u uverenju da ih još imam. – Re-
kavši to, izađe.

Džon Čelenor se prvi pribrao i progo-
vorio:

– To nas stavlja u vrlo nezgodnu si-
tuaciju.

Ves Šo je prišao šanku i uzeo u ruku
metalnu zvezdu, koju je Brauni ostavio.
Zamišljeno ju je vagao u ruci dok je sa-
mouvereno, skoro drsko gledao Čele-
nora.

– Koliko se meni čini, ni najmanje.

– Ne budi smešan, Šo. Nećeš valjda
reći da ti preuzimaš njegov posao?

– Mislim da hoću, gradonačelniče.

– A ja kažem da nećeš. Ti još uvek ne
znaš ni abecedu vođenja šerifskih pos-
lova. Potreban nam je zreliji čovek, tvr-
đi, koji zna kako u svakom trenutku
treba reagovati.

– Ja ću naučiti tu abecedu. – Šo se
trudio da mu glas zvuči ubedljivo, ali
nedostatak podrške ostalih prisutnih
naterao mu je rumenilo u lice. Žustro
je ponovo bacio zvezdu na šank i na-
mrštio se. – Ko bi drugi mogao preuzeti
dužnost šerifa?

Ne obraćajući više pažnju na njega,
Čelenor priđe Noelini, koja je na sredi-
ni saluna skupljala veliku gomilu po-
lomljenog stakla. – Prema onome što
sam čuo, Noelina, večeras si ispala vrlo
glupa. Šta te je, dođavola, nateralo da
im se suprotstaviš?

– Mislila sam da je za to došlo kraj-
nje vreme, Džone. Smučilo mi se već da
ih puštam da rade šta hoće i da se pra-
vim nevešta na njihove bezobrazluke i
gledam kako mi posao propada.

– Ti si žena, a ovo je muški posao.

– Nisam videla da je neki muškarac
večeras bio spreman da se umesto me-
ne angažuje u tom muškom poslu – od-
vratila je podrugljivo. – Ali vidim pouz-
dano da je posle ovog večeras sa gra-
dom završeno. Oni će se vratiti, to je si-
gurno. Sada znaju da mogu raditi šta
im je volja i da će to ostati bez posledi-
ca. Shvatili su i da je došao trenutak da
preuzmu grad. Ko da ih u tome spreči?
Ti? Zamenik? Građani?

Čelenor opsova u sebi, jer je gledaju-
ći prisutne i sam došao do istog zaključ-
ka. Znao je da svi od njega očekuju ne-
ko rešenje.

– Možda je tako kao što kažeš, a mož-
da i nije. Prespavaćemo pa ćemo vide-
ti šta ćemo raditi. Jutro je pametnije od
večeri a za sutra u deset pre podne za-
kazaću sednicu gradskog saveta. Sku-
pićemo se pa ćemo nešto smisliti.

Niko, pa ni Noelina, nije na to rekao
ni reč. Razočaran ćutanjem, Čelenor se
uputi na ulicu. Izašavši, osvrnuo se po
utihnulom gradu, sluteći da će taj grad
tokom sledećih sedmica biti pretvoren
u pakao. Na vratima kuće dočekala ga
je kći, uzdrhtala i radoznala. Čelenor je

prošao pored nje, ali je ona pošla za njim i upitala ga: – Je li ko povređen?

– Neki su prošli s brazgotinama i modricama, ali niko nije ubijen.

– Je li... Ves čitav?

– Jeste.

Čelenor se uputio ka ormariću za piće i natiočio sebi veliku čašu viskija. Okrenuo se ka Korini i rekao:

– Moram večeras mnogo da razmišljam, dete. Ne mogu sada ništa da ti kažem i zato me nemoj zamarati pitanjima.

Korina stisnu usne i žurno izađe. Njen otac sede za pisaći sto, srknu viski, a onda iz fioke izvadi blok s papiri-ma, pero i mastilo. Ubrzo nakon toga zamišljeno je pisao neko pismo.

*

Pred članovima saveta stajao je mirno, ali je samo krajnjim trudom skrivao sopstveno nespokojstvo. Oni su ga izabrali za gradonačelnika i uvek su mu iskazivali puno poverenje. Ipak, znao je da ono što će im predložiti neće biti primljeno s odobravanjem. Ali nije video drugo rešenje. Progovorio je:

– Sem Brauni mi je sinoć zvanično predao ostavku na svoj položaj, gospodo. Time je ovaj grad ostao bez čuvara zakona.

Sve oči su ga ćutke i zamišljeno posmatrale. Svi su znali da Čelenor nije sazvao ovaj sastanak nepripremljen. Po licu su mu videli da je smislio rešenje. Ono što je zatim rekao, potvrdilo je to.

– Kao što svi znate, u običnim okolnostima, čovek koji je do tog trenutka bio ovlašćen da vrši dužnost šerifovog zamenika, automatski bi trebalo da stupi

na njegovo mesto. Ali ovo nisu obične okolnosti, i to vi znate.

Prešao je pogledom po članovima saveta. Dopadali su mu se ovi ljudi i više no što je ikada pokazao. Vil i Džek Heklton, Berni Mun, Kejzi Daun i Čak Batler. Sve su to bili dobri i poštteni ljudi. Njih petorica, uključujući i njega, posedovali su tri četvrtine gradskog biznisa i na srcu im je, naravno uz dobro Bonet Krika, ležalo i njihovo lično dobro.

– Svi mi znamo – nastavio je – šta smo sve dosad bili prinuđeni da preduzmemo kako bismo koliko-toliko održali razumnu meru reda i zakona u gradu. Morali smo da sve trgovine i sav društveni život obustavimo u smiraj dana, pa smo tako sve vredne sugrađane lišili ne samo dela zarade već i elementarnih uslova života. Ne možemo dopustiti da se to u nedogled produži. A nemamo čuvara reda sposobnog da se suprotstavi pustahijama koje su nas maltretirale, a činiće to ubuduće još i više. Ves Šo je dobar zamenik, ali to je sve.

– Hoćeš da kažeš da Šo nije sposoban da bude šerif? – upita Čak Batler, koji je posedovao dve trgovine, jednu strugaru i nešto zemljišta, koje bi bilo idealno za gradnju ako bi se Bonet Krik dalje razvijao.

– Upravo to hoću da kažem, Čak.

Batler zamišljeno napući usne:

– Da nisi malo previše uplašen da bi mogao izgubiti budućeg zeta?

Čelenor se dobrodušno osmehnu:

– Ti dobro znaš da nije baš tako. Ali čak i da jeste on moj budući zet, to nema veze. Šo je dobar mladić, ali suviše neiskusna i željan da se iskaže i sam sredi te hulje, što bi ga samo stajalo

glave, a mi bismo ostali i bez jedinog čuvara reda.

– Šta je onda to što imaš na umu? – smeškao se i dalje Batler. – Video sam svetlost u tvojoj sobi do duboko u noć i kao da sam primetio kako šetkaš po njoj tamo-amo, kao čovek koji duboko razmišlja. Pretpostavljam da si noćas i doneo odluku.

– Tačno je. Našao sam odgovor na naše nevolje.

– Hajde da ga čujemo!

Čelenor klimnu glavom i odupre se rukama o pisači sto pred sobom: – Imam jednog prijatelja koji nam može pomoći.

Batler nabra obrve: – Nekog policajca?

– Ne baš to. Znam čoveka koji je sposobniji od bilo kojeg čuvara zakona o kome ste ikada čuli.

– Nekog revolveraša? – nastavi da se raspituje Batler.

– Ne revolveraša, ali čoveka po sposobnosti sličnog njemu.

– Kako to? – namršti se Batler. – Ili je revolveraš ili nije, Džone. Reci glasno i jasno ko je u pitanju.

– Imam na umu Doka Holideja. – Čelenor podiže pogled, pažljivo osmotri njihova zaprepašćena lica i oseti otpor kod članova gradskog saveta.

– Holideja? Zar tog ubicu? – kriknu Kejzi Daun.

– Da, Doka Holideja, koga sam na svoje zadovoljstvo imao priliku da dobro upoznam i o kome imam najbolje mišljenje i, nasuprot uvreženim predubeđenjima, mislim da zaslužuje svako poštovanje.

Čak Batler skoči na noge i uputi se ostrim korakom prema gradonačelniku, lica pomodrelog od uzbuđenja:

– Ti mora da se šališ, Džone! Ovom gradu nije potreban čovek s reputacijom kao što je njegova. Koliko je meni poznato, on nosi na duši bar tuce ljudi, a možda i više. On je običan, krvožedni revolveraš...

– U tome se varaš i ti i svi ostali. Koliko je meni poznato, Holidej ni u jednom gradu i ni prema jednoj osobi nije izvršio nikakvo krivično delo. Naprotiv. Znam pouzdano da druguje s tako poznatim čuvarima reda kao što je Vajat Erp – odvrati Čelenor, nadajući se da će učutkati Batlera. Ali sada su i ostali članovi saveta nervozno poskakali sa svojih mesta, govoreći svi u glas tako da se teško moglo razabrati šta govore, ali je bilo očito da podupiru Batlera.

Samo, ni Čelenor nije bio naivan. Dobro se pripremio za otpor kojemu se nadao.

– Ovaj grad je u velikoj nevolji – povikao je snažno da bi nadjačao galamu oko sebe. – Ako tu nevolju u kratkom roku ne odstranimo, od našeg grada neće biti ništa. Jednostavno će nestati sa geografske karte. Sinoć je mis Lorens odlučila da zatvori salun. Sumnjam da će bilo ko drugi rizikovati novac kako bi otvorio drugi. Prema tome, umiranje grada već je počelo, jer sada imamo grad bez saluna. Zatim će doći na red grad bez gradske štale, onda grad bez trgovina i na kraju grad bez građana. Bonet Krik će se pretvoriti u avetinjski grad, gospodo, ako neko ne preduzme energičnu akciju da zaustavi talas straha, nepoverenja i terora. Ja stojim ovde pred

vama i gledam vas u oči s nadom da ćete prihvatiti predlog koji sam izneo i koji bi mogao doneti povoljan ishod.

Čak Batler je zatresao ramenima. Lice mu je još uvek bilo crveno, a na vratu i obrazima videli su se tamni pečati.

– Ti hoćeš da angažujemo revolveraša, gradonačelnice? Je li to tvoj predlog časnim građanima ovog grada?

– Jeste, jer u ovom trenutku ne vidim drugi izlaz. Braća Betersbi pokazala su sinoć za šta su sposobni i niko ih više neće zadržati. Po odlasku iz grada oni su bez sumnje Djuku Olingu podneli izveštaj kako je grad zreo za preuzimanje, a ono što znamo o Olingu ne ostavlja mesta sumnji šta će preduzeti.

– Slažem se da je Oling veliki problem – Batler se i dalje protivio – ali nikako ne mogu da se pomirim s tvojom sugestijom da u grad pozovemo još jednog predstavnika njegovog soja. Šta će potom sprečiti Holideja da on uradi isto što i Oling ima na umu? Čak i da se udruži s Olingom?

Čelenor energično odmahnu glavom:

– Ti ne poznaješ Holideja – rekao je.
– On je častan čovek.

– On je ubica! – prasnu Batler.

– Ubio je samo kad je bio prinuđen, Čak. I moja je namera bila da ga angažujemo samo za određeno vreme i određeni posao. Bolje me saslušajte do kraja, pa onda odlučite.

Ostali članovi saveta pratili su ovu raspravu, ali se nisu glasno izjašnjavali. Pošto nije dobio otvorenu podršku, Batler se skljkao nazad u stolicu i skrstio ruke.

– U redu – rekao je. – Kaži šta imaš, ali voleo bih da je to nešto što ću daleko

lakše svariti. Ja, lično, neću da imam nikakvog udela u iznajmljivanju jednog ubice bez obzira šta će se desiti ovom gradu!

Čelenor je dao znak rukom i ostalima da ponovo zauzmu svoja mesta. Znao je da je najgore prošlo.

– Poznajem Doka Holideja već desetak godina – rekao je. – Od tada nisam nikada čuo da je nekome učinio nešto nažao ili da je nekoga bez razloga povredio. Tačno je da je stekao ugled munjevitog revolveraša i sumnjam da je na celom Zapadu neko brži od njega. Zato je postao magnet za revolveraše koji su žudeli za slavom, jer ko njega pobedi, nasleđuje njegov renome. Zbog toga, on se pretvorio u očajnika koji beži od drugih kako bi izbegao takve dvoboje.

– Od kakve nam koristi onda može biti takav čovek? – durio se i dalje Batler.

– Od velike koristi... ukoliko bude hteo. On nije najamnik, ali bi se možda dao nagovoriti da nam za dobru cenu pomogne. On može srediti Olingovu bandu. Setite se samo obračuna kod O.K. koralu. Da nije bilo njega Vajat Erp bi danas bio pokojnik.

Čelenor sede i umorno pređe rukom preko lica. Duboka tišina vladala je prostorijom i prošlo je nekoliko minuta pre nego što je Čak Batler pročistio grlo i upitao:

– Ima li neko neki drugi predlog?

Niko nije odgovorio. Batler pogleda Čelenora u oči.

– Dobro, onda ostaje samo tvoj predlog, Džone. Glasajmo.

Braća Helton su odmah digli ruke, a Berni Mun se malo dvoumno, a onda je

i on podigao ruku, govoreći: – Neka me đavo nosi ako vidim bilo koji drugi način, pod uslovom da Holidej ostane u granicama koje su mu određene.

– On je čovek koji drži reč – umiri ga Čelenor.

– Utoliko bolje – primeti Batler.

Čelenor se napravio da ne čuje njegovu primedbu i pogleda Kejzi Dauna. Ovaj pogleda Batlera. Batler prevuče kažiprstom po svojoj širokoj obrvi i nevoljno se osmehnu. Zatim je podigao desnu ruku. Ruka Kejzi Dauna digla se skoro istovremeno.

Glasanje je bilo okončano.

– Treba samo još da odredimo cenu – primeti Batler.

– Cena će svakako biti visoka – naglasi Čelenor.

– Otkud znaš, gradonačelniče?

– Poznajem takvu vrstu ljudi, jer sam i sam dosta lutao pre nego što sam se nastanio u ovom uglu sveta.

– Jesi li i ti bio... revolveraš?

– Nešto slično.

– I ti si... nekoga ubio?

– U nuždi čovek sve čini, a ja sam samo običan čovek. Divlji zapad je surov, to i sami znate. Ali to je sve bilo davno i ja sam to vreme zaboravio. Ne želim da moja kći bilo šta sazna o tome.

Prešao je pogledom preko lica prisutnih i znao je da će njegova tajna ostati u ovoj odaji, bar dok ti ljudi budu prema njemu gajili neko poštovanje. Ustao je:

– Pretpostavljajući da ću dobiti vašu podršku, gospodo, i svestan kako je vreme vrlo kratko, ja sam već poslao pismo Doku Holideju da što pre dođe i pojavi se pred vama. Nisam mu objašnjavao ništa detaljnije sem da je stvar

vrlo hitna i za mene od izvanredne važnosti.

– Znao si gde ga možeš naći? – zaprepastio se Batler.

– Poslednjih sedmica pratio sam njegovo kretanje – odgovori Čelenor.

Svi su ustali i krenuli da odu, a Čelenor ih nije zadržavao. Batler je ostao poslednji i rekao mu:

– Bio si prilično uveren da ćeš uspeti, Džone.

– Znao sam da si ti jedini kamen spoticanja, Čak, a znao sam i da si razuman čovek koji je, kao i mi ostali, svestan šta može izgubiti. Biće sve dobro, veruj mi.

Kada su se na ulici rastali, Čelenor se uputi ka Vesu Šou, koji je s nestrpjenjem čekao da sazna ishod sastanka.

– Dobićeš novog šerifa, Vese – reče mu Čelenor. – Mislím da ćeš biti zadovoljan njim.

Šoovo lice se skamenilo.

– Ne žele mene za šerifa?

– Ja te ne želim, Vese. Još uvek nisi spreman za to. Ali posle izvesnog vremena provedenog s Dokom Holidejem možda ćeš biti.

Čelenor htjede da pođe dalje, ali se Šo ispreči i uhvati ga za podlakticu. Lice mu je bilo smrknuto.

– Dok Holidej? Jesam li dobro čuo?

– Da, tako se zove džentlmen koga smo pozvali.

– Džentlmen? A ne ubica?

– Pazi kako ćeš mu se obraćati kad dođe, Vese. I pazi na sve što budeš govorio u njegovom prisustvu. On nije Sem Brauni.

Čelenor istrgnu ruku i uputi se kući.

Šo htede da potrči za Čelenorom i baci mu u lice svoju metalnu zvezdu, ali tada ugleda šerifa Braunija kako jaše niz ulicu. Pogled mu je bio prikovan za konjski vrat i Šou je bilo jasno da bivši šerif ne vidi nikoga pred sobom. Iza nje ga za sedlo bila mu je zakačena ratna vojnička torba, žalosno mala. U njoj se nalazila sva imovina čoveka koji je sav svoj život bio posvetio službovanju na dobrobit Bonet Krika.

Ves poluglasno opsova. On će svima pokazati! Pokazaće i Čelenoru i Kori ni i celom gradu! A i Doku Holideju. Ne ka đavo nosi naređenja koja on bude izdavao! Čim se braća Betersbi budu pojavila uhvatiće se u koštac s njima.

Uputio se prema zgradi zatvora. Prvo što je nameravao da učini bilo je da svoje stvari premesti u sobu koju je dotle uvek koristio Sem Brauni. Kada Holidej dođe, ako uopšte dođe, moraće se zadovoljiti manjom sobom, određenom za šerifovog zamenika. Da se zna gde mu je mesto.

*

Noelina Lorens je na vrata saluna prikucala krupno pisano obaveštenje da će salun biti otvoren za goste preko celog dana, sve do šest uveče, a onda se zatvara.

Kada je delegacija građana o tome obavestila gradonačelnika, on je kratko odgovorio da Noelina ima pravo da u svom poslu sama odredi radno vreme, jer najbolje zna šta joj se isplati, a šta ne. Ipak je u sebi odlučio i da joj se lično obrati. Njen korak je osećao kao priznanje da je u bici za vlast u gradu

Oling dobio prvu rundu i da je vlast ne-moćna da ga obuzda.

Ušao je u salun na sporedna vrata i mada je još preostao jedan čas do otvaranja lokala, Noelina je zašla za šank i iznela bocu viskija da posluži svoga gosta. Zatvarajući bocu pogledala ga je u oči:

– Došao si da od mene tražiš da i dalje držim lokal otvoren i noću, zar ne, Džone? Odmah da ti kažem da mi to ni na pamet ne pada.

Čelenor prihvati piće i pokuša da se osmehne.

– Ni meni nije ni na kraj pameti da tako nešto tražim od tebe, Noelina. Kao i svako u ovom gradu, i ti imaš pravo da sama odlučuješ o svom poslu.

– Jedino sam to u ovom trenutku mogla odlučiti. Već sam pretrpela veliku štetu jer mi je dve trećine staklarije porazbijano.

– Stvari će se promeniti... i to brzo.

– Zaista? – U ženinom glasu osećalo se i iznenađenje i ironija. – Kaži.

– Za dan-dva dobićeš novog... gosta... na spavanje i pansion. Tada ćeš biti u mogućnosti da salun opet držiš otvoren cele noći... razume se, ako hoćeš.

Noelina je sada izgledala iskreno iznenađena.

– Kakvog... gosta?

– Jednog mog prijatelja. On je čovek koji se može meriti superiorno s Olingovom bandom.

– Je li to neki revolveraš? – žena nabra obrve.

– Pa... tako ga obično nazivaju.

Noelina ljubopitljivo nakrivi glavu:

– Zar ti imaš takve prijatelje, Džone?

– Bili smo dosta bliski pre nekoliko godina. On je vrlo pristojan čovek, pravi džentlmen, s kojim nećeš imati neprilika. Pomislio sam da će biti najbolje ako ga smestim kod tebe, zato što će i inače on u gradu biti dosta usamljen. A i gde bi ga drugde smestio? Hteo sam samo da ti ga preporučim.

Noelina spusti svoju čašu, ne okusivši piće.

– Bilo bi bolje kad bi mi o njemu rekao nešto više, Džone. Ovako... sve mi se to baš ne sviđa.

Čelenor je pokretom ruke umiri.

– Neće ti zadavati ni najmanju glavobolju. U stvari, njegovo prisustvo imaće suprotan efekat. Rekao sam ti da je džentlmen, ali je uz to i pravi usamljenik. Jedva ćeš primećivati da je tu... sve dok ne bude potrebno da se njegovo prisustvo izrazi jače. Tada ćemo svi primećivati njegovo prisustvo, uključujući i Olingovu družinu. Olingu se neće dopasti da ukrsti rogove s Dokom Holidejem.

– Dokom Holidejem? – Noelina nabra obrve. – To ime mi je poznato.

– Većina ljudi u gradu je čula za njega, ali on uživa veliki glas dosta daleko odavde. On je poslednjih godina zablistao u Misisipiju i okolnim državama. Čudan je tip. Na neki način dalek, odsutan, ali istovremeno i druželjubiv. I nije šupljoglavi hvalisavac, kakvi su obično ljudi tog kova. Prijatan je kada ga bolje upoznaš. – Čelenor se osmehnuo. – Ali za to treba, naravno, dosta vremena. Uzgred rečeno, ne bih baš voleo da ga do krajnosti upoznaš, jer onda može biti vrlo opasan kao muškarac.

– Opasan? – Noelina širom otvori oči.

– Da, privlačan za žene. Zbog toga i želim samo da mu obezbediš pristojan smeštaj i da ga tretiraš kao svakog drugog gosta. Grad će najverovatnije platiti njegov račun, pa želim da sve što ovde dobije bude prvoklasno.

– Još nije angažovan?

– Da, i njegov dolazak je zasad potpuna tajna. Ti si jedina osoba van kruga gradskog saveta koja za to zna.

Noelina se uznemiri: – Zašto je to tolika tajna, Džone?

– Zato što njegov dolazak, s obzirom na priče koje kruže o njemu, može izazvati nemir u izvesnom krugu građana. On će zato u tajnosti doći, obaviće posao za koji je angažovan i dobiće za to nagradu, sve to ako se dogovorimo. A ako ne, on će posle par dana otići, pre nego što ljudi shvate šta se desilo.

Noelina stisnu usne. – Zar nije bezosećajno iskoristiti tako čoveka za koga si rekao da ti je prijatelj? Dođi, uradi posao i čisti se... Šta ako bude pozeleo da ostane?

– Neće. Dok Holidej nikada nije u jednom mestu ostao duže od dve-tri sedmice.

Noelina iziđe ispred šanka i pogleda tmurno prema zamračenim kopcima. – Dobro. Biće dobrodošao ako bude u stanju da u moj posao udahne novi život. Trudiću se da za njega učinim sve što od mene bude tražio.

– Ne baš sve, ali svakako sve ono što profesionalna domaćica duguje gostu. On će u svakom slučaju prošetati po gradu, razmisliće, doneće odluku i uradiće ono što mu se sviđa. Ako prihvati posao, obaviće ga i skinuće ti s vrata brigu oko Olinga i njegove družine.

– Biće mrtvi?

– Možda.

Noelina zavrte glavom i udalji se. Prošavši desetak koraka, iznenada se zaustavila i okrenula.

– Džone, mislim da je ovaj grad pun preispoljnih kukavica. Ne sviđa mi se to što nameravaš da sprovedeš, ali podržaću te... i prikriti svoje gađenje prema tebi i svim ostalim takozvanim muškarcima u ovom gradu.

– Čekaj malo – povika Čelenor ljutito. – Nemoj misliti...

Presekla ga je u pola rečenice: – Misliću ono što hoću, Džone. To je jedina prednost koju žene u ovom gradu mogu sebi priuštiti. I molim te, kada izađeš zatvori vrata za sobom. Ne želim da obavljam posao van radnog vremena. – Uputila se uz stepenice, ostavljajući Čelenora da se mršti. Ispio je piće, promrmljao nešto sebi u bradu i izašao. Zbog Noelinog prezira osećao se gorko. Bojao se da bi ovaj poslednji incident mogao pokopati njegove nade da će jednom zadobiti naklonost te odlučne žene.

Umesto u poslovnicu gde bi ga službenici gnjavili svakodnevnim problemima, uputio se kući.

Korinu je zatekao kako kuva kafu. Po izrazu njenog lica video je da je nezadovoljna.

– Namrštena si kao da te žuljaju cipele. Šta je?

Korina sačeka da kafa bude gotova, a onda diže glavu.

– Kako si mogao da to učiniš Vesu? – upita oštro.

– Šta to?

– Da ga onako poniziš. Ako nemaš poverenja u njega, onda ga otpusti, pa neka se oproba na nekom drugom poslu. Ali da angažuješ čoveka kao što je Dok Holidej i da mu ponudiš mesto Vesovog pretpostavljenog, to je u najmanju ruku gruba uvreda.

Čelenor se razljuti: – Znači, Šo se već izbrbljao pred tobom?

– Rekao mi je, jer ja imam pravo da to znam.

– Ti imaš samo ona prava koja ti ja dam, mlada gospođice, nemoj to da zaboraviš! A sa Šoom ću se kasnije obračunati. Ali utuvi u glavu i nemoj nikada zaboraviti ono što ću ti sada reći: ma šta činio, imam za to jakih razloga i nije mi ni na kraj pameti da se tebi ili bilo kome drugom pravdam. Zato te molim da budeš dobra i ne guraš nos u moje poslove, da se ne duriš i ne raspravljaš o onome što ne razumeš.

Okrenuo se i napustio kuću lošije raspoložen nego kad je izašao iz saluna Noeline Lorens. Prešao je preko ulice i ušao u šerifsku kancelariju. Ves je sedeo za pisaćim stolom Sema Braunija i čistio svoj revolver. Čelenor zastade ispred stola i namršteno ga pogleda.

– Mister, ako želiš da postaneš dobar čuvar reda i zakona, prva stvar koju treba da naučiš je da moraš držati jezik za zubima i da tajne čuvaš za sebe, a da nikada i ni pod kakvim okolnostima ne raspravljaš o javnim poslovima sa ženama. Ti si šerifov zamenik i ništa više, i ako ti se taj položaj ne dopada, ja ću rado prihvatiti tvoju ostavku, ako misliš da bi ti to koristilo. Ali sve dotle tvoja je dužnost da održavaš red i čistoću u ovoj zgradi i da obavljaš sve

svoje dužnosti kao da je Sem Brauni još uvek ovde. A kada Dok Holidej dođe i ako se prihvati položaja koji ćemo mu ponuditi, ti ćeš ga pažljivo slušati, gledaćeš šta radi i učićeš od njega i ni pod kakvim okolnostima nećeš odbiti da izvršiš njegovo naređenje, niti ćeš se raspravljati s njim. Dok Holidej će nam skinuti s glave nevolju koja nas pritiska i ako si dovoljno pametan i želiš da od tebe nešto postane, pažljivo posmatraj šta on radi i kako radi. To će ti pomoći da se ubuduće i sam sa sličnim nevoljama uhvatiš u koštac.

Okrenuo se i ostavio Vesa. Šoa crvenog u licu i otvorenih usta. Otišao je ipak u poslovnicu i pošto je dvojici službenika naložio da ga niko ne uznemirava, zatvorio se u svoju kancelariju u zadnjem delu poslovnice i utonuo u razmišljanje. Razmišljao je o budalama, koje je u ovom gradu morao da zadovolji i da bi ublažio neraspoloženje otvorio je bocu viskija.

*

Djuk Oling je prstom zabacio šešir s čela i u početku sasvim nezainteresovano, a posle s osećanjem rastućeg nezadovoljstva koje je sve više bujalo u njemu, prešao pogledom po svojim najamnicima. Zavalo se udobnije u stolici na verandi i pošto nije uspevao da ih sve obuhvati pogledom, vrlo polako je ustao.

Cela banda, svi do jednog, bili su pijani, a on nije bio raspoložen da sluša prazna hvalisanja. Proveo je još jednu veoma lošu noć. Bol u glavi, koji se spuštao niz potiljak i vrat, nije popuštao.

– Umuknite i zavežite brbljive jezike – zaurao je i zgrčio lice jer ga je novi, još jači bol prostrelio kroz glavu. Rukama se grčevito uhvatio za ogradu verande i ostao tako čvrsto ukotvljen sve dok ga mišice i prsti nisu zaboile. Na uzanom čelu izbile su mu krupne graške znoja.

Djuk Oling je bio omalen rastom i svojom pojavom bio je daleko od toga da bi pri svetlosti ranog jutarnjeg sunca ostavio na bilo koga dublji utisak. Pa ipak, u njegovom glasu bilo je neke snage i odlučnosti koji su mogli proisticati samo iz autoriteta neprikosnovenog vođe, koji stoji pred svojim ljudima. Vide se to i po tome što je galama tek prišlih polupijanih članova bande trenutno prestala.

Tom i Den Betersbi prvi su stigli do verande, još uvek naoštreni posle događaja u salunu mis Lorens. Tom kritički pogleda vođu: – Nije ti dobro, Djuk? – upita.

Oling se nije potrudio da mu odgovori. Njegov mračan pogled prelazio je po ostalima. – Izgleda da je bilo neko veliko slavlje – promrmljao je.

– Naravno da je bilo, Djuk. Dobro smo prodrмали Bonet Krik.

Oling skoro neprimetno diže jednu obrvu.

– A šta ste to tamo radili, Betersbi?

– Nikakvu glupost, Djuk. Došli smo malo u sukob s onom nadutom vlasnicom saluna i ona je malo preterala. Rezultat je bio da smo demolirali salun, uzeli onoliko pića koliko smo mogli poneti i otišli.

Djuk Oling procedi psovku kroz stisnute zube, ali Tom spremno dočeka nje-

govu ljutnju: – Čekaj malo, Djuk! Nije bilo onako kao što si ti mislio! Niko živi u gradu, ni jedan jedini čovek nije preduzeo ništa, nego su svi potrčali da se sakriju u mišlju rupu. Znam da sam ih dobro pričepio. Ono tamo je grad pun kukavica koji prosto vapiju za tim da dobiju pravog gospodara.

Vođa bande upitno pogleda Dena Betersbija i ovaj potvrdno klimnu glavom.

– Tačno je tako kao što Tom kaže, Djuk. Svi smo se bez potrebe brinuli zbog nečega što ne postoji. Te kukavice imale su šansu da nam se suprotstave, ali niko nije ni pokušao da nas zaustavi. Ni šerif, ni gradonačelnik, ni organizovana grupa građana. Svi su pokunjili noseve.

Djuk Oling ponovo pređe pogledom po svima.

– Sledeći put biće spremni da nas dočekaju – promrmljao je.

Tom se osmehnu svom bratu: – Šta ti misliš, Dene?

– Ni govora. Taj grad je zrela kruška.

– I ja tako mislim – složi se Tom, pa obojica pogledaše vođu, očekujući njegovu reakciju. Ali dočekalo ih je samo njegovo još uvek namršćeno, tmurno i nezadovoljno lice, na kome se ogledala očigledna neverica.

– Ako ste suviše rano zategli omču – reče Djuk konačno – znajte da ću vas obojicu ubiti. – Ščepao je bocu iz Tomove ruke, okrenuo se na petama i ušao u kuću.

Tom i Den izmenjaše kratke poglede pre nego što je Tom naredio ljudima da sjašu i odu na spavanje. Uzevši iz bisinga još dve boce viskija, dao je znak bratu da pođe za njim i uputio se za

Djukom Olingom u staru rančersku kuću.

Olinga su zatekli ispruženog na pohanom divanu, s bocom viskija prislonjenom na usne dok je iz grlića boce tanak mlaz tečnosti klizio niz njegovu bradu i kvasio vrat i neispeglanu košulju. Tom ponovo upitno pogleda brata, ali ovaj samo neodređeno sleže ramenima. On se onda spusti na ivicu divana, otpuši svoju bocu viskija i otpi nekoliko dobrih gutljaja. Obrisavši rukavom vlažne usne, zadovoljno se osmehnu, kao da mu je piće povratilo dobro raspoloženje.

– Djuk – počeo je – moramo da znamo koliko je loše s tobom. Ne liči na tebe kako se sada ponašaš i tračiš vreme. U dobra stara vremena ti bi noćas bio s nama i zajedno bismo razvalili grad, ne razmišljajući o posledicama.

Vođa ga pogleda preko grlića boce:

– Jesi li mi nešto rekao, Tome?

– Samo te pitam, Djuk. Nas dvojica smo prejahali dosta milja zajedno. Izgledaš loše, ne ponašaš se kao obično, čak i ne provodiš vreme sa svojim ljudima, kao što si nekada činio. Već tri sedmice nisi s nama odlazio u grad i sve vreme nam samo govoriš da čekamo. Čekati i čekati. To ne liči na tebe.

Djuk Oling je ponovo nategao bocu, pa, ispraznivši je, hitnuo je u drugi kraj sobe. Još pre nego što se boca, zvečeći, raspala u stotinu komada, ustao je, zabacio glavu i prstima pritisnuo vratne žile da bi ublažio ukočenost i bol, a onda obema rukama pritisnuo slepoočnice. Teturajući se, došao je do prozora, laktom razbio već naprslo staklo i iz grla mu se oteo prodoran, piskav krik.

Den i Tom skočiše i pođoše prema njemu, ali Oling, iskeživši zube, bukvalno zareža:

– Nosite se dalje od mene! Vi mi ne možete pomoći!

– Do vraga, Djuk, nećeš valjda da umreš? – reče Tom.

– Voleo bih kad bih mogao. Svega mi, voleo bih!

Okrenuo se i nekoliko puta udario svom snagom čelom o zid, a onda je mlitavo, kao vreća, klonuo na pod i ostao nepomično da leži. Tom Betersbi se malo kolebao, a onda ipak oprezno dodirnuo njegovo rame. Oling odgurnu njegovu ruku i s naporom pokušao da ustane.

– Sada je sve u redu – rekao je tiho. – Dođe i prođe. Pomozi mi da se dignem, Tome.

Ustavši uz Tomovu pomoć, otro je rukavom znoj s lica i nesigurnim korakom prišao divanu. Skljokao se na ležaj i ostao da sedi, naslonivši glavu na šake. Disao je ubrzano, a hladan znoj ponovo mu je oblio čelo.

– Neka me đavo nosi ako ću moći još dugo tako da izdržim. Mora biti da je to od onog kuršuma koji mi je ostao u glavi od poslednjeg ranjavanja.

Den Betersbi uze stolicu i sedajući ozbiljno se zagleda u njega:

– Znao sam jednog čoveka s istim takvim tegobama, Djuk. Bio je pogođen u glavu i mesecima je trpeo paklene muke pre nego što je poludeo i ubio se. Lekar je rekao da mu je komad olova ostao da mu se šeta gore-dole po lobanji.

Oling ga zainteresovano pogleda.

– Komad olova?

– Tako je doktor mislio.

– Pogledaj tu, blizu ožiljka.

Oling spusti glavu i Den mu razdvoji kosu da bi otkrio ožiljak dugačak pet santimetara. Zviznuo je.

– Ovo ti je zamalo raznelo lobanju, Djuk!

– To se desilo u Haj Ridžu. Bila su četvorica. Udesio sam dvojicu a ostala dvojica nisu znali da sam pogođen, jer su pobjegli i ostavili me. Ležao sam tu puna četiri dana, a onda je naišao neki stari kopač zlata i previo me koliko je umeo. Rekao je da sam izgubio dosta krvi, ali da je rana ostala nezagađena.

– Ti si tamo bio pre pet-šest meseci. Od tada si bio dobro.

– Nisam bio dobro nego sam doživljavao pravi pakao, dođavola! – grmnu Oling. – Misliš li da uživam da ostanem ovde sam, očekujući da se vi vratite kući sa zabave?

Braća Betersbi su ćutala. Oling je uzeo drugu bocu viskija i dugo, dugo pio.

– Moram da nađem nekog doktora da me pregleda – reče najzad. – Nekog ko će otvoriti staru ranu i operisati me. Nešto mora da je unutra!

– Pinaro je najbliži grad – reče Tom. Oling ga razjareno pogleda:

– Ne mogu da odem do Pinara. Znaš to dobro!

– Ali, Djuk, u Bonet Kriku nema hirurga. Ili možda ima...

– Saznaj! Otiđi tamo i dovuci ga makar silom. Pođi odmah sutra!

– Naravno, Djuk, odmah sutra rano, čim svane. Je li potrebno da neko ostane ovde s tobom?

– Den će biti dovoljan. – Zagleda se u Dena. – Ako se desi da pomahnitam,

veži me i ne puštaj dok se ne smirim. U redu?

– Naravno, Djuk. Učiniću sve što kažeš. Dovešćemo ti i hirurga gde god ga budemo našli. Biće sve opet kao u dobra stara vremena. Pred nama je grad koji čeka da ga uzmemo u svoje ruke.

Oling klimnu glavom i ponovo prinese ustima grlić boce. Tom kradimice pogleda brata i tiho izađe iz kuće.

Čim je ovaj izašao, Olingu kao da je odjednom postalo malo bolje. Oči su mu se izbistrile i s lica je nestao grč bola.

– Dene – obratio mu se – ti si razumniji nego Tom i svi ostali zajedno. Je li tačno ono što si rekao o Bonet Kriku?

– Niko nije ništa preduzeo da nas zaustavi, Djuk. Pustili su nas da radimo šta hoćemo.

Oling zamišljeno stisnu usne.

– Verujem da je tako bilo. Ali moramo biti sasvim sigurni da to nije neka podvala. Neki od naših momaka su dobri, ali ne svi. Uzeti jedan grad u svoje ruke nije nimalo lako... a još je teže zadržati ga. Čak i stari bezubi lupeži, koji ne mogu dići ništa teže od kašike naljute se i pomahnitaju kad im neko uzme sve što su sa mukom zaradili. Imao sam prilike to da vidim.

– Slažem se s tobom, Djuk, da treba proveriti i osigurati se. Ali taj grad ima samo jednog ostarelog šerifa i zamjenika, koji tek što se ispilio. Ostali su samo mirni građani, poslušni kad se na njih vikne.

– Tu je i Čelenor – podseti ga vođa bande.

Den se ironično osmehnu: – Čelenor se pojavio, ali to je bilo sve. Dotrčao je sav važan, ali mi smo ispalili nekoli-

ko hitaca i on se odmah našao u prašini. Zadovoljno je odmahnuo rukom: – Neće biti teško uzeti taj grad. Računam da će se Tom do sutra uveče vratiti i doneti nam najsvežije novosti, a onda ćemo videti.

Oling ne reče ništa. Pomerio je noge da bi se namestio udobnije. Videlo se da više ne trpi bolove i da je opušten. Den sačeka da njegov gazda sklopi oči, a onda ustade i iziđe.

Uputio se prema spavaonici, gde ga je brat sačekao na stepenicama. Rukom je dao znak bratu da se vrati i kada je ovaj poslušao, krenuo je za njim u mrak. Pedesetak metara daleko od osvetljenih prozora spavaonice zaustavili su se ispod jednog drveta. Zaključivši da ih tu niko ne može čuti, Tom progovori prvi:

– Momcima je već dojadilo da gledaju Djuka onakvog. Misliš li da je s njim svršeno, Dene?

– Možda.

– Ako jeste, šta ćemo preduzeti?

Den ga ozbiljno pogleda: – Zar nisi i sam o tome razmišljao, Tome,

Njegov brat se osmehnu: – Jesam ponešto.

– Kao na primer... da ti preuzmeš komandu?

Tom slegnu ramenima:

– Ja bih pošao s Djukom do na kraj sveta, u vatru i vodu, kako se kaže... kad bi bio onakav kao nekada. Ali on je sada bolestan i nemoćan. I uplašen.

– Ne, nije uplašen. Ako tako misliš, onda se varaš, Tome.

– Mislim tako, Dene. Ne kažem da se boji ljudi, ali se ipak boji. Video si kako mu se ruke tresu, kako mu telo podr-

htava i kako se grči. S njim je svršeno, Dene, i on to zna. Zato je uplašen.

Den se nasloni na deblo drveta i zagleda se u nebo. Nebo je bilo tamno, ali jasno i bistro kao i misli u njegovoj glavi:

– Bonet Krik bi bio sasvim pogodan grad da se u njemu za izvesno vreme skrasimo i prikrijemo, Tome. Biće lako preuzeti ga, baš kao što si računao. Ali da bi ga zadržao, moraćeš imati podršku svih naših ljudi. Misliš li da možeš računati na sve njih?

– Momci će poći sa mnom i podržaće me, Dene. Ti i ja možemo sve to izvesti, a neka vrug nosi čoveka koji je bolestan i nije u stanju ni samog sebe da drži.

Den se jedva primetno osmehnu.

– Karpenter, Vilis i Holms su sigurno naši. Mislim da će te i ovi novi ljudi podržati. Ne znam za Kipa i Ola.

– Kip je uz mene, Dene. To mi je već rekao.

– Turner mnogo priča.

Tom iskosa pogleda brata:

– I Ol Ričard je uvek bio za mene. On zapravo nikad nije mario za Djuka i nije mu se sviđalo kako on donosi odluke zato što ni o čemu nije hteo da sasluša svoje ljude. Odlučivao je sam.

– Djukove odluke su uvek bile dobre, Tome – podseti ga Den. – Činjenica je da smo sve vreme dosta lepo živeli, naravno, ako izuzmемо poslednje mesec... a za to ne možemo Djuka da krivimo. Počistili smo celu dolinu i nakupili poveliko krdo ugojenih goveda.

Tom se naglo ispravi i uozbilji.

– Ti, izgleda, ozbiljno braniš i podržavaš Djuka, Dene. Da li sam te dobro razumeo?

Den se ponovo neprimetno osmehnu: – Zapamtio sam Djuka kada je bio strah i trepet cele pokrajine, Tome. Imam dobro pamćenje za takve stvari.

– Ti ga se bojiš? Bojiš se bolesnog čoveka?

– Bolestan ili ne, Djuk Oling je čovek koji me brine, Tome. Trebalo bi da i ti budeš toliko pametan da razmišljaš na isti način. Mislim da će onaj dan kada se neko usudi da Djuka sredi biti dan kada će na groblju sahraniti veliki broj ljudi.

Den rukom ukloni brata u stranu i uputi se prema spavaonici. Ali Tom krenu za njim i zaustavi ga. Okrenuvši brata dodirom ruke po ramenu, zagleda se netremice u njegove oštre, ali dosta prijatne crte lica:

– Ako nešto preduzmem, Dene, na čijoj ćeš biti strani?

Den slegnu ramenima: – Znaćeš kada budeš preduzeo to što si naumio.

– Ali ja sam tvoj brat, dođavola! Zar ti ja ne značim više nego jedna ruševina od čoveka čije je vreme prošlo?

Denovo lice se stegnu u nepomičnu masku. Pogledao je pažljivo u pravcu spavaonice, ali videvši da nema nikoga ko bi mogao da ih čuje, odgovori:

– Tome, dobro razmisli šta radiš! Makar jednom u životu razmisli do kraja o posledicama. Umoran si, a umor nije dobar saveznik razmišljanju. Potreban ti je san. Jako ti je potreban.

Potapšao je brata po ramenu i dodao: – Najpre se ispavaj, a onda dobro razmisli. Imaš dovoljno vremena.

*

Kada se diližansa zaustavila pred salunom, dižući zakočenim točkovima oblak prašine, nekoliko dokonih radoznalaca okupilo se da vidi ko je doputovao u grad. U tišini, koju je narušavalo samo zveckanje konjske opreme i mrzovoljan i promukao vozarev glas dok je isprezao zapregu, iz kola je izašao visok, skladno građen, naočit muškarac, odeven u odelo od finog tamno-smeđeg tvida i prsluk od svile navučen preko bele košulje, ukrašene zlatnim dugmadima. Na glavi mu je bio svetli šešir širokog oboda, koji mu je pokrivao čelo i senčio markantne obrve. Ispod šešira izvirivali su pramenovi tamne, talasaste kose, koja mu je padala do okovratnika košulje. Ispod otkopčanog sakoa nazirali su se koltovi s drškama od slonovače.

Sudeći po odeći taj bi došljak mogao ostaviti utisak gradskog kicoša da izraz njegovog lica i pogled očiju nisu činili da bude shvaćen mnogo ozbiljnije. Sivo-plave oči gledale su hladno i prodorno. Iz njega je zračilo nešto nesvakidašnje, tajnovito, odlučno i opasno.

Laganim, opreznim korakom uputio se prema vratima saluna, rekavši kratko vozaču da za njim donese njegov prtljag. Ušavši, predstavio se Noelini Lorens, ne pokazujući nikakvo iznenađenje što kao vlasnika saluna zatiče jednu mladu i lepu ženu. Jednostavno ju je zapitao koju mu sobu može staviti na raspolaganje i kada mu je ona odgovorila da se može smestiti u sobi broj devet, najvećoj i najlepšoj sobi u hotelu, prošao je pored nje, poklonivši joj jedva

primetan osmeh iz kojeg se nije mogao izvući nikakav nagoveštaj da li je zadovoljan ili nije onim što je video po dolasku u grad. Noelina ga je posmatrala dok se penjao stepenicama. Taj došljak je izgledao sasvim drugačije, a ne onako kako je očekivala da će izgledati čovek o kome joj je Čelenor govorio. Podsećao ju je na tigra gizdavog krzna od koga se pogled nije mogao odvojiti. Skoro da je izustila: „Jeste li vi stvarno Dok Holidej?“

Bila je zadovoljna što nije načinila tu grešku. Uočila je lakoću i sigurnost s kojom se kretao, prodornost njegovog pogleda, neproziran izraz lica za koji je njeno iskustvo s ljudima naslutilo da došljak nije nezainteresovan stvarima i ljudima oko sebe, već da je taj izraz maska koja skriva njegovo dublje interesovanje od onog koje je bio voljan da pokaže. Očekivala je da će se na vrhu stepeništa okrenuti, ali on je nastavio dalje, ne osvrćući se. Znači, nije ga zainteresovala.

Džejs Henri je ušao na zadnja vrata, skidajući s odela vlati sena. Ugledao je gazdaričin nezadovoljan izraz lica i znački se osmehnuo:

– Jeste li videli ko je došao?

– Jesam – rekla je, iznenađena da šanker poznaje novog gosta. – Ti ga poznaješ?

– Ko ne bi znao Doka Holideja! Viđao sam ga dole u oblasti Penhendl. Taj ne gubi vreme u praznim razgovorima.

– Nije gubio vreme ni sa mnom – odvrati Noelina nezadovoljno, trudeći se da se pribere od zbunjenosti. – Oduzi njegov prtljag u sobu broj devet.

Džejs prihvati od vozara Holidejevu torbu i odnese je gore. Tek što je nestao na hodniku, na ulaznim vratima pojavio se Džon Čelenor i osvrnuo se kao da nekoga traži, a onda se osmehnuo Noelini:

– Jesi li ga smestila?

– Rekla sam mu broj sobe i ništa više, Džone. Izgleda da je to sve što je želeo da zna. Je li uvek tako nevaspitan?

– Nevaspitan? – začudi se gradonačelnik. – Zar se tako ponašao?

Noelina slegnu ramenima i doda s manje odlučnosti: – Pa, možda reč „nevaspitan“ ne odgovara njegovom držanju, ali u svakom slučaju bio je veoma škrt na rečima.

Čelenor se glasno nasmejavao i pogledao kao vrhu stepeništa: – Znam ga već dosta godina, Noelina i slažem se s tobom da ne polaže mnogo na formalnosti. Ipak, ne verujem da preteruje u tome, ne nalaziš?

– S obzirom da sam u životu srela razne tipove, ne iznenađujem se ako neko ne pokazuje smisao za lepo vaspitanje. Čini mi se da voli udobnosti, ali ne verujem da će preterano izvoljevati. Mislim da će biti zadovoljan svojom sobom i presrećan ako ga ostavimo na miru.

– U pravu si, Noelina – Čelenor se uputi ka podnožju stepeništa.

Žena pođe za njim i s dozom nelagodnosti dodirnu ga po ruci. – Da li je zaista tako dobar na revolveru kao što misliš?

– Odličan je, ne brini.

– Takav je i Den Betersbi, to si mi stalno govorio. A da ne pominjem Dju-ka Olinga, ako je on još uvek u ovom kraju, jer ga duže vreme nismo videli.

– Ova banda nevaljalaca uvek jaše s Olingom. Gde je on, tu su i oni.

– Ako je tako, zašto se onda Oling više ne pojavljuje?

Čelenor je za trenutak izgledao zbunjeno:

– I ja sam se to pitao, Noelina. Ali budi uverena da Oling nije daleko! I kada bude zaključio da je njegovo vreme došlo, on će se pojaviti. Nadam se da će prvo naići na Holideja. To bi dovelo do brzog i potpunog rešenja.

Žena ga je neko vreme ozbiljno posmatrala. – Ti, znači, misliš da će doći do obračuna između njih čim se prvi put sretnu?

Čelenor sumnjičavo odmahnu glavom:

– Pitanje je, pre svega, hoće li se Holidej prihvatiti ponuđenog zadatka. Ako prihvati, onda će sve ići brzo. Dok nije čovek koji ulazi u poduhvat koji ne može ostvariti. Samo ti budi bez brige i ne zamaraj tvoju lepu glavicu nikakvim glupostima. I ako Holidej od tebe nešto traži, učini upravo tako. Ako kaže „lezi na pod“, ti poslušaj, jer on ne gubi vreme kad nešto odluči. Jesi li me razumela?

– Razumela sam tvoj savet, Džone, ali i dalje sam rezervisana što se tiče razloga za sve to. Bolje bi bilo da si organizovao građane...

Čelenor se namršti: – Ovo je muški posao, Noelina. Pusti da tako i ostane. Važi?

Vlasnica saluna pogleda ga pravo u oči:

– Jesi li ti uplašen od Olinga i njegove bande, Džone? – Primetila je da ga je njena primedba uznemirila, pa je brzo dodala: – I ako jesi, to za mene nije

uopšte važno. Ja ne smatram da je hrabrost jedina osobina koja kod muškarca ima nekog značaja.

Čelenor se okrenu ka njoj i pogled mu postade blaži:

– A šta je za tebe od značaja kod muškarca, Noelina? Nikada nisam mogao to da dokučim.

Noelina je odmah shvatila duboko prikriveno značenje ovog pitanja i obrazi joj se zarumeneše. – Ne znam ni sama, Džone – rekla je. – A možda nikada nisam ni znala.

– Nisu svi ljudi isti – primetio je.

– Znam.

Okrenula se od njega i zamišljeno pogledala na drugi kraj saluna. Džejs Henri je već bio poređao boce na raf iza šanka. Stolovi i stolice su bili pravilno raspoređeni i odaja je mirisala na čistoću i svežinu, uprkos zamandaljenim prozorima, koji su sprečavali dovod svežeg vazduha.

– Znam samo – produžila je žena – da će mi trebati mnogo vremena i truda s moje strane da steknem poverenje u nekog muškarca. Mislim... stvarno poverenje. Toliko da mogu potpuno da mu se predam.

Čelenor joj priđe i okrenu je ka sebi. Lice mu je bilo crveno od uzbuđenja i nervozno je liznuo usne, očigledno trudeći se da se savlada. Uhvatio ju je za ramena.

– Voleo bih da ja budem taj čovek, Noelina. Ti svakako znaš šta ja osećam za tebe. Morala si primetiti da nisam ravnodušan. Znaš i to da te nisam posećivao samo kao gradonačelnik koji je zainteresovan za dobrobit svojih građana.

Moje posete su imale sasvim drugo značenje.

Noelina se stidljivo osmehnula:

– Primetila sam i razmišljala sam o tebi, Džone.

– Onda odluči. – Za njega je ta samouverena i odlučna žena bila zgoditak za koji se vredi boriti.

Odmahnula je glavom: – Još ne, Džone. Možda kada se ovaj grad vrati u normalno stanje, kada u njemu više ne bude vladao strah, kada ljudi budu mogli slobodno da hodaju ulicama, ne plašeći se da prođu pored zamračenog ugla. Možda ću ti onda reći. Videćemo.

– To će biti za sedam dana, ako dobro poznajem Doka – odgovori Čelenor, a na licu mu se pojavi srećan izraz. Onda se nagnuo napred i usnama joj lako dodirnu obraz. Zatim se okrenuo i pohitao uz stepenice. Našavši na kraju hodnika sobu broj devet, pokucao je na vrata. Ne čekajući poziv, ušao je i zatekao Holideja naslonjenog na okvir prozora. Dok se okrenuo sa još uvek odsutnim izrazom na licu.

– Dobro došao, Dok – pozdravi ga Čelenor. – Nisam znao kad da te očekujem.

– Stigao sam, kao što vidiš. A ti si se promenio za ovih nekoliko godina.

Čelenor potvrdno klimnu glavom. – Naravno da jesam. Odbacio sam revolvere i doveo svoju kćerku. U ovom gradu stvorio sam sebi mesto pod suncem, Dok.

– Vidim. Grad mi izgleda prijatan.

– Jeste. Odličan grad. Ako budeš imao prilike da ga bolje upoznaš, videćeš i sam. Grad se razvija, a i ja s njim.

Moram ti reći da ovde niko ne zna moju prošlost. Čak sam je i ja zaboravio.

Zapadnjak se zagledao ozbiljno u prijatelja:

– Voleo bih da ti se želje ostvare, ali to nije jednostavno...

Podsećanje na tegobnu revolverašku prošlost neprijatno je začnulo Čelenora i da ne bi razgovor krenuo dublje u to, on odmah pređe na bitno. U nekoliko rečenica izložio je problem.

Zapadnjak je zaklimao glavom i upitao:

– Šta je po tom pitanju učinio vaš šerif?

– Ništa. Ali mi ga i ne osuđujemo. Ni njega ni njegovog pomoćnika. Oni nisu dorasli da se uhvate u koštac s tim problemom.

Čelenor je sada ispričao sve o Brauni-jevoj ostavci i razočaranju zamenika Vesa Šoa što nije izabran za šerifa. Holidej se jedva primetno namršti i Čelenor je odmah razumeo zašto.

– A ti? – upita ga Dok. – Ti nisi hteo da se petljaš u to? Hteo si da ostaneš po strani zbog prošlosti? – U zapadnjakovom glasu osećalo se razumevanje i ni trunka prekora.

– Da, želeo sam to... zbog moje kćeri. A ona banda je gadna: sve same hulje i tipovi s poternica, mada ne gori od onih s kojima si se i do sada gledao oči u oči. U jednom trenutku pomislio sam da organizujem građane da im se suprotstave, ali...

Dok ga prekide: – Uvideo si da nemaš prave borce.

– Upravo tako. Pravi poznavalac ljudi ne može se u njima prevariti. Oni su bučni, glasni i hvalisavi, ali kad dođe

do toga da treba rizikovati život zbog sigurnije i lepše budućnosti, oni se onda pokažu u pravoj boji. Pokažu da su samo obične sitne čifte koje su poslednjih godina imale sreće i naučile se na dobar, bezbrižan život, bilo da su u pitanju farmeri iz okoline ili trgovci i zanatlije iz grada.

– A šerifov zamenik? – zapadnjak promeni temu razgovora.

Čelenor ga zabrinuto pogleda i polako se spusti na krevet. – Zove se Ves Šo. Mlad je i neiskusn, ali pun želje da se što pre i što bolje pokaže. Obuzdao sam ga i zadržao ga u pozadini iz dva razloga: prvo zato što bolje od bilo koga u gradu znam njegove ograničene mogućnosti kada se uporedi s družinom kao što je Olingova i, drugo, zato što je moja kći zagrejana za njega.

Holidej lako diže desnu obrvu:

– Koji je od ta dva razloga važniji za tebe?

– Prvi. Mislim da još uvek nije stasao za šerifski posao. Kad bih mislio da jeste, pružio bih mu šansu da se pokaže preda mnom, pred gradom i pred mojom kćerkom.

– Oling vodi bandu?

– Da. Čuo si za njega?

– Naravno. Pre nekoliko meseci on je upao u veliku nevolju u pokrajini Haj Ridž. Kažu da se tamo sukobio s nekoliko nevaljalaca sličnih njemu i da je u tom okršaju pogođen u glavu. Od tada se o njemu nije čulo ništa.

– Dojahao je ovamo pre dva meseca.

– Jesi li siguran da je to Djuk Oling?

– Naravno da sam siguran. Šerif Brauni iskopao je neku staru poternicu. Nalazio sam se samo na desetak me-

tara od Olinga kad je bio u gradu. To je sigurno on.

– Samo jednom je dolazio? – upita Holidej.

– Da, samo jednom... ili, ako jeste, niko ga nije primetio. Ali njegova družina svake druge večeri dolazi u grad. Ponekad ostanu i preko celog vikenda. U početku smo ih oprezno primali, znaš i sam kako je, sluteći da mogu izazvati gužvu. Ali oni su se pristojno ponašali i jedino bi ponekad provocirali sitnu tuču ili naguravanje. Ali postepeno su postajali sve drskiji, sve dok pre dve-tri sedmice nisu potpuno otkrili svoje pravo lice. A pre nekoliko večeri potpuno su demolirali salun i opljačkali sve što su mogli. Otišli su tek kad su izrešetalu glavnu ulicu.

– Je li Oling bio s njima? – Zapadnjaka kao da je nešto u toj priči uznemirilo.

– Nije. Siguran sam.

– Onda je to bila samo proba. Šta su građani preduzeli da to spreče?

Čelenor ugrize donju usnu i nespokojno se zagleda u svoje šake.

– Vrlo malo. Ja sam hteo da se umešam, ali su me oni zadržali. I bolje je što je tako bilo. Šerifov zamenik zama-
lo nije izgubio glavu dokazujući da je hrabar, ali da nema ni trunke razuma. Šerif Sem Brauni je stvar shvatio kao i ja: kako su te hulje zaključile da sitne zađevce i malo nasilje za njih više nisu interesantni, te da treba preći na ono glavno. Zato je Brauni podneo ostavku i vratio značku. Znam da je u pravu i nimalo ga ne osuđujem što je napustio grad. E, sad dolazi ono glavno: u ovom gradu je potreban čovek koji je u sta-

nju da s tom bandom razgovara njihovim jezikom.

– Misliš: oružjem? – Dokov glas je zvučao ravno.

– Siguran sam da će do toga na kraju doći, Dok. Uveren sam da je Oling čekao svoj trenutak i da je poslednjih sedmica samo ispipavao teren u gradu. Izveštaj koji je nesumnjivo dobio svakako će ga učvrstiti u uverenju da je grad spreman za predaju. Zato mislim da će sledeći put, kada njegovi ljudi dojašu u grad, i on biti s njima.

Zapadnjak je nekoliko puta klimnuo glavom i duboko uzdahnulo. Posle nekog vremena digao je pogled i zagledao se prijatelju u oči:

– Kako sam te shvatio, ti mi predlažeš da ja preuzmem ulogu čistača đubreta, je li tako?

– Da – potvrdi Čelenor s nadom.

– Žao mi je što moram da te razočaram, Džone, ali ne mogu da prihvatim tu ulogu. Verujem da je sve tako kako kažeš i da su u pitanju ovejani zlikovci, ali ovaj grad mora naći drugi način da se od njih odbrani. Ja potežem revolver samo onda kad moram.

Njegov prijatelj se ćutke ugrize za usnu. – Činio si i izuzetke... koliko znam.

– Da, ali veoma retko i to onda kad nije bilo drugog rešenja. Ovaj grad je dovoljno veliki da smogne snage da se sam brani.

– I šta ćeš sada učiniti?

– Ostaću noćas da se odmorim, a onda odlazim. Kada polazi sledeća diližansa na istok?

– Sutra popodne. Vozi za Sent Anđelo.

– To će biti dovoljno da se odmorim i razgledam grad. Biće mi drago da pre odlaska pozdravim tvoju kćer.

Čelenor se osmehnu razočarano.

– Pružiću ti priliku. Ona je odrasla, lepa devojka. Na nju sam najviše mislio kada sam te pozvao u pomoć. Ali šta možemo. Ne ide u životu sve onako kako želimo. Do viđenja! Vidimo se večeras!

– Važi, Džone. I ne gubi nadu. Uvek se nađe neko rešenje.

*

Posle dobre večere Holidej se zavalio u stolicu u uglu Noelinog saluna i prepustio se uživanju u čaši dobrog brendija i tankoj havana cigari. Tek što je odbio nekoliko dimova pojavila se vlasnica saluna i objavila da je vreme zatvaranju.

Zapadnjak se namrštio, jer ga je osećaj lagodnosti tek obuzeo i prekidanje takvog uživanja činilo mu se kao čisto bogohuljenje, tim pre što nije znao razlog tom ranom zatvaranju. Opazivši njegovo čuđenje, Noelina mu priđe:

– Zatvaramo, mister. Neću da se izlažem neprilikama s neželjenim gostima. Sigurno znate na koje neželjene goste mislim.

Zapadnjak se netremice zagledao u njene brigom zamućene oči i odgovorio kratko:

– Na vašem mestu ja to ne bih radio. Možete učiniti samo to da umesto u vaš salun uljezi dođu u vašu postelju. Štaviše, mislim da bi bilo dobro da uklonite kapke sa prozora, madam. Zver se ma-

nje razdraži ako je šuma oko nje prirodna, kao i obično.

– Pa da rizikujem da mi i ostali prozori budu porazbijani?

– Ako ih nađu zatvorene, polupaće još više, madam.

– Moje ime je Noelina Lorens, mister Holideje. Pošto sam vaša domaćica, mislim da neće škoditi ako se oslovljavamo po imenu.

– Naravno, ako vi tako želite, mis Lorens. Kao što vidim, očekujete da bi vam Olingova družina mogla doći u posetu. Bilo bi mudro da budete ljuti zbog pričinjene štete i da im tražite odštetu, ali da ne preterujete s upornošću.

– Očekujete da ih dočekam raširenih ruku?

– Očekujem da budete razumni, mis Lorens. U protivnom može se desiti da događaji krenu sasvim naopakim tokom.

Noelina ga pogleda s tvrdoglavim izrazom na licu. Nije mogla da se opredeli da li joj se njegovo držanje dopada ili ne. U najmanju ruku, Holidej se nije pretvarao kako smatra da je vrlo poželjan gost. Ipak, malo je bila nezadovoljna što na njega nije ostavila dublji utisak nego na ostale muškarce.

– I šta predlažete da učinim, mister Holideje?

– Ja bih na vašem mestu učinio ono što moram. Skinuo bih kapke s prozora i rekao barmenu da se ponaša i postupa kao i obično.

– A to je, mister Holideje?

– Da posluži za šankom.

Zapadnjak se napravio da ne primećuje njeno mrštenje i pogledom obuhvatio salun. Devetorica gostiju, podeljenih

u dve grupe, stajali su pokraj šanka i pili. Još dva kauboja sedeli su za jednim od stolova. Noelina je uz pomoć barmena i još dvojice gostiju skinula kapke s prozora. U istom trenutku u salunu je zavladala napeta tišina. Vlasnica saluna priđe zapadnjaku i upita:

– Jeste li sada zadovoljni?

Holidej mirno potvrdi glavom. – Učinili ste šta ste mogli radi smirivanja situacije. Sada možete samo da čekate.

Noelina se energično okrenula i otišla do suprotnog kraja šanka te zatražila od Džejsa Henrija da joj donese piće. Samo što je prinela čašu usnama, ugledala je jedno lice koje je s trotoara kroz prozor virilo u salun. Obuzela ju je jeza. Zatim se na dvokrilnim vratima pojavio čovek, koji je pre dva dana bio u salunu s braćom Betersbi. Preleteo je pogledom po prostoriji i na tankim, stisnutim usnama zaigrao mu je osmejak, a onda se udaljio. Noelina baci kratak pogled ka zapadnjaku i opazi da on ne obraća pažnju na zbivanja oko sebe i zuri u svoju čašu, kao čovek potpuno obuzet ličnim brigama, koji ne želi nikakvo društvo. Nemoćna da se na drugi način smiri, otpila je gutljaj iz čaše pred sobom.

U to joj je prišao barmen.

– To je bio Kip Turner – obavestio ju je

– Znam.

– Karington mi reče da su osmorica upravo zaustavila konje pred salunom. Tom Betersbi je s njima.

– Pa lepo, sad ćemo videti da li je savet mister Holideja bio na mestu, Džejs. Radi svoj posao i pravi se kao da se

ne dešava ništa. Prepusti meni da vodim stvar.

Barmen nabra obrve i zabrinuto je pogleda. Kao da je hteo nešto da kaže, ali se predomislio. Vratio se uobičajenom poslu.

Onda je Tom Betersbi ušao kroz pokretna vrata, a u trenutku kada je Noelina ljutito pogledala prema njemu, na sporedna vrata iz dvorišta ušla su još dva čoveka iz njegove bande. Trojica preostalih stajali su u grupi na vratima koja su gledala prema pokrajnoj ulici, a još dvojica pojavili su se iza Toma Betersbija. Družina je bila kompletna.

Tom je ušao držeći ruke na kopči svog opasača i pogledom prešao po prostoriji, zadržavajući se nešto više u malo tamnijim uglovima. Zatim je pogledao iza sebe da proverí položaj svojih pajtaša, a onda je prešao preko odaje do zapadnjaka, prošao pored njega i vratio se nazad do prostora ispred šanka. Ne progovorivši ni reči, neprimetno je napucao usne. Očito je bio zbunjen onim što je zatekao.

Noelina Lorens je pošla prema njemu:

– Želim da razgovaram s tobom, Betersbi. Vi mi dugujete za piće koje ste popili, za viski koji ste odneli i za štetu koju ste učinili mom salunu.

Tom se nije ni pomakao, ali je okrenuo glavu od Holideja. Mada mu je ovaj izgledao neobično u svom urednom odelu, a njegov lik mu nekako bio poznat, očigledno ga je svrstao u kategoriju bezopasnih tipova, koji ni na koji način nisu zainteresovani za ono što se događa oko njih. Smatrao ga je kicošem koji ne zaslužuje pažnju.

– Jesi li me čuo, Betersbi? – ponovi glasno Noelina.

– Čuo sam vas, madam. – Glavom je dao znak ljudima na ulazu iz dvorišta, a onda i trojici na ulazu iz pokrajne ulice Kip Turner je, vukući noge, prošao pored njega i zauzeo položaj na kraju šanka, blizu ulaznih vrata. Ostali, koji su došli s Betersbijem, ušli su pravo u salun i produžili sve dok nisu stigli do grupe od četvorice gostiju, rekavši im:

– Napravite nam malo mesta. Vi ste se ovde dovoljno širili.

Ljudi se pomeriše bez protivljenja. Tom se zamišljeno počeo po bradi, a onda se, sa širokim osmehom, uputio ka Noelini. – Madam – oslovio ju je, dodirnuvši prstima obod prašnjavog i odznoja masnog šešira – sve će vam biti plaćeno. Sve do poslednjeg centa. Samo malo sedite i pričekajte.

– Naredila sam mom barmenu da vas ne posluži pićem dok dosadašnja dugovanja ne budu izmirena. Ako na to imate nekih primedbi, izvolite mi se obratiti.

Tom je za trenutak izgledao kao da se malo koleba i ponovo se osvrnuo oko sebe, zaustavivši na trenutak pogled na zapadnjaku koji je i dalje nezainteresovano sedeo, praveći se nevešt. Ali pre nego što je mogao da smisli šta će odgovoriti, jedan od njegovih pratilaca žurno uđe u salun s osmehom na usnama:

– Zamenik je u zatvorskoj zgradi, pri-tajio se i ne daje glasa od sebe – saopštio je. – Cela ulica je tiha kao i obično.

Tom klimnu glavom, a onda oštrim pogledom preseče Noelinu.

– Madam, nismo ni očekivali da ćete mirno prihvatiti ono što smo učinili. Ali nemoćni ste da bilo šta uradite i sada i ubuduće. Prema tome, ponašajte se prijateljski prema nama i poslužite nas kao prava domaćica, pa će sve biti lepo i krasno.

Ženino lice buknu od ljutine.

– Neću dozvoliti da me neko neka-žnjeno pljačka!

– Moraćete na to da se naviknete – odvрати Betersbi i odgurnuvši je grubo u stranu, prođe iza šanka.

Barmen se okrenuo prema njemu u nameri da mu se suprotstavi, ali je Tom izvukao revolver i uperio ga u konobara. – Gubi se! – zarežao je.

Džejs Henri pogleda gazdaricu, očekujući od nje uputstvo kako da se ponaša i ona mu pokaza glavom da posluša. Kada je on prošao pokraj nje, Noelina koraknu da uđe u prostor iza šanka, ali je Tom Betersbi zadržao uperenim revolverom:

– Neću nikakve gužve, madam. Vi ste zaista jedna sjajna žena s obzirom da ste mesecima s uspehom vodili ovakav salun... i s obzirom da ste sve svoje poslove obavljali bez ičije pomoći. Zbog toga zaslužujete da saznate šta sada sledi. To neće biti ništa svakidašnje, ništa od onoga što se događalo poslednjih dana. Biće to nešto vrlo zabavno...

– Upiljio se u njena obnažena ramena.

– Za nas, naravno... a možda i za vas, mada ste do sada izigravali sveticu. Dosadilo nam je da kod vas dobijamo samo piće... jer, potrebno je još nešto da bi se čovek osećao potpuno zadovoljan. Vi ćete se postarati da nam svima bude

lepo, zar ne? – počutao je malo, pa do-
dao: – Pridite!

– Uvek sam znala da ste vi obična
đubrad – odbrusi Noelina, ali se nije ni
pomakla. Tom se kiselo osmehnu i poče
da skuplja boce na šanku. Osvrnuvši se
po prostoriji primetio je da su se ostali
gosti bojažljivo okupili u gomilu.

– Čujte vi: izlazite! – naredi im.
– Brzo!

Građani su se zbunjeno zgledali u ne-
doumici šta da urade, a onda se žus-
tro uputili ka izlazu. Betersbi pogleda
prema zapadnjaku, koji je i dalje sedeo
zagledan u svoju čašu. – I vi, mister!
Izlazite! Salun se zatvara.

Holidej diže glavu i zabaci malo šešir
s čela na potiljak. Kada mu je konačno
ugledao lice, Betersbi je stao kao ska-
menjen.

– Nemam nameru da iziđem, Beter-
sbi. Sasvim mi se sviđa i ovde, pogo-
tovo što čujem da će biti zabavno. Život
je dosta sumoran u poslednje vreme, pa
će mi promena prijati. – Rekavši to,
Dok sasvim polako ustade sa stolice.

Kip Turner, koji je sve vreme pažlji-
vo motrio Toma Betersbija i pratio nje-
govo ponašanje, odjednom se zabrinu-
to namrštio. Nije mu se sviđala prome-
na na Tomovom licu.

– Dok Holidej – procedi muklo Beter-
sbi.

Turner se okrenu na petama ka ne-
znancu. Ime mu je bilo poznato, ali oči-
gledno ne dovoljno, jer se bez oklevanja
mašio revolvera.

Zapadnjak je stajao nepomično kao
iz stene isklesan. Pomerila mu se samo
desna ruka. Revolver mu je izleteo iz

futrole pre nego što je Turnerova ruka
stigla do drške njegovog kolta.

Nije bilo vremena za precizno nišanje-
nje, a još je manje bilo razumno izlagati
se riziku i Holidej je ispalio hitac tamo
gde je bio najsigurniji u pogodak. Me-
tak je pogodio Tenera tačno između oči-
ju i ovaj se zateturao unazad, stiskajući
nesvesno vilice. Ustaklio je očima i sru-
šio se kao posečeno stablo. Dok je opa-
lio još dva puta. Prvi metak pogodio je
jednog od trojice, koji su vrebali na vra-
tima iz poprečne ulice. Kuršum mu se
zario u srce. Drugi metak pogodio je
Toma Betersbija u rame i odbacio ga do
šanka.

Dok je skočio u stranu istovremeno
kad su se četiri metka zarila u zid iza
njega. Poskočio je dva koraka duž zida,
pa ponovo stao kao ukopan, dok mu je
revolver zaplamteo u rukama.

Još dva čoveka srušila su se na pod,
jedan pogođen u glavu, a drugi s pro-
streljenim grudima.

Za trenutak niko se nije pomakao. Svi
su stajali skamenjeni od iznenađenja,
ne verujući da su prisustvovali događa-
ju koji se završio brže nego što je po-
čeo. Zatim je nastalo prestravljeno ko-
mešanje, jer se jedan od Betersbijevih
ljudi probio kroz vrata i pobegao napo-
lje, a druga dvojica su se koprcala da
se izvuku kroz gomilu gostiju i umaknu
kroz izlaz na pokrajnu ulicu.

Noelina Lorens nije mogla da skine
oka sa zapadnjaka. Na njegovom licu
nije se zapažala nikakva vidljiva prome-
na. Nije bilo trijumfalnog osmeha zbog
pobede, ni žalosti, ni radoznalosti. Sa-
mo je pronicljivo oko, negde u dubini

njegovih očiju moglo, naslutiti senku tuge.

Dok je vrlo polako krenuo napred s revolverom u ruci.

Betersbi se okrenuo, lica zgrčenog od jakog bola, pritiskajući desnom rukom levo rame iz koga je obilno curila krv i slivala mu se niz prste. A onda je bes prema omraženom protivniku nadvladao bol. Sagnuo se da dohvati revolver koji je pre toga ispustio. Holidej je na vreme primetio taj njegov pokret, zastao u hodu i ponovo opalio. Pružena ruka je od udara kuršuma poletela nazad, krv je poprskala šank i Betersbi je, jauknuvši, pao. Očima razrogačenim od užasa, zurio je u svoju razmrskanu šaku.

– Tom rukom više nikoga nećeš ubiti
– reče mu zapadnjak, prilazeći šanku.
– A sada ustaj i gubi se!

Tom je s mukom ustao. Bez ijedne reči, posrćući, pošao je prema vratima. Holidej ga isprati pogledom i doviknu mu:

– Odlazi i više se ne vraćaj, ni ti ni bilo ko tebi sličan! Jesi li me čuo?

Noelina se umorno naslonila na šank i nesvesnim pokretom uklonila s očiju pramen kose vlažan od znoja. Podrhtavala je celim telom. Nekoliko puta je s nevericom prešla pogledom po svoj četvorici ustreljenih zlikovaca a onda je kao oparena potrčala prema stepeništu.

Holidej pogleda prazan revolver u ruci i rutinskim pokretom vrati ga u futrolu.

*

Henri Džejms je neprimetno, korak po korak, došao na svoje mesto iza šan-

ka. U očima mu se videlo oduševljenje i poštovanje s kojim je gledao ozbiljnog Doka Holideja.

Holidej je primetio njegov pogled i ravnodušno odmerio ćelavog šankera.
– Poznat si mi – rekao je.

– Radio sam u baru „Krinolina“, mister Holideje.

– Kod Džeka Veldena?

– Kod njega, Bolsa Samervila i Džesi Troja.

Zapadnjak klimnu glavom i okrenu se s namerom da pođe. Ali barmen još nije završio ono što je naumio. Napunio je čašu najfinijim brendijem i prstom dodirnuo zapadnjaka po mišici.

– Koliko se sećam, mister Holideje, ovo je vaša omiljena marka. Smem li vas ponuditi na račun kuće?

Holidej prihvati čašu i zamišljeno pogleda zlatastu tečnost u njoj. – Možeš me ponuditi, ali samo na moj račun. – Izvadio je iz džepa prsluka metalni novčić i upitao: – Šta znaš o Djuku Olingu?

– Ne baš mnogo više od onoga što je opšte poznato. Ali znam da mu se neće dopasti ovo što ste učinili.

– Koga još ima sa sobom?

– Den Betersbi je najbolji od njegovih ljudi. Posle njega dolazi Ol Ričard. Ostali su novi ljudi, neobuzdani ali neiskusni. Ne znam koliko vrede.

Dok ispi brendi i pogleda prema ulaznim vratima koja su se raskrilila da propuste Džona Čelenora, koji je krupnim koracima ušao u salun. Odmah za njim ušao je i Ves Šo. Zinuo je od zaprepašćenja kada je na podu ugledao četiri leša.

– Odnosite ih u zatvorsku zgradu, zameniče – obrati mu se Dok – i sahrani-

te ih kada budete imali vremena. – On-
da pogleda gradonačelnika, posivelog
u licu. – Kao što vidiš, desilo se nešto
nepredviđeno, Džone.

Čelenor ne odgovori. Vrhom cipele
okrenuo je Kipa Ternera na leđa, a on-
da pošao i do ostalih mrtvaca. Stisnuo
je vilice i pogledao prijatelja:

– A Betersbi? Šta je s njim?

– On više nikome neće praviti neprili-
ke, Džone. Otišao je da Olingu podnese
izveštaj. Koliko je udaljeno njihovo bo-
ravište?

– Pet-šest časova jahanja prema za-
padu.

– To znači da će oni stići ovamo sutra
popodne ili najkasnije uveče. – U Ho-
lidejevom glasu osećala se gorčina. –
Izgleda da sam se upleo u tvoj obračun
iako to nisam hteo. Sada više nema po-
vratka. A kad je već tako, onda bar da
pokušam da iskoristim ono što se može
iskoristiti. Reci svojim prijateljima u
gradskom savetu da sam spreman očis-
titi Bonet Krik za cenu od pet hiljada
dolara.

Rekavši to, zapadnjak namesti šešir
na čelo i na sporedna vrata iziđe iz salu-
na. Bez nekog određenog cilja pošao je
glavnom ulicom, potpuno sam, usam-
ljen i duhom i fizički. Hodajući polako
kao mesečar, zurio je u nebo kao da od
njega očekuje odgovor na svoja pitanja,
odgovor na koji je znao da ga nikada
neće dobiti.

*

Iako je već bilo dosta kasno, svi čla-
novi gradskog saveta okupili su se za
kratko vreme u gradskoj većnici. To

nije bilo ništa čudno s obzirom da iona-
ko nisu spavali, jer su ih pucnji u sa-
lunu držali u krajnjoj neizvesnosti o to-
me šta se desilo. Znali su da Dok Ho-
lidej nije prihvatio ponudu i pucnjavu
su shvatili kao neki težak obračun u ko-
me je, po njihovom strahovanju, veći
broj građana izvukao deblji kraj. Skoro
trčećim korakom stigli su na zbornu
mesto s licima na kojima su bili briga
i očajanje. S nestrpljenjem su saslušali
Čelenorov izveštaj i malo ih je razved-
rilo saznanje da niko od njihovih pri-
jatelja nije nastradao, već da su ceh
platili Olingovi ljudi.

Završivši priču, Čelenor pređe pogle-
dom po članovima saveta i sa zado-
voljstvom nastavi:

– Gospodo, on može spasiti naš grad,
što je već i dokazao – rekao je odlučno.
– U prvom trenutku učinilo mi se da je
cena previsoka, ali kada sam bolje raz-
mislio, shvatio sam da u gradu s jeda-
naest trgovina i jednim salunom i sta-
novništvom koje broji već pet stotina
duša, ima dosta vrednosti koje se ispla-
ti čuvati, tako da više ne smatram nje-
govu ponudu previsokom.

Iako još unezveren zbog silne proli-
vene krvi, Čak Batler jedva sačeka da
gradonačelnik završi pa upita: – Koliko
traži?

– Pet hiljada dolara – kratko odgovo-
ri Čelenor.

– Pet hiljada! – eksplodirao je Batler.
– Ja za taj novac moram da radim skoro
godinu dana!

– Ja prihvatom ponudu – presekao ga
je Čelenor. – Uostalom i tebi je pozna-
to da moramo grad sačuvati i usmeriti
ga prema razvoju. A kako će se grad

razvijati ako dopustimo da njime ovladaju nevaljalci? Već smo pokušali da nađemo neko drugo rešenje ali nismo uspeli. I siguran sam da ćemo moći da prikupimo toliku sumu.

Batler udari pesnicom o sto. – Ja neću da imam nikakvog udela u plaćanju jednog ubice koji će za tren oka uzeti naš teško zarađeni novac!

Čelenor ustade i poče da skuplja papire koje je bio pripremao za potpis, gledajući pritom ostale, koji su ćutali.

– Ja sam sa svoje strane učinio što sam mogao – rekao je ozbiljno. – Ako ne želite usluge Doka Holideja mislim da ste budale. U ovom trenutku on je već likvidirao skoro polovinu bande i nalazimo se na pola puta do oslobođenja od teške more. Ali ako nećete, ja tu ne mogu ništa. Holidej će učiniti ono što je za njega najprobitačnije i ja se slažem s njim. No znajte da ste od ovog trenutka prepušteni sami sebi i da ćete morati da bijete tešku bitku. Nadam se da ćete je dobiti.

Okrenuo se i pošao iz sale, ali tek što je načinio nekoliko koraka, Berni Mun ga uhvati za ruku: – Čekaj malo, Džone! Ne odlazi u ovakvoj atmosferi! Dopusti da i mi ostali kažemo šta imamo.

– Onda recite, Berni!

Mun pogleda ostale i iz njihovog ćutanja izvuče zaključak da mu odobravaju.

– Holidej u prvom trenutku nije na mene ostavio neki poseban utisak – reče Mun. – Ali sećam se jednog konja koga sam nekada davno kupio. Taj konj je celog dana stajao oborene glave i nikada ga nisam čuo da je zarzao. Mislio sam da u njemu nema ni zere vat-

renosti i da neće odgovarati žutokljuncu kakav sam tada bio, koji želi da prijom juri brže od vetra. Postao sam neprezan. Nisam proveo uobičajenu proceduru upoznavanja s novim konjem pre nego što sam ga uzeo za nogu da mu pogledom zadnju potkovicu. Tako se ritnuo da me je odbacio iz štale.

– Misliš da će i Holidej biti kao tvoj konj, Berni? – upita ga Kejzi Daun.

– Mislim. Ne volim ljude koji na košulji nose etiketu iz koje se odmah vidi ko su. Holidej ne ističe svoje vrednosti. Ta mu osobina ide jako u prilog.

– A šta kažeš za novac?

– To je tako relativno, Džone. Za grad kakav je naš, to nije neostvarljivo. Ali trebaće nam garancija.

– Novac će mu biti isplaćen kad završi posao i pođe – objasni Čelenor. – Uostalom, ni on ne bi hteo drugačije.

Čak Batler, osetivši da se opšte raspoloženje okreće protiv njegovog stava, izvuče poslednji adut:

– Kakvu pomoć on s naše strane očekuje?

– Ne očekuje nikakvu pomoć – odmahnu Čelenor glavom. – Holidej uvek radi sam. Najmanje od svega želeo bi da mu se neko ispreči na putu i da mu se meša. Onda? Moram znati odgovor. Ne bih voleo da pomisli kako nismo za njega.

– Ja i nisam i baš me briga ako zna – progundā Batler.

Berni Mun se osmehnu: – Čini mi se da će nam taj čovek odgovarati. Ja sam za to da ga angažujemo, ali kao i Džon mislim da taj novac treba da dobije tek kad postigne konačni rezultat.

– I mi se slažemo – javi se Vil Helton, govoreći i u ime svoga brata. Kejzi Daun potvrdno klimnu glavom.

Čelenor pogleda Batlera. Najzad i ovaj klimnu glavom.

*

Tek kada je po treći put pokucao na vrata Noelinog stana na spratu iznad saluna, do koga se moglo doći i sporednim stepenicama pored spoljnog dela zgrade, Džon Čelenor je iznutra čuo ženski glas. Otvorio je vrata i ušao. Bio je zaprepašćen izgledom mlade žene. Kao rukom odneseno nestalo je sve nje no dotadašnje samopouzdanje i ona je izgledala nekoliko godina starija nego kad ju je to istog popodneva video zadnji put.

– Sad ti je sve jasno – obratio joj se ozbiljnim glasom.

Noelina je okrenula glavu od njega, a kosa joj se od tog pokreta zatalasala. Čutala je nekoliko minuta, a kada je progovorila glas joj je bio čudno izmenjen:

– Možda ćeš reći da sam histerična, Džone, ali tvrdim ti da uprkos mom iskustvu, ovako nešto još nisam videla. On je mašina! Nema nikakvih osećanja. Pobio je onu četvoricu kao da im čini neku uslugu.

– Možda je i tako. Svi su umrli brzo i lako.

Taj odgovor sledio je mladu ženu. Ona je očajnički počela odmahivati glavom:

– Ti to nisi video, Džone, i zato tako govoriš! Bilo je strašno. Užasno mi je kad pomislim da je pod istim krovom

sa mnom. Moraš naći neko mesto gde ćeš ga preseliti.

– Nemoj tako govoriti, Noelina! Sve nevolje u ovom gradu nisu nastale zbog njega nego zbog drugih. Došao sam da ti kažem kako je Holidejeva ponuda prihvaćena i da ćemo svi, uključujući i tebe, biti dužni da s njim sarađujemo prema našim mogućnostima. Ako ne prihvatiš, gradski savet će ti zatvoriti lokal.

Noelina se okrenula i netremice ga gledala u oči.

– Niko ne može zatvoriti moj salun – prasnula je. – Nisam ništa učinila.

– Gradski savet može i zatvoriti ti lokal ukoliko ne nastaviš da sarađuješ. Tvoj salun nam je potreban da bismo Olinga i njegove hulje izmamili na čistinu. Sem toga, od tebe se ništa više ne traži. Naravno, ti se prema Holideju moraš držati u granicama učtivosti.

Noelina je sela na ivicu kreveta i pogledala gradonačelnika pravo u oči: – Nisi video šta je učinio Betersbiju.

– Nisam, ali sam čuo.

– I odobravaš mu?

– Potpuno.

– Kako možeš tako nešto da kažeš?

– Mogu jer je Betersbi šljam.

Noelina prinese dlan usnama i oči joj se raširiše.

– Šljam ili ne, bio je namerno obogaćen.

Čelenor otre čelo šakom i duboko udahnu.

– Noelina, ovo je rat! Ako ga je Holidej na bilo koji način izbacio iz stroja, onda je on dobio samo ono što je zaslužio. Time što ga je poslao kući više kao stvar nego kao živo biće, jer tako bogaljast i jeste skoro stvar, izazvaće kod

Olinga želju da mu se osveti punom merom. To je više nego sigurno. Ti zaboravljaš da imamo posla s groznim ljudima.

Noelina je čvrsto obuhvatila kolena rukama, trudeći se iz sve snage da spreči suze da joj poteku iz očiju.

– Idi, Džone. Ostavi me samu – uspe la je da izusti.

– Noelina, moraš shvatiti da ovo nije nešto svakidašnje. U pitanju je život ili smrt za sve nas.

– Sve ja to znam, gradonačelniče Čelenore – prošaputala je žena slomljeno.

– Molim te idi.

Čelenor se okrenuo i izašao.

*

Produžio je terasom i ušao u hodnik iz koga se ulazilo u Holidejevu sobu.

Pokucao je na vrata i ne čekajući odgovor ušao. Iznenadio se kada se obreo u potpunoj tami.

– Jesi li tu, Dok? – upitao je.

– Jesam, ali nemoj paliti svetiljku.

Džon Čelenor se nije iznenadio kada je zatekao svog prijatelja naslonjenog na okvir prozora i zagledanog u glavnu ulicu. Prišao mu je, pogledao ga zabrinuto jedan trenutak, a onda se okrenuo i u polumraku natiočio dve čaše brendija iz boce koja je stajala na stolu.

– Jesu li tvoji prijatelji prihvatili moju ponudu, Džone? – upita ga zapadnjak.

– Jesu. Večeras si držao situaciju potpuno u svojim rukama i to je bilo presudno za odluku. Zar si očekivao nešto drugo?

– Nisam. Pretpostavljao sam da će ishod biti takav.

– Reci mi: kako si znao šta će se večeras u salunu dogoditi? – upita ga Čelenor.

– Znam Toma Betersbija već duže vreme. On se drži nekih svojih metoda.

Čelenor uze čaše i pruži jednu Doku. Ispili su piće, a onda se gradonačelnik spusti u jednu fotelju i sedeći tako u polumraku, obrati se prijatelju:

– Šta sada?

– Reći ću ti sve što je potrebno. Pošto očekujem da se Olingova banda pojavi u punom preostalom sastavu, potrebno je da salun bude zaključan i prozori da budu ponovo zamandaljeni. Ti bi mi mogao pomoći time što bi objavio građanima da posle četiri popodne niko ne izlazi na ulice. U to vreme sve bi trgovine morale da budu zatvorene i najkasnije do pet sati svi bi se morali povući s ulice. Trebalo bi da nekako udesiš da i šerifovog zamenika skloniš na sigurno mesto.

Čelenor zamišljeno pogleda u Dokovom pravcu. U mutnoj polutami nije mogao jasno da razazna zapadnjakovo lice, ali je naslućivao da mu je izraz lica veoma ozbiljan, skoro tmuran.

– Još nešto? – upita ga.

– Ne.

Čelenor je neko vreme ćutao mučeći se da nađe načina da izloži Doku šta namerava. Onda je ipak zaustio:

– Slušaj, ja... ja ću ti pomoći, Dok. Prvi korak ti preuzmi sam, onako kako si ti zamislio. Ali već pri sledećem koraku ja ću biti uz tebe, jer će pakleno teško biti izaći na kraj s tim đavolima.

– Mogu ja izaći na kraj s njima.

– Moguće je da možeš. Štaviše, ni jednog trenutka nisam u to posumnjao.

Ali dva revolvera više vrede nego jedan, zar ne?

– Ne uvek, Džone. – Zapadnjak je spustio svoju čašu na sto i prišao vratima. Otvorio ih je i preko terase pogledao na ulicu. Posle dužeg ćutanja okrenuo se i pogledao prijatelja, koji je još uvek sedeo.

– Ti se samo postaraj da se moja uputstva izvrše onako kako sam rekao. To će mi biti najveća pomoć. A sada, molim te, pođi kući.

Čelenor ispi svoje piće, ustade i dodirnuvši Holideja u prolazu rukom po ramenu, izađe u noć.

*

Jutro je već bilo poodmaklo kada je Holidej završio s doručkom u Noelinom salunu.

Ustao je, izišao i prošao glavnom ulicom s kraja na kraj. U povratku svratio je u zgradu zatvora. Pozdravio je Vesa Šoa pokretom ruke i zavirivši u ćelije ustanovio da su tela četvorice bandita još nesahranjena.

– Izgleda mi da je sahranjivanje leševa posao koji vam se mnogo ne sviđa, zameniče – primetio je.

– Naravno da mi se ne sviđa. I zašto bih ih ja sahranjivao?

– Nema nekog posebnog razloga za to, sem što ste delom plaćeni i za taj posao. Kasnije ću vam verovatno poveriti i neke odgovornije dužnosti.

Šo se zagleda u zapadnjaka s izrazom tmurnog negodovanja.

– Da, kasnije... – progundao je. – A u međuvremenu ću steći nadimak „kukavica“!

– Niko ne sumnja u vašu hrabrost, zameniče – reče mu Holidej tiho. – I zato nemate potrebe da se dokazujete i istrčavate.

– Onda mi dajte neki zadatak. Recite mi šta želite da učinim.

Zapadnjak se okrenuo prema njemu i na zamenikovom licu opazio izraz duboke ogorčenosti. Bilo mu ga je žao, ali je znao da ovo nije trenutak za izražavanje simpatija.

– Pre svega želim da me dobro saslušate – obratio mu se. – Kada se Oling i njegova banda sledeći put pojave, to više neće biti uobičajena naivna poseta, kao što su bile ove do sada, već pitanje života i smrti. Dao sam im vrlo jak razlog da potraže moju glavu u znak odmazde i sada više nije kao ranije kad im je uvek bio potreban neki izgovor da bi napravili gužvu i malo izdivljali po gradu. Sada neće pucati po glavnoj ulici, bušiti mecima prozore i vrata i razbijati limene firme iznad trgovina. Ovaj put doći će, kako rekoh, da potraže moju glavu.

– Umem i ja da pucam! Mislite li da ovaj kolt nosim samo kao ukras?

Holidej produži kao da nije čuo njegove reči:

– Kada dođu neće ići otvoreno glavnom ulicom. Upotrebiće neki trik, bilo šta čime će verovati da će me izmamiti napolje, ali ja ću za njih imati spreman odgovor. Ono što ne želim to je da se brinem o vama ili o bilo kome drugom i zato hoću da se svi povuku na bezbedna mesta. Svi, uključujući i vas! Jeste li me čuli?

Šo zausti nešto da kaže, ali se onda predomislio.

Holidej je prišao ulaznim vratima šerifske kancelarije i, otvorivši ih, zadržao ih otvorena nekoliko trenutaka. Dugo je i prodorno gledao Vesa Šoa, a onda izašao na ulicu i uputio se prema salunu i nestao unutra iza dvokrilnih ulaznih vrata.

*

Djuk Oling i Den Betersbi posmatrali su dolazak grupe konjanika, koji su se približavali s brdskog podnožja. Čak i sa velike udaljenosti mogli su ustanoviti da se u gradu desilo nešto strašno, nešto što niko od njih nije očekivao.

– Ne sviđa mi se kako izgledaju, Dene – izusti Oling i siđe niz stepenice verande.

Den je ćutke ostao na svom mestu, pogleda prikovanog za jahače, koji su u tom trenutku stigli na mali proplanak što se nastavljao odmah iza stare kuće.

Odjednom mu se s usana ote psovka:

– Do vraga, Tom je ranjen!

Skočio je s verande na zemlju i potrčao preko čistine u susret dolazećim članovima bande. Sva njegova pažnja i briga bile su usmerene ka njegovom bratu, koji je opuštenih ramena, sav skljkkan, sedeo u sedlu. Rame mu je bilo utegnuto krvavim zavojem, načinjenim od iscepane košulje, a desna šaka mu je bila omotana maramicom natopljenom krvlju.

– Šta se desilo? – upita Den zadihan. Reči su mu jedva, od uzbuđenja, izlazile iz grla.

– Holidej. Dok Holidej je u Bonet Kriku!

Den Betersbi je ustuknuo korak nazad. Sa ovim saznanjem briga za brata bila je potisnuta u stranu i zatrpana novom, znatno većom brigom.

– Holidej? Jesi li siguran? Ali to... to ne može biti.

Njegov brat mu, umesto odgovora, poturi pod nos svoju razmrskanu šaku:

– A ko misliš da je ovo učinio? Smrskao mi je šaku nakon što me je pre toga ranio u rame. Tako me je udesio da više nikada neću moći da uzmem revolver u ruku, Dene.

I Djuk Oling je pohitao s verande prema njima i poslednjih nekoliko metara je skoro pretrčao. Dotle su i ostala četvorica konjanika sjahali i sada su stajali pokraj svojih konja, lica namrgođenih i naboranih od briga i nezadovoljstva.

Den je uzeo brata za ruku i pažljivo odvio krvavu maramicu. Uzdahnuo je i huknuo kroz stisnute zube kada je video raskomadano meso i zgrčene prste.

Sada se Tom ponovo javio glasom koji je više ličio na krkljanje nego na ljudski govor:

– Svršeno je sa mnom, Dene. Nikada više neću biti ni za šta.

Njegov brat se okrenuo i iskolačenih očiju zagledao se prema vođi bande koji je upravo prišao:

– Ovo je učinio Dok Holidej, Djuk! Čuješ li to? Protiv nas je Dok Holidej!

Djuk Oling je u pola koraka zastao kao ukopan. Na čelu mu je kao vijugava tanka zmija iskočila nabrekla vena. On je odjednom obema rukama stisnuo potiljak i vrat i zatvorio oči ne bi li savladao bol koji ga je obuzeo.

Den ga je pogledao s mržnjom:

– Zaboravi na sebe, đavo te odneo, Oling! Sada nemamo vremena za neke tvoje bolesti. Tom je teško povređen i obogaljen.

Okrenuo se drugoj četvorici. Lice mu je bilo izobličeno od besa:

– Gde su ostali ljudi? Gde je Kip? Kako to da se nisu vratili s vama?

– Mrtvi su – rekao je Ol Ričard.

– Sva četvorica?

Ričard je samo potvrdno žmirnuo kopcima. Nije imao snage da rečima objasni za njih tragičnu priču.

– Pretresli smo grad s puno pažnje, Dene. Najpre smo tražili hirurga, ali su nam svi bez izuzetka rekli da ga u gradu nema i da najbliži živi u Midl Ridžu...

Den ga prekide i obrati se bratu glasom koji je podsećao na režanje zveri:

– Hoću da čujem za Holideja!

Tom je polako i ožalošćeno nekoliko puta zaklimao glavom pre nego što je odgovorio:

– Zatekli smo ga u salunu... sedeo je sam za jednim stolom. Prevario me je jer je sedeo u uglu, a niko od nas mu se nije nadao... ni njemu niti bilo kome njemu sličnom. Ličio mi je na nekog dokonog kicoša koji prodaje parfeme i te stvari za fine gradske dame. A sedeo je tako da mu nisam mogao jasno videti lice. Sad mi je jasno da je trebalo da ga bolje pogledam i ja bih to možda i učinio da ona ženturača Lorensova nije digla galamu oko plaćanja štete za odneto piće i demolirani lokal. Ućutkao sam je i već mi se činilo da sam zaveo red jer sam svima stavio do znanja da smo došli zato da bismo preuzeli grad i tu ostali. Kad sam hteo da našim momcima natočim piće, palo mi je na um da od-

stranim sve goste iz saluna i tada sam ponovo ugledao onu hulju, koja je i dalje sedela na svom mestu. Rekao sam i njemu da se čisti...

Tom je s mukom podigao levu ruku i obrisao znoj sa čela. Od umora i iscrpljenosti klatio se levo-desno i Den je morao rukom da ga pridrži.

Ranjenik zastenja, ali je duboko udahnuo i nastavio žalosnim glasom:

– Tek kada je taj neznanač zabacio šešir s čela i ustao, prepoznao sam u njemu Holideja. Napravio sam glupost i mašio se revolvera, a to je isto učinio i Kip. Trebalo je da budemo pametniji, ali sam se uzdao u našu brojnost...

Holidej je odmah slistio Kipa i mene ranio u rame, a onda dokusurio i Holmsa, Vilisa i Karpentera. Ja sam još jednom napravio glupost time što sam pokušao da podignem revolver s poda i on me je tada ranio u šaku.

Lice Toma Betersbija zgrčilo se od bola i mržnje kada je po ko zna koji put pogledao svoju desnu šaku.

Djuk Oling je s nevericom zurio u ostale.

– Bilo vas je devetorica i niste mogli da sredite jednog čoveka? Vas devetorica? Protiv jednog smrdljivca!

Tom Betersbi ga je trepćući pogledao i iz njega je kao erupcija vulkana izbio nezadrživi gnev. Zakrvavio je očima i iskezio zube kao da hoće da ujede:

– Ali to je bio Holidej, zar ti to nismo rekli, đavo te odneo! Holidej!

– Čuo sam šta si rekao, Tome. Ali ja opet velim da je to bio samo jedan čovek. Holidej je brz, ali ne može niko pobediti devet ljudi. Pogrešili ste. Izgubili

ste prisustvo duha i hrabrost vas je napustila.

– Stvar je u tome što nas je iznenadio. Jeste, pričao si nam da je brz na revolveru i skretao si nam pažnju da budemo oprezni, jer se tip, kao što je on, može pojaviti tamo gde mu se najmanje nadaš, a s njim čovek nikada nije siguran kakav će stav zauzeti, jer nije jedan od nas. E, vidiš, mister, bio si u pravu: on je brz i to mnogo brži nego što si nam rekao. Taj čovek bi te mogao srediti pre nego što trepneš.

Djuk Oling je pružio ruku i dograbio Toma za prsa košulje, ali je Den bio dovoljno brz da stane između njih i da udarcem pesnice u grudi odgurne Olinga od svog ranjenog brata. Oling se zateturao unazad, a onda potegao revolver iz futrole. Sevajući očima, raskrečio je noge i uperio revolver u svog najboljeg čoveka, Dena, a prst mu je podrhtavao na okidaču.

– To nam neće ništa koristiti, Djuk – povikao je Tom. – Mi treba da se okrenemo protiv Holideja i njega da sredimo. Ja gorim od želje da se vratim u grad i da se Holideju osvetim za ono što je učinio drugima i meni... A za to će nam biti potreban svaki čovek.

Njegov brat Den je mirno stajao i bez trunke straha gledao Djuka Olinga u oči. Nije progovorio, niti se pomerio, sve dok Tom nije nastavio umirujućim tonom:

– Holidej je naš protivnik i s njim treba da se obračunamo, čujete li? Svi koliko nas ima moramo se kao jedan okrenuti protiv Holideja!

Djuk Oling je podigao ruku i pritisnuo je sebi na potiljak. Znoj mu je oro-

sio čelo i ruka mu je počela podrhtavati.

Den Betersbi je prepoznao predznake napada glavobolje i znao je da ga u tom trenutku može lako pobediti. Odvagao je u sebi da li želi takvu pobedu ili ne... i odlučio se za ovo drugo.

– Tom je u pravu, Djuk. Pusti ga na miru i kloni ga se! Teško je ranjen i to mu je dovoljno. Ovaj put moramo dobro isplanirati šta ćemo da radimo, jer je na kocki veći ulog nego što smo računali.

Oling prisili sebe da spusti revolver. Znoj mu je i dalje izbijao po čelu i sli-vao mu se niz lice. Teško je i ubrzano disao. Načinio je dva koraka unazad, a onda je bez reči, posrćući, pošao prema kući.

– Šta je to s Djukom? – upitao je Ričard.

Den Betersbi je posmatrao vođu bande, koji se s krajnjim naporom doteturao do kuće i tek kada su se vrata za njim zalupila i kad je iz unutrašnjosti kuće odjeknuo piskavi krik, potrudio se da odgovori na Ričardovo pitanje:

– Djuk ima neke tegobe s glavom. Ima tešku glavobolju.

– Dođavola – uzdahnu Ričard. – Znači da je s njim svršeno.

– Još ne, Ole. Blizu je kraja, kako se meni čini, ali još uvek je dovoljno sposoban da se s nekim obračuna. Treba ga zato iskoristiti da se obračuna s Holidejem, makar on u tom obračunu i izgubio glavu.

Tom Betersbi se s mukom držao na nogama i izmoren tim naprezanjima, naslonio se na svog konja. Zatvorio je oči od bola koji ga je preplavio.

Den Betersbi pažljivo odmeri ostale:

– Jeste li vi ostali čitavi?

Svi klimnuše potvrdno glavom.

– Naše brojno stanje se, dakle, smanjilo na petoricu – konstatovao je Den.

– Ali i to je dovoljno.

Ol Ričard nabra obrve i upitno ga pogleda:

– Planiraš da krenemo na Holideja?

Den Betersbi upre oči u njega:

– A šta bismo drugo mogli da učinimo, Ole? Zar misliš da ću dopustiti da Holidej prođe nekažnjeno za ono što je učinio Tomu? On ga je, zaboga, udesio za večna vremena i to mora platiti. Razume se da ćemo se vratiti u grad! Ali onda kada to nama bude odgovaralo, a ne njemu! Pustićemo ga da se malo preznojava, da strepi.

– Koliko sam mogao da procenim, on nije tip koji će se preznojavati – primeti Ričard.

Den Betersbi se napravio da nije čuo njegovu primedbu i pomogao je svom bratu da pođe prema kući, izdajući uz put naređenja ostalima:

– Rasedlajte konje i zapalite vatru u kući. Moramo da se smirimo i trezveno porazgovaramo o svemu.

– Znači li to da... da ti preuzimaš komandu, Dene? – upita ga Ol Ričard.

– Možda. Da li ti to smeta?

– Ne smeta mi ukoliko ne potcenjuješ Holideja. Ne pada mi na pamet da pođem s nekim, bio u pitanju ti ili Djuk, sasvim svejedno ko smatra da se sa Holidejem može lako izaći na kraj.

Den Betersbi se okrenuo na petama i besno ga odmeri, iskolačivši oči.

– Znam ja dobro Holideja! Znam ga bolje nego što ti misliš! Nećemo mu

pružiti nikakvu šansu. Baš nikakvu, ako si to hteo da znaš!

– Dobro, onda neka bude – odvрати Ol Ričard nabusito.

Den je više odneo nego odveo svog brata u kuću i postavivši ga na stolicu počeo da mu skida improvizovane zavojice. Kada je video ranu namrštio se.

– Tome, moraću malo da te razrežem – rekao je. – Ako to ne učinim, ti ćeš do kraja vikenda biti mrtav.

– Reme i ruka me bole kao da me neko kida – požalio se njegov brat glasom koji je više ličio na jaukanje. – Uradi sve što misliš da je potrebno, Dene. Imam vere u tebe i izdržaću ma šta to bilo.

Den je ostavio svog brata i otišao u prostranu staru kuhinju gde je naložio vatru u masivnom štednjaku. Posmatrajući kako plamen sve više zahvata suva drva u ložištu, počeo je da razmišlja o nastaloj situaciji. Sve više mu je do svesti dopiralo kako mu se sada pružaju nove, velike, do tada neočekivane mogućnosti.

Vođa družine Djuk Oling brzo je kopnio i gubio snagu, a sledeći konkurent u istom rangu, njegov brat Tom, bio je potpuno bespomoćan. Preuzimanje vođstva mu je sada izgledalo ne samo moguće već i vrlo ostvarljivo. Trebalo je samo da izvede jedan podvig... da pobeđi jednog čoveka. Doka Holideja.

Bio je samo korak daleko od cilja koji su svi zajedno sebi postavili... od preuzimanja grada. Ta pomisao ga je oduševljavala. Ukloniće s puta Doka Holideja, ako bude potrebno čak i potpuno sam, bez ičije pomoći.

*

Toga jutra, nešto posle devet časova, zapadnjak je izjahao iz Bonet Krika. Jahao je više od dva časa dok nije stigao do brežuljka gde je u hladu jednog granatog drveta ostavio svoga konja i pešice se uspeo do najvišeg vrha. Tu je seo na toplo, suvo tle i naslonjen leđima na jedan veliki kamen zagledao se u daljinu koja je treperila od jare. Oči su mu bile zasenčene od dubokog razmišljanja.

Tu je bio potpuno sam i ništa drugo sem apsolutne samoće ne bi mu u ovom trenutku odgovaralo.

Kada se, pre doručka, prošetao glavnom ulicom do kraja grada i nazad, primetio je uobičajene, bojažljivo radoznale poglede i nije mu se dopadalo da i dalje paradira pred očima građana, a još manje mu se sviđalo da ga Noelina Lorens, koja bi trebalo da mu bude najviše zahvalna, gleda prekorno i na neki način optužujući. Nije želeo čak ni da razgovara s Džonom Čelenorom. Znao je sasvim pouzdano da oko sebe nema ni jednog jedinog prijatelja. U stvari, bio je svestan da na celom svetu živi samo mali broj ljudi koje je mogao tako nazvati.

Nekada je i Džona Čelenora ubrajao među te malobrojne, ali se Čelenor vremenom udaljio od njega. Promenio se. Više nisu delili istu, ili bar sličnu sudbinu, a različite sudbine razdvajaju ljude. Džon Čelenor je sada bio građanin, poslovan čovek s interesom za posao, porodicu i položaj u društvu. Zapadnjaku je bilo drago što je Čelenor uspeo da se uspne na društvenoj lestvici, ali to ni-

je uticalo na ocenu o njihovom sadašnjem odnosu.

Džon Čelenor je nekada bio u izvesnom smislu sličan njemu. Lutao je širom Amerike i nije hajao za uspehe ili neuspehe u običnom, građanskom smislu reči. Mada nisu nikada dugo provele zajedno, nekoliko puta su se sreli u gradovima na Granici i bavili se istim nestalnim zanimanjima, koja su ih donekle zbližila. Oboje su živeli lakim životom od danas do sutra, snalazili su se kako su znali i umeli i nije im išlo loše. Ali nastupio je jedan vremenski period kada je Džon Čelenor izgubio osećaj samopoštovanja i počeo skretati ka onoj nejasnoj granici između zakona i bezakonja, period kada je izgubio osećaj za razlikovanje pravih od lažnih vrednosti. Holidej ga je povukao nazad na pravi put i pomogao mu da na tom putu ostane. Mada se i takav život mogao smatrati hodanjem po vijugavoj ivici zakona, ipak niko nije mogao tvrditi da je u tom vremenu Džon Čelenor bio bandit. Gledajući ga sada, Holidej je ponovo zažalio što ženidba, život u porodici, uredan i čist, nisu postali deo i njegove sudbine. Ali mada je često uspevao da pomogne drugome, nije mogao da pomogne sebi.

Možda je greška bila u tome što je bio tako nepogrešivo dobar na revolveru, pomislio je. Iz svih okršaja izlazio je kao pobednik. Da je bio manje dobar, život bi mu već bio okončan, a s tim i neprekidno potucanje i bežanje od ljudi koji su jurili za njegovom glavom i svojom slavom. Ipak, uteha mu je bila to što su ljudi koje je uklonio s ovog sveta bili bolji mrtvi nego živi. Njihova smrt

otvorila je vrata života i sreće mnogim ljudima. Ali boreći se za sreću drugih bio je rušitelj sopstvene sreće.

Za tu nesebičnu ulogu niko mu nije bio zahvalan. Štaviše, umesto zahvalnosti, svuda su ga čekali zbunjena uzdržanost, pa čak i strah. Ljudi, koji bi se normalno mogli nazvati prijateljima, držali su se na odstojanju. To ga je u početku vređalo, jer ga je na taj način sudbina dvostruko kažnjavala, ali je konačno i to shvatio: on je bio Dok Holidej, čovek s revolverom, prokletnik koji nikome nije bio potreban. Ti ljudi, koji su ga okruživali, ponekad su zavisili od njegovog ponašanja, ali su uvek zazirali da budu u blizini čoveka s revolverom. Nisu želeli da ih pritiska napetost, koju je njegovo prisustvo neumoljivo nametalo, nisu želeli da s njim, Dokom, dele rizik eventualnih kasnijih nevolja. Oni su jednostavno želeli samo da žive mirnim, poštenim životom i da u tom životu dožive ostvarenje svojih ambicija. A tu njihovu želju njegovo prisustvo uvek je dovodilo u pitanje.

I tako je on uvek odlazio, ostavljajući ne jednog ili dvojicu, već čitav krug ljudi. Nikada ili skoro nikada nije se vraćao tamo odakle je otišao. Potucao se tako, živeći od kocke, što su drugi, tako-zvani časni građani potcenjivali i prezirali. Ali drugog izbora nije bilo i on je nastavio da kroz život ide koristeći se svojim rukama, prstima, očima i glavom, a najviše svojim bezgraničnim smislom da se suoči sa svakim rizikom i opasnošću. I tako je postao čuven. Rizik i hazard za zelenim, čojanim stolom, a katkad i na ulici, ispred saluna, učinili su ga legendom Dalekog zapada.

Na taj način život je za njega proticao brzo kao pomamna, bujičava reka, uvek nov, ali uvek na isti način prazan, jer ga je svuda, kud god pošao i gde god se zadesio, pratila neizbežna usamljenost.

Digao je pogled prema podnevnom nebu i zadivio se plavetnilu bez oblaka. Dnevna žega ga nije mučila. Pomislio je na Bonet Krik, na nevolje koje su snašle taj grad i ugrožene građane u njemu. Znao je da ono što je učinio i što će još učiniti opet neće biti dobro za njega, ali će biti dobro za druge. Priča se ponavlja. Osećao je u sebi moralnu snagu, jer su Oling i njegovi banditi bili preispoljne hulje i nevaljalci, koje je neko morao ukloniti kao zagnojeni čir. Ako je sudbina igrom slučaja za to odredila baš njega, on će svoju dužnost pred pravdom i humanošću ispuniti do kraja. Novac, koji će za to dobiti, biće samo skromna nagrada za patnje koje niko drugi sem njega nije mogao da razume. Građani će mu platiti za tu uslugu ne zato što će mu biti zahvalni, nego zato što će ga se bojati i što će u duši želeti da mu što pre vide leđa. On će otići bogatiji za nešto dolara da potraži neki novi grad i da se u tom novom gradu utopi u sopstvenu neopisivu usamljenost.

Legao je na leđa i namakao šešir na čelo, zaklanjajući oči od sunca. Nije znao gde će se njegov život okončati, ali više mu to nije bilo ni važno. Ako se izuzme onih nekoliko svetlih tačaka ljudske prisnosti i ljubavi, ovaj život tako pun sunca i plavetnila neba, nije bio ništa drugo do mračan tunel iz koga nije bilo izlaza.

Nije se bojao dana kada će umreti. U stvari, čak mu se činilo da će ga rado dočekati. Kada ga više ne bude bilo, biće brzo zaboravljen. Sem nekoliko ljudskih bića, svi ostali će verovatno odahnuti s olakšanjem, bili oni takozvani prijatelji ili neprijatelji. Na tu pomisao osmehnuo se, kao da sažaljeva samoga sebe. Ni sada nije još uvek znao koji ga je to tok sudbine poneo u pogrešnom, a koji Džona Čelenora u pravom smeru. Još jednom je pogledom obuhvatio plavo nebo nad sobom, a onda sklopio oči i zaspao.

*

Džon Čelenor je glasno i autoritativno izneo svoje argumente prisutnima u gradskoj većnici:

– Učinićete tačno ono što se od vas traži. Dok Holidej je prošle noći dokazao da je čovek kakav nam je potreban. Četiri bandita su mrtva ne zato što su ukrstili robove sa Dokom Holidejem nego zato što su izrodi ljudske vrste, nevaljalci koji su po svaku cenu i kršeći sve ljudske zakone hteli da uzmu ono što je tuđe. Dok Holidej ih je sprečio u tome, je li tako?

Ves Šo je stajao oborenih očiju i slušao. Pre toga je celo jutro proveo potpuno sam u zgradi zatvora, analizirajući s prigušenim nezadovoljstvom događaje od prethodnog dana. Nije smatrao da je zapadnjak učinio nešto više nego što bi i on sam mogao da uradi. Dok Holidej je pravilno odigrao karte, to je morao priznati. Potegao je na Betersbija i njegovu družinu i sradio četvoricu pre nego što su imali vremena da izvuku re-

volvere. Po mišljenju Vesa Šoa on se pokazao vešt i inteligentan, ali ništa više. Svojim protivnicima nije pružio nikakvu šansu i to je možda način na koji je stekao dosadašnju legendarnu reputaciju.

Čak Batler je ustao, a ostali članovi gradskog saveta su se udobnije namestili na svojim mestima, dajući time do znanja gradonačelniku, a i svakome drugome ko bi u to posumnjao, da Batler može da govori i u njihovo ime.

– Odgovori mi jednu stvar, gradonačelniče Čelenore – obratio mu se ovaj ozbiljno. – Zašto Holidej nije dokrajčio Toma Betersbija?

– Bez sumnje je imao nekog svog razloga.

– Ne sumnjam da jeste – spremno je prihvatio izazov Batler. – Nije to bilo sažaljenje, u to sam siguran. Čovek koji je hladnokrvno ubio četvoricu drugih za svega nekoliko sekundi ne bi se bez razloga dvoumio da li da njima doda i petog. Ali on nije ubio Toma Betersbija, iako je, kako nam je rečeno, znao i video da je Betersbi predvodnik tih pustahija. Ne bi li bilo logično pretpostaviti da bi čovek, kome je bila dužnost da onemogući te ljude, pre svega pozeleo da sredi njihovog vođu?

Čelenor se nelagodno osvrtao oko sebe. Dočekali su ga ćutanje i bezizrazni pogledi.

– Dok je živ, Tom Betersbi više nikome neće naneti nikakvo zlo – odgovorio je konačno. – Dok Holidej se za to postarao.

– Nisam siguran da je to bio cilj koji je on ovom prilikom imao na umu, gradonačelniče – nastavio je Balter rato-

bornim tonom. – Ono što je, po mom mišljenju, imao na umu, zapravo čime se rukovodio, bio je sadizam, želja da nekome nanese trajan bol, da ostavi u životu čoveka koji će biti živo svedočanstvo činjenice da je svaki onaj ko se sukobi s Dokom Holidejem obična budala i da ga zato čeka surova kazna.

– Njegov razlog – Čelenor je kratko i jasno presekao sve veći žagor odobravanja Batleru – po mom mišljenju je bio da u grad domami one još opasnije ljude nego što je taj Tom. Imam na umu njegovog brata Dena Betersbija i Djuka Olinga. Sve dok oni ne budu onemogućeni, nema nikakvog značaja koliko je drugih nasilnika i razbojnika uklonjeno s ovog sveta. Zar to ne vidite?

– Vidim samo to da je Dok Holidej, umesto da ovaj grad očisti od nevaljalaca, učinio nešto što će ih sasvim sigurno privući ovamo i dati im opravdanje da zbrišu ceo grad.

– Holidej je još uvek ovde – podseti ih Čelenor.

– A šta će biti ako Holidej bude ubijen, gradonačelniče? Šta onda?

– Bićemo tamo gde smo bili i pre, zar ne?

– Ne! – viknuo je Batler na njega. Lice mu je pocrvenelo od ljutine kada je svoj debeli prst uperio u gradonačelnika. – Bićemo u mnogo goroj situaciji. Priznajem da nam je Oling sa svojom bandom zadavao prilične glavobolje i da u nekim momentima nismo znali kako da se prema njemu odnosimo. Istina je i da su ponekad činili i krajnje nasilničke akte, mada nikada nije dokazano da su to bili baš oni. Ali nikada im nije bila namera da nas sve pobiju, zar

ne? Tokom vremena mi bismo našli puta i načina kako da ih smirimo i doteramo u red. Možda bi im na kraju dosadilo da nam prave neprilike i možda bi sami otišli. Ljudi njihovog soja uvek na kraju tako urade. To su skitnice. Njima su potrebna nova mesta, novi ljudi i novi izazovi da bi zadovoljili njihove prohteve i njihova stremljenja.

Džon Čelenor je sada tresnuo rukama po stolu i iskolačene oči uperio u Batlera:

– Čak, ti si obična budala i pamćenje te slabo služi. Pozvali smo u pomoć Doka Holideja jer nismo imali na koju drugu stranu da se okrenemo. Ali zaboravimo na trenutak tvoj propust u sećanju i tvoju neoprostivu glupost. Prošle noći Dok Holidej je zadivljujuće efikasno izveo nešto što mi nismo umeli, i ako je, kao što ti kažeš, tom akcijom na nas navukao mržnju tih bandita i njihovu želju za osvetom, onda će on i tu opasnost znati da otkloni, jer je to ono što je hteo da izazove. Dajmo mu malo više prostora! Pružimo mu ono što mu je potrebno i, molim vas, nemojte me više zvati da gubimo vreme na još jednom sastanku kao što je ovaj!

Čelenor je ustao sa svog mesta s namerom da pođe, ali Čak Batler je još uvek bio ratnički raspoložen:

– Ako sam te dobro shvatio, ti onda prihvataš da celom gradu odgovaraš za Holidejeve postupke, gradonačelniče?

– Tražiš od mene da to izričito izjavim, Čak? – Čelenor povika na njega.

– Sazvao sam ovaj sastanak – odvrati Batler – da bi se to razjasnilo, jer posle noćasnog događaja ja, ne želim da

imam nikakve veze s ubicom kao što je Dok Holidej.

– Važi li to i za sve ostale? – prasnu gradonačelnik.

Članovi saveta su se u nedoumici zgledali i oborili oči, a njihovo ćutanje bilo je dovoljno rečit odgovor.

– Dobro – produži Čelenor. – Preuzimam punu odgovornost za sve što Dok Holidej učini u ovom gradu. Ali, svega mi na svetu, ovim što sam sada rekao ja sam vas sve ovde izbrisao sa spiska svojih prijatelja. Vi ste kukavice i, gore od toga, vi ste izdajnici i prevaranti. Ali neka vam bude! Ja nameravam da osiguram Doku Holideju potpunu slobodu akcije i staraću se svim snagama da svi u gradu do poslednjeg slova striktno sprovedu u život sva njegova uputstva. U pet časova večeras grad mora da bude zatvoren, a svi stanovnici u svojim kućama. Ako se neko posle tog vremena nađe na ulici, taj će biti uhapšen i šerifov zamenik Šo strpaće ga u zatvor.

Sve oči se upraviše prema Vesu Šou, koji se samo namrštio, ali nije rekao ni reči. Džon Čelenor se okrenuo i uputio ka izlazu iz većnice, ali se, stigavši do vrata, osvrnuo i prezrivo osmehnuo:

– Naravno, ako neko od prisutnih smatra da Dok Holidej svojim postupcima uništava našu, odnosno vašu budućnost, taj može da ode do njega i da mu to kaže. Štaviše, ako svi to smatrate, možete mu reći i da ode. Ako vam se takođe ne sviđa ni kako se kreće, ono što radi ili kako miriše, i to mu možete reći!

Razgnevljen, izjurio je zatim kao oluja iz većnice.

Ves Šo se ispravio i upitao:

– Šta ja od sada da radim, mister Batlere?

– Šta god hoćeš. Ako ti je volja da radiš od komandom čoveka kao što je Holidej, onda prihvati i posledice takvog postupanja. Ja s tim nemam veze.

Rekavši to, Batler je pošao prema vratima, a za njim su krenuli i ostali članovi gradskog saveta.

Ostavši sam, Ves Šo je počeo vrteti šešir u rukama. S usana mu je sišlo nekoliko tihih kletvi. On još uvek nije znao šta da radi i stajao je nepomično na svom mestu kada je na sporedna vrata u većnicu ušla Korina Čelenor. Opazivši ga, pohitala je prema njemu.

– Mislim da otac greši – obratila mu se. – Sigurna sam u to. Ne znam zbog čega se zalaže za tog čoveka i zašto mu sve vreme daje podršku, ali slutim da su njih dvojica nekada bili bliski. Ne mogu da verujem da je otac mogao drugovati s čovekom kao što je Dok Holidej, ali kakvo drugo objašnjenje da nađem za njegove postupke? Smušena sam toliko da mi više ništa nije jasno.

Ves Šo je krenuo ka izlazu, ne odgovorivši na njeno pitanje. I on je imao svojih problema i nijedan od njih nije imao veze s Korinom Čelenor, niti bi ona na njih mogla dati neki odgovor. Njegovo ćutanje je, međutim, uvredilo devojkicu.

– Vese, jesi li me čuo? – rekla je glasno.

– Čuo sam.

– I?

Šo se okrenuo prema njoj:

– Ja sam postavljen za šerifovog zamenika i dužan sam da svoju platu zaradim.

Korina je pobledela:

– Hoćeš da kažeš da ćeš učiniti sve što Dok Holidej bude tražio od tebe? Hoćeš li i ubijati kad ti to naredi?

– On je angažovan da u gradu zavede red – odvratio je Šo tvrdoglavo.

Korina je pohitala da stane ispred njega i prepreči mu put. Zgrabila ga je za mišice, čvrsto ga stisnula i netremice se zagledala u njegovo odlučno lice.

– Vese, Dok Holidej je prošle noći ubio četvoricu. – Pucnula je prstima ispred njegovih očiju. – Evo ovako! I četvorica su bili mrtvi. Je li to čovek čije ćeš naredbe slediti?

– Nije imao drugog izbora, a oni su bili nevaljalci.

– Nevaljalci možda, ali ipak su bili ljudska bića.

– To je stvar za diskusiju, Korina. Ljudi koji su spremni da pljačkaju, ubijaju i siluju možda i nisu više ljudska bića. Molim te, ne mešaj se više! Hoćeš li?

– Ne, neću te poslušati! Ne mogu da dopustim da tapkaš za petama čoveka kao što je taj pustolov Holidej. Ne mogu da te gledam kako ideš njegovim stopama i kako se pretvaraš u osobu kao što je on. Moj otac greši. Maločas sam čula mister Batlera i čini mi se da je on u pravu. U ovom trenutku ceo grad je izložen opasnosti. Svi možemo biti pobijeni zahvaljujući tome što je jedan čovek pustio na volju svojim ubilačkim nagonima.

Ves je natmureno pogleda:

– Nisi u pravu. Olingova banda je de-lovala i čekala svoj trenutak. Sinoć su počeli da sprovode u život svoju nameru, koju su najavili onog dana kada su ušli u salun i demolirali ga i bezobzirno opljačkali mis Lorens. Pucali su na ulici, ugrožavajući ljudske živote i niko se nije usudio da ih zaustavi. Sledećeg jutra Sem Brauni je dao ostavku, jer je znao da je samo pitanje vremena kada će Oling ujahati u grad i preuzeti upravu. Ja se ne slažem s načinom kako je Holidej postupio kada je praktično pozvao Olinga da dođe i da se otvoreno ogledaju na život i smrt, ali to je učinjeno i povratka nema. Ja sam šerifov zamenik i dužnost mi je da svoj posao savesno obavim.

– Oh! – ote se Korini i ona pusti njegove ruke. Odmakla se od njega i zaprepašćeno počela vrteti glavom. – Ti si budala, Vese Šo! Ideš u sigurnu smrt.

– To je rizik koji sam znao da ću jednoga dana morati da preuzmem. To je rizik o kome smo govorili kada sam ti rekao da želim da postanem vrhunski čuvar reda i zakona. Tada si mi rekla da je to sve u redu i da se slažeš sa svim što želim da uradim.

Devojčine oči ispuniše se suzama:

– Nisam tako mislila, Vese. Mislila sam da ćeš se ti od tih tvojih ludosti umoriti, da će ti dosaditi želja da rizikuješ život za druge. Mislila sam da će ti otac naći neki posao i da ćemo se venčati i imati mnogo dece. Nadala sam se da će biti tako. Sve u redu.

– Sve u redu? Živ, zdrav, debeo i veseo, zar je to tvoj uzor čoveka? – tresnuo joj je Ves Šo u lice. – Zar zaista tako misliš, Korina? Zar neko drugi da

se bori za nas? Neko drugi da stavlja glavu u torbu za našu dobrobit? Za kakvog me ti čoveka smatraš?

Devojka je ustuknula korak nazad, kao da joj je Ves opalio šamar.

– Ti si isti kao moj otac. Možda bi trebalo da i ti imaš ženu kao što je ona koju on želi, bivša salunska zabavljačica.

Okrenula se na petama i otrčala, a Ves Šo, pošto je u prvi mah kolebljivo krenuo za njom da je zadrži, odjednom zastao i svom snagom udario pesnicom o zid. Zatim je pošao dalje, trljajući bolnu šaku i proklinjući Doka Holideja, proklinjući Džona Čelenora, proklinjući Sema Braunija, ali najviše od svega, proklinjući samoga sebe. No, odjednom, sav bes i razjarenost kao da su iščezli iz njega i kao da mu je puklo pred očima šta mu valja činiti.

*

Dok Holidej se vratio u Bonet Krik negde sredinom popodneva. Ujahao je u grad jednom od sporednih ulica, ostavio konja u gradskoj štali i poprečnom ulicom pošao do saluna i kroz dvorište, preko terase, do svoje sobe. Za to vreme na ulici je sreo samo tri osobe i nijedna od njih nije ga prepoznala. Stojeći pored prozora, te posmatrajući ljude koji su vrveli u oba smera ulicom, ponovo je osetio da ga hvata osećaj usamljenosti. Činilo mu se da je deo nečega što lebdi u vazduhu, da ne pripada ničemu i da ne čini sastavni deo sveta koji ga je okruživao. Sam sebe je podsećao na barutni dim, koji na trenutak lebdi u vazduhu i posle nekog vremena nestaje bez traga.

Začulo se kucanje na vratima i zapadnjak pređe preko odaje da ih otvori. Pred vratima je stajala Noelina Lorens sa poslužavnikom u rukama i oborenog pogleda. Kao da nije bila svesna njegovog prisustva.

– Šta je to? – upitao je.

– Niste došli dole na ručak, a vrlo slabo ste doručkovali. Mislila sam da će vam prijati ranija večera.

– Hvala – Holidej uze poslužavnik iz njene ruke. Okrenuo se i stavio ga na krevet. Zatim je ponovo prišao prozoru, kao da je sam u sobi i kao da Noelina više ne stoji pred vratima i da ga ne posmatra s neskrivenom radoznalošću.

– Kakav ste vi to čovek? – upitala je, ne mičući se.

Na zapadnjakovo lice navukla se neprozirna skamenjena maska i on se vrlo polako još jednom okrenuo prema njoj.

– Čovek kao i mnogi drugi.

– Ne – zavrtila je glavom. – Vi niste kao drugi ljudi. Vi ste... vi ste... ne znam kako to da kažem...

– Mislite: ubica? – pomože joj Dok i sumorno se osmehnu. Opet isto nerazumevanje, opet sudar s ljudima kojima na sopstvenu štetu čini dobro. Pribrao se i sračunato hladan pogledao je spokojnim pogledom, kao da ne haje za njeno mišljenje.

– Pa dobro – prihvatila je njegovu sugestiju. – Možda baš to. Poričete li?

Zapadnjak je umorno odmahnuo glavom i otkrio poslužavnik s hranom. Nije imalo smisla objašnjavati nešto što neće biti shvaćeno.

– Hvala na hrani – rekao je. – Uz malo sreće moglo bi se desiti da to bude poslednja večera koju ste mi pripremili.

– Znači li to... Mislite da će se noćas sve okončati?

– Možda.

Zapadnjak je seo na ivicu kreveta i stavio poslužavnik na krilo. Uzeo je nož i viljušku.

– Sve ćete ih... poubijati, zar ne?

– Na kocki je život. Oni ili ja, mis Lorens.

Noelina se ispravila i ljutito ga pogledala. Holidej je počeo jesti, ignorišući njeno prisustvo.

– Zbog čega to radite? Zbog novca, ili...

– Šta vi mislite? – odvrati zapadnjak pitanjem, ne dižući glavu s jela.

– Ne znam... ali pitam se šta ćete učiniti s novcem koji dobijete? Šta ste do sada učinili s novcem koji ste dobili za slične usluge?

Holidej je hladno digao pogled ka njenom licu i na uglovima usana zaigrao mu je jedva primetan osmejak.

– Ništa značajno – rekao je. – Ako baš hoćete da znate, novac me nikada nije mnogo interesovao. Razmišljao sam o njemu samo kao sredstvu za plaćanje životnih troškova i to je sve.

– Ne verujem vam – ženin glas zazvučao resko.

– Verujte što god hoćete – odgovori Dok, gledajući kroz prozor.

Njegovo omalovažavanje Noelina je shvatila kao namernu uvredu i prigušivanja netrperljivost prema njemu zapretila je da naglo izbije. Poželela je da mu priđe i da ga ošamari. Da silom izbije tu drskost iz njega. Iznenadilo ju je da prema njemu ne oseća strah i uzdržanost kao drugi što osećaju, već nešto sasvim drugo: gnev pa čak i

mržnju koja ju je iznenadila. Do sada ga je prezirala i potcenjivala, pa možda čak i žalila, ali od ovog trenutka u njoj se digla bura revolta, kao protiv neke opasne zverke.

– Mislim da ostajete usamljeni zbog toga što ste nesposobni da steknete prijatelje – rekla je uzdržano. – Vi nemate u sebi osećaj za svoje bližnje i to nije normalno.

– Tačno je da ne tražim prijateljstva – potvrdi Dok. – Nekada mi je bilo stalo do toga, čak sam mislio da su svi ljudi dobri, ali sam se kasnije uverio da grešim. Ali recite mi – zapadnjak odjednom skrenu pogled s prozora na nju – zašto mi sve to govorite kad već ne želite moju blizinu, moje prisustvo i moje prijateljstvo? Kad već ne želite ništa od mene?

Noelina je bila zaprepašćena tim pitanjem. Pocrvenela je u licu i drhtavim prstima počela se poigravati dugmadićima svoje bluze. Kasno popodnevno sunce se probilo kroz prozor, ali nije doprlo do nje. Jedan zrak obasjao je zapadnjaka po desnoj strani lica, a leva mu je ostala u senci, izražavajući na taj način misterioznu simboliku njegove spoljne otkrivene i unutrašnje skrivene ličnosti. Taj čovek pred njom bio joj je potpuno neshvatljiv, a ipak joj se činio ranjivim.

– Ne znam zašto se zamajavam s vama, mister Holideje – pokušala je da prodre kroz njegov oklop. – Sem ako to nije zbog toga što znam da ću se uvek sećati da ste bili ovde. Mnogo meseci, možda i mnoge godine, ovim gradom će kružiti priče o vašoj poseti. Želela sam da vas bolje upoznam kako bih bila u

mogućnosti da se setim i nečega drugog a ne samo činjenice da ste u mom salunu prolili krv.

Zapadnjak je odrezao još jedan zalogaj mesa i stavio ga u usta. Onda je ponovo podigao glavu i pogledao Noelinu pravo u oči:

– Je li to zbog uobičajene ženske radoznalosti? – upitao je.

– Nije to – odvratila je previše žustro.

– Zbog čega onda?

Noelina otvori usta kao da će nešto reći i obrazi joj buknuše rumenilom. Odmahнула je glavom.

– Ne znam.

– I vi nemate mnogo prijatelja, mis Lorens – reče Dok. – Zapazio sam da ste se izdigli iznad običnih želja i potreba. Džon Čelenor vam se nudio, ali vi ste ga odbacili. Čega se plašite?

Noelina poče da uzmiče sve dok se leđima nije naslonila na okvir vrata.

– Ne plašim se ničega – rekla je skoro bez daha. – I ne znam čega bih imala da se bojim.

– Onda zaboravite na odluku da budete samostalna žena. Nađite sebi nekog muškarca i oslonite se na njega. Moje šanse da se izvučem iz ovog vrtloga su male, ali vi još možete. Osim tog malog saveta, koji ne verujem da ćete prihvatiti, ne mogu vam ništa dati.

Bleda u licu, žena je izašla kroz širom otvorena vrata. Zavrtela je glavom prema zapadnjaku kao da želi da zauvek izbriše iz sećanja njegove reči. Ali Dok Holidej je stavio tačku na njihov razgovor time što je uzeo poslužavnik, predao joj ga u ruke i lako, galantno joj se poklonio. Kada je čuo udaljavanje njenih koraka niz stepenice, zatvorio je

vrata i stisnuo usne. Zatim je duboko uzdahnio i ponovo se vratio prozoru odakle je nastavio da posmatra kako senke na ulici postaju sve duže i kako se na grad polako spušta predvečernji suton.

*

– Ne sviđa mi se ovo – rekao je Ol Ričard. – Ni najmanje mi se ne sviđa. Trebalo je da čekamo.

Nalazili su se nekoliko metara ispred četvorice drugih revolveraša kada je Den Betersbi digao ruku i dao znak da se grupa zaustavi na samoj ivici grada. Pred njima je, u tami, u tišini, naizgled nebranjen, ležao cilj njihovih planova. Ali je Ol Ričard sumnjao da je grad tako bespomoćan kao što izgleda. Na uglovima ulica bilo je suviše crnih, senovitih mesta i iza svakog od njih mogao je vrebati upereni revolver...

Ovo sada nije bilo kao poslednji put ili pri dolascima pre toga. Tu negde, u gradu, nalazio se Dok Holidej i vrebao u zasedi. Ričard obrisa znoj sa čela.

– Holidej je usamljeni vuk. To je karakteristično za njega i to mi je pre svega na umu – rekao je Den Betersbi. – On ne predvodi gomilu.

– Kad pomislim na njega uvek se setim kako je sradio Holmsa, Vilisa, Karpentera i Ternera – izjavi Ričard žustro. – A i da je tvog brata dobro udesio. Nisu imali nikakve šanse protiv njega.

– Zato što su uleteli pravo u njegovu zamku. A ti, ako hoćeš da se povučeš, samo reci. Ali reci sada.

– Nisam to rekao.

– Onda prestani da me zamaraš svojim kukanjem. Namamićemo Holideja na čistinu. Ostali momci će sačekati i ako nas šestorica nismo dovoljni da ga sredimo, onda zaslužujemo da nas pobije.

Ol Ričard je ćutao, ali se nervozno meškoljio u sedlu, što je Denu Betersbi-ju pokazivalo da još uvek nije uveren kako u tom noćnom okršaju mogu pobediti.

– Oni će nas čekati – nastavio je. – Mi ćemo mu stoga pripremiti klopku baš kao što ju je on pripremio Tomu i ostalima. I daćemo mu isto toliko šansi koliko je i on njima dao. Važi?

– Važi.

Den Betersbi se nečujno okrenuo u sedlu, ali je škripanje kože u tami odjeknulo kao prasak pištolja. Ostala četvorica prišli su bliže, ali Den nije mogao da im vidi lica i da proceni u kolikoj su merni nervozni. Znao je samo da su dosta zabrinuti, jer za sve vreme jahanja nijedan od njih nije progovorio ni reč.

– Ovde ćemo se razdvojiti, Hole – počeo je da daje uputstva. – Ti i Bred krenite u grad sporednom ulicom i postavite se negde s leve strane koralala. Ben i Lu će se namestiti tako da pokrivaju drugu stranu ulice. Pritajite se, a konje ostavite negde gde neće praviti buku. Ol i ja ujaćeno u glavnu ulicu. Pružićemo Holideju dovoljno mogućnosti da nas vidi. Kada počnemo da pravimo gužvu, vi budite spremni. Holidej će poći u poteru za nama i vi ćete ga dočekati. Ne želim da se izvuče živ, jeste li razumeli?

Njegovo pitanje dočekano je odobravajućim mrmljanjem. Den Betersbi je malo razgibao ramena i izvukao revolver.

Osmotrio je još jednom siluete brojnih kuća u glavnoj ulici i duboko udahnuo.

– O kej! Pokret! Najpre Bred i Hol. Ben i Lu će poći dva minuta kasnije. Nakon sledeća dva minuta Ol i ja ujaćemo u grad. Nemojte pucati sve dok ne čujete da jašemo prema vama. I tada pazite kako nišanite da slučajno ne pogodite nas!

Dvojica konjanika odjahali su u tamu, terajući konje laganim hodom. Den Betersbi je još jednom razmotrio smišljeni plan. Verovao je da te večeri Holidej neće opet sedeti i čekati u salunu. Budući da je imao mnogo neprijatelja i ljudi koji su ga mrzeli, ne bi mogao toliko dugo ostati u životu da je bio glup. Sada je svakako smislio neki drugi oblik napada na njih i Denu se činilo da pogađa taj njegov plan. Holidej će se, po njegovom mišljenju, sigurno nalaziti negde na ulici i kada ih ugleda neminovno će se otkriti. Sigurno će želeti da svoju definitivnu pobedu što pre dovede do kraja. Samo što će mu ovaj put ta želja presesti!

Posle dva minuta još su se dva konjanika udaljila. Opet je prošlo dogovoreno vreme, a onda je Den opomenuo Ola Ričarda.

Stremen uz stremen, ujahali su sa severne strane u glavnu ulicu. Jašući tako, morali su da prođu pored zatvorske zgrade, sudnice i prvog niza trgovina. Holidej će svakako biti negde u središtu grada. Den Betersbi je u to čvrsto verovao. Verovao je i da zapadnjak neće imati pomagače.

Prošli su pored zatvorske zgrade i primetili da unutra gori svetlo. Ali kada

je Ričard dojahao bliže da proveriti, utvrdio je da je šerifska kancelarija prazna.

To mu se nije dopalo. Prethodne noći šerifov zamenik je sedeo za pisaćim stolom i razgledao neke papire, zamišljen, kao da mu od razgledanja tih papira u najmanju ruku zavisi sudbina. Ali noćas ga nije bilo.

Ričard se vrati do Dena Betersbija i saopšti:

– Nema ga.

– O njemu ne treba voditi brigu, Ole

– umiri ga Den. – Motri samo na Holideja.

– I šerifov zamenik ume da puca iz pištolja – podsetio ga je Ol Ričard.

– On će se sakriti u mišju rupu. Čovek se ne menja preko noći. I do sada je samo obilazio grad i noću skupljao stare pijanice. Ne misli na njega!

Ol Ričard je hteo još nešto da kaže, ali je u međuvremenu Den Betersbi poterao konja napred. Ol ga je ponovo sustigao i pogledao vođu u lice. Nije bio naročito zadovoljan kada je zapazio da je i Den Betersbi, uprkos svojim odlučnim rečima, bio isto toliko nervozan i zabrinut kao i on sam. Den je nastavio da trlja cev svog revolvera po jabuci sedla i da okreće glavu levo–desno, zagledajući prodornim pogledom u svaki tamniji kutak.

Prošli su pored gradske većnice i pored gradskih poslovnica, nanizanih jednu do druge. Samo dvadesetak metara daleko od njih slabo žućkasto svetlo iz saluna razlivalo se na ulicu. Kada su projahali kroz taj snop svetlosti bili su obasjani kao da su nosili svetiljke okačene o šešire.

Ol Ričard je zategao vodice i promumlao:

– Mislim da je ovo dovoljno, Dene. Odavde ću jahati kao da me đavoli gone i ako me Holidej negde vreba, moraće dobro da potrči da bi me uhvatio!

Den Betersbi se nesigurno osvrte oko sebe i posle nekoliko trenutaka reče:

– O-kej. Pucaj u dvokrilna pomična vrata saluna, a ja ću paljbu usmeriti na drugu stranu ulice. Zatim ćemo pojahati što brže možemo.

Ol Ričard nije čekao da mu se dvaput kaže. Izvukao je revolver i ispraznio magacin u leptirasta vrata saluna. Čim su se vrata raspala na komade i dok je Den Betersbi još uvek pucao gađajući suprotnu stranu ulice, Ol Ričard je mamuznuo svog konja i naterao ga u trk. Betersbi je glasno opsovao, jer ga je skoro zagušio oblak prašine koji se digao ispod kopita Ričardovog konja. Zatim je i on poterao konja u trk.

*

Džon Čelenor stajao je pored prozora svoje poslovnice i posmatrao dvojicu konjanika koji su dolazili glavnom ulicom. Bio je siguran da pripadaju Olingovoj bandi. Držao je revolver u ruci, ali je neprestano brisao znoj s dlanova i proklinjao sebe zbog svog straha. U stara dobra vremena on bi snagu crepeo iz osećaja stiska drške revolvera. Sada je očigledno bio uznemiren njegovom težinom i smrtonosnom snagom.

Ali bio je još više uznemiren zbog nečeg drugog. Hteo je da pomogne Doku Holideju. Isprva je hteo da pomogne zapadnjaku onako kako je ovaj tražio, ali

je za večerom njegova kći bila toliko zlovoljna da nije mogao iz nje izvući ni reči. U jednom trenutku čak ga je nazvala ubicom i otrovan ton njenoga glasa duboko ga je zboleo. Poslao ju je u sobu i naredio joj da tamo ostane.

Zatim je došao Ves Šo, očigledno zbog nečega uzemiren. Kada je zapitao može li videti Korinu, Džon Čelenor je sa zadovoljstvom na to pristao. Izašao je iz kuće i u poslovnici pokušao da radi, ali je ubrzo uhvatio sebe kako razmišlja o nečem drugom. Tada je doneo odluku da pomogne svom prijatelju na sve moguće načine. Kćer ga je žigosala kao ubicu, pa više nije imao razloga da se pretvara.

Sa sve većim nespokoјstvom pratio je pogledom približavanje konjanika. Kada su se ta dvojica zaustavili pred salunom, Džon Čelenor je poslednji put obrisao znojavu šaku i isturivši prkosno bradu odlučio se za borbu. Nervoza ga je postepeno napuštala. Džon Čelenor s članovima gradskog veća i dođavola i s onim što će misliti o njemu! Svršeno je s ulagivanjem i tapšanjem po rame. Moraće da nauče da ga prihvate onakvog kakav jeste i kakav je bio, a ako neće, neka idu do sto đavola! Nije bio odgovoran ni za kakav zločin i nije imao čega da se stidi.

Pošao je prema vratima svoje poslovnice i tiho ih otvorio.

*

I Ves Šo je video konjanike. Nekoliko minuta je kucao na Korinina vrata, ali mu je ona neprekidno odgovarala da ode. Konačno je pritisnuo kvaku s na-

merom da uđe, ali su vrata bila zaključana.

Tada mu je devojka besno doviknula:

– Vese Šo! Ako želiš da mi ikada više dođeš u posetu, onda dođi bez šerifske zvezde! Dođi kao običan građanin, voljan da radi običan posao i ja ću te primiti, pa ćemo zajedno nastaviti da kužemo planove. Ali znaj da nikada neću ležati u naručju čoveka koji želi da ubije i da s tim produži sve dok ne postane Dok Holidej!

Ves Šo nije znao šta bi joj odgovorio i zato se vratio na verandu Čelenorove kuće. Ugledao je konjanike kada su se pojavili nadomak glavne ulice i videvši ih kako su proverili situaciju u zatvorskoj zgradi, uverio se da nema sumnje da pripadaju Olingovoj bandi.

Činjenica da ih je bilo samo dvojica nije ga prevarila. Znao je da ostali vrebaju negde u mraku. Izvukao je revolver i tiho sišao niz stepenice u dvorište. Približio se ulaznim vratima prema ulici kada su ta dvojica pripucali na salun i trgovinu konjskom opremom. Potrčao je i za nekoliko sekundi našao se ispred Džona Čelenora, koji je istrčao iz svoje poslovnice na drugoj strani ulice i pripucao na dvojicu konjanika.

Den Betersbi i Ol Ričard poterali su konje u trk, a Ves Šo je potrčao trotoarom za njima, još uvek pucajući iz revolvera. Džon Čelenor ga je prepoznao i mada mu je bilo drago što šerifov zamjenik potpomaže njegovu akciju, bio je zabrinut zbog nastale situacije. Dok Holidej se nije pojavio i Čelenor se pitao gde bi mogao biti, znajući da hulje beže i da posao mogu brzo i lako okončati.

Prošavši pored saluna, on se naslonio na zid i napunio revolver. A onda je potrčao dalje.

Ves Šo se nalazio samo nekoliko metara ispred njega kada je u gradonačelnikovim ušima odjeknula gromka kano-nada revolverskih pucnjeva. Suviše kasno je shvatio da je uleteo u klopku i odmah je znao da je i šerifov zamenik nasao na isti trik. Na usnama mu je već bio povik upozorenja kada ga je jedan metak pogodio u grudni koš, a drugi u nogu. Jaučući od bola, pao je na zemlju i revolver mu je ispao iz ruke i odleteo na ulicu. Oko njega su zviždali kuršumi i on je puzeći pošao nazad prema salunu i provukao se ispod razbijenih vrata.

Ves Šo je video kako je Čelenor pao. Prepoznao ga je od početka i isto kao i gradonačelniku, i njemu je bilo drago što nije sam. Ali tada ga je metak pogodio u rame i bacio na leđa. Uspeo je da zadrži revolver u ruci i da se digne na noge, ali su mu noge toliko podrhtavale da je morao ponovo da se nasloni leđima na zid trgovine. Nekoliko kuršuma zarilo se u daske oko njega i Ves je znao da je ispao budala. Stisnuo je zube, predmeti pred očima počeli su mu poigravati u izmaglici i žestok bol zamutio mu je svest. Konačno je pao na tle i kuršumi su sada bezopasno svirali iznad njegove glave. Došlo mu je da zaplače, ali ne od bola, već od muke zbog neuspeha.

*

Dok Holidej je dosta razmišljao o Olingovim mogućim potezima. Korali za stoku nalazili su se na kraju grada, sa-

mo stotinak metara daleko od podnožja brežuljaka. Sumnjao je da će se Oling, u želji da neopaženo uđe u grad, sakriti kod tih obora dok ne preduzme sledeći korak. Zato se postavio između koralu i saluna. Kada je opazio dvojicu konjanika na početku glavne ulice znao je da su njegova predviđanja tačna. Ova dvojica bili su mamac. Ako bude pošao za njima, ostali će ga izrešetati. Zato je ostao u mraku kako bi saznao gde se ostali kriju. Kada to bude doznao, počće svoju bitku.

Kada su ta dvojica konjanika revolverskim hicima izrešetali vrata saluna i kada su dva čoveka istrčala iz zaklona na ulicu, u Holideju je uzavreo bes. Nikada neće oprostiti Džonu Čelenoru što se nepozvan umešao u njegov obračun i što je time mogao da uništi sve njegove planove. Zbog toga je zapadnjak ostao skriven i dopustio je da obojica samoinicijativno upetljanih padnu pogođenih. Mada mu je hladna jeza zamilela kičmom kada je procenio da četvorica bandita pucaju na Čelenora i onog drugog, koji je mogao biti samo šerifov zamenik.

Zapadnjak je ustao, pažljivo procenio položaj skrivenih revolveraša i kada su oni odjednom prekinuli paljbu, izašao iz zaklona i pripucao. Začuo je dva jauka pre nego što je jedan čovek na drugoj strani ulice nagnao u bekstvo. Drugi, malo bliži, preplašeno je povikao da se predaje i uzdignutih ruku potrčao.

Holidej ih je obojicu pustio da pobegnu.

Odmah zatim okrenuo se da dočeka napad druge dvojice konjanika. Jedan metak prohujao mu je pored glave i on odskoči s trotoara. Njegov revolver žes-

toko grmnu. Dok ulete u otvoreni obračun, ne razmišljajući više o sopstvenoj bezbednosti. Bio je ljut na Džona Čelenora i Vesa Šoa, što su bezglavo uleteli u smrtnu opasnost, ali je najviše bio ljut na samoga sebe što još odlučnije nije od njih tražio apsolutnu poslušnost. Potcenio je svog prijatelja, verujući kako Čelenor, posle toliko godina mirnog života neće pokazati nikakvu sklonost riziku.

Dvojica napadača se razdvojiše i svaki krenu jednom stranom ulice. Holidej potrča usredsređen na onoga bližeg salunu. Bandit je besno mamuzao svog konja, ali je životinja bila isuviše zaplašena pucnjavom i još uvek se propinjala na zadnje noge, tako da je zapadnjak uspeo da se približi na nekoliko metara pre nego što ga je jahač primetio. Bandit tada podiže pištolj i nanišani na Holideja. Njegov konj je, međutim, uzmičući na dve noge, ušao u snop svetlosti koja je dolazila iz saluna i u tom trenutku zapadnjak je pritisnuo okidač. Konjanik je zamlatarao rukama po vazduhu, iz grla mu se oteo jauk i on se skotrljao iz sedla i pao glavačke. Konj je obišao oko Doka i usmerivši se za topotom drugog konja, kao strela poleteo niz ulicu.

Holidej je zastao kao ukopan, gledajući čoveka koji je ležao pred njim. Posle nekoliko trenutaka vratio je kolt u futrolu. Znao je da je sve završeno. U svakom slučaju za tu noć.

*

Sa balkona ispred svog stana Noelina Lorens je s rukama pritisnutim na

usta zaprepašćeno posmatrala zapadnjaka. Nije mogla da veruje da u tako kritičnim trenucima čoveka može biti toliko hladnokrvan i proračunat. Od trenutka kada je neko počeo da puca ispod njenog balkona, odmah je znala da je to Holidej. Čula je kako je pogodio dvojicu i kako je treći pobegao moleći za milost. Četvrti je takođe bezglavo pobegao, kao da mu gori pod nogama. Zatim je Holidej izašao na ulicu da bi dočeka preostalu dvojicu. Ovi su pokušali da ga obore, ali se on pokazao suviše spretn i brz za njih. Jedan od njih je sada takođe bio mrtav, a drugi je pobegao. Gledajući to, nije mogla da se ne čudi. Pitala se kakav je čovek taj visoki zapadnjak. Stajao je ponosno uspravljen na ulici, očigledno nepovređen, iako je po svim zakonima verovatnoće bar tuce puta mogao izgubiti život.

Dok je razmišljala šta da preduzme, do ženinog uva dopro je glas barmena Džejsa Henrija:

– Šta želite da učinim, mister Holideje?

Noelina je videla kako je zapadnjak okrenuo glavu u pravcu izrešetanih vrata saluna.

– Večeras više neće biti gužve, Džejs – odgovorio je.

– Gradonačelnik Čelenor se uvukao unutra – izveštavao ga je barmen. – Ranjen je na dva mesta, ali ne smrtonosno. Šo je pao na zemlju na drugoj strani.

Noelina je videla kako je Holidej podigao glavu i kako mu se na licu pojavio izraz ljutine. – Nisam tražio pomagače – promumlao je.

– To je izvan svake sumnje, mister Holideje – potvrdi Džejs Henri.

Zapadnjak obori ramena i Noelina oseti kako se u njoj budi sažaljenje na njega... mada nije znala zašto. Smatrala je smešnom i samu pomisao da za tog čoveka može osećati bilo kakvu simpatiju.

Ta klonulost kod Doka je trajala samo trenutak. Odmah zatim on se krupnim koracima uputio ka drugoj strani ulice, hladnokrvno i ležerno kao da je trenutak pre toga završio s večerom i pošao u šetnju.

Vesa Šoa zatekao je naslonjenog na zid trgovine mešovitom robom, s rukom pritisnutom uz ranjeno rame. Nije mogao dobro da ga vidi, ali je ipak primećio da je ovaj digao glavu i pogledao ga.

– Kako je? – upita šerifovog zamenika.

– Ne znam. Nikada do sada nisam bio ranjen. Pogođen sam u rame i ruka mi je već utrnula, ali, začudo, ne boli me mnogo.

– Možete li ustati, zameniče?

– Mislim da mogu.

– Onda ustanite.

Zapadnjak nije ni pokušao da mu pomogne. Kada se Vesa Šoa konačno osvio na noge, Dok siđe s trotoara i uputi se prema salunu. – Unutra je dovoljno svetlo da vam pogledam ranu, zameniče – rekao je.

– Ja bih radije...

– Šta biste vi radije, to večeras nije važno, mister – podviknu mu Dok.

– Napred!

Poveo je Vesa Šoa u salun, gde se već bilo okupilo dvanaestak građana. Među njima bio je i Čak Batler, koji je cepao

okrvavljenju nogavicu Čelenorovih pantalona. Niz stepenice je u salun žustro sišla Noelina, razbarušene kose i zabrinutog lica. Odmah zatim kroz dvokrilna vrata u salun je utrčala i Korina Čelenor.

Ves Šo je pogleda:

– Korina, odlazi odavde! Ne bi smela da ulaziš u ovakav lokal. Ženama nije dozvoljeno...

– Oh, umukni – odvratila mu je devojka i smestila ga na jednu stolicu da bi odmah zatim počela da cepa krvavu košulju na njegovom ramenu. Noelina Lorens je prišla direktno Džonu Čelenoru i posvetila se previjanju njegove ranjene noge.

Zapadnjak je rukom dao znak Džejsu Henriju da mu naliže piće. Kada mu je barmen natočio brendi, on ga je ispio jednim gutljajem.

– Neko bi trebalo da počisti ulicu – rekao je zatim. – Tamo ima tri leša. Odnosite ih u zgradu zatvora.

Rekavši to, Holidej je prošao kroz salun i uputio se stepenicama koje su vodile na sprat.

*

U podnožju brežuljaka Den Betersbi je zastao i sačekao. U ušima mu je još odzvanjao topot kopita mada je već više od pola časa, od kako je napustio Bonet Krik, bio potpuno sam. Ostao je da sedi u sedlu, pitajući se gde je pogrešio i konačno je zaključio da je greška bila u tome što je suviše čvrsto verovao kako je Dok Holidej čovek koji svoje bitke bude isključivo sam. Ovoga puta je, međutim, angažovao pomagače i mada ih

je bilo samo dvojica, Holidej ih je iskoristio da na njih privuče paljbu skrivenih revolveraša i da ih tako navede da se otkriju kako bi ih posle toga mogao srediti.

Tada su na njega naleteli on i Ol Ričard...

Den Betersbi je zgužvao besno maramu u žuljevitoj ruci i sevnuvši očima pogledao prema gradu. Sada su mnogi prozori na kućama bili osvetljeni kao da je grad pun života. Palo mu je na pamet da se vrati, ali je odustao. Ove večeri načinio je već dovoljno grešaka. Jedne od sledećih noći vratiće se i srediće Holideja kad se ovaj tome ne bude nadao.

Čekao je skoro ceo čas i kada se ni dotle niko od njegove družine nije pojavio, bio je prinuđen da prizna kako se Ol Ričard nije izvukao. Ostali su takođe verovatno bili mrtvi ili su pobjegli, jer su bili siti borbe s Holidejem. Den Betersbi je prokleo kukavice, a onda se okrenuo i pošao kući. Jahao je lagano i prvi put u životu osećao zebnju i nesigurnost. Doživeo je neuspeh, iako je bio uveren kako će sve teći kako treba. Holidej ga je nadmudrio i neće biti zgodno ako Djuk Oling za to sazna.

Ne, Oling neće saznati šta se stvarno desilo. Čuće izveštaj onakav kakav je Den Betersbi već smišljao. Ispričaće vođi bande kako je Ol Ričard pokleknuo, te da su se ostali povelili za njim, a da je on, Den Betersbi, ostavljen da se bori sam. Samo on je i preživeo i to zahvaljujući svojoj sreći.

*

Sledećeg jutra zapadnjak je probudio Džejsa Henrija i rekao mu da više nema potrebe pokrivati prozore kapcima. Drugim rečima to je značilo da mis Lorens može očekivati povratak normalnom poslovanju.

Navlačeći pantalone, Henri je klimao glavom, dajući na znanje da je shvatio obaveštenje.

– Prošle noći ostavili ste dubok utisak na mnoge ljude, mister Holideje.

– Nije moj cilj da ostavljam utisak – odvrati zapadnjak.

– Znam, mister Holideje, ali prošle noći mnogi su shvatili ono što sam ja već odavno znao. Videli su vas u drugom svetlu i sada imaju sasvim drugo mišljenje o vama nego dan ranije.

Holidej je nabrao obrve i smrknuo pogledao barmena. Džejs Henri mu se dopadao, jer je jedini u gradu sačuvao prisebnost u trenutku najveće opasnosti. Znao je da Džejs Henri nije bio borac, ali takođe nije bio ni kukavica. Ipak je naglasio:

– Ne dajem pet para na to šta ljudi misle o meni, barmene, i zato prekini tu priču.

Džejs Henri navuče košulju i poslušno klimnu glavom:

– Pomenio sam to za slučaj da mislite kako vas se ljudi još uvek klone. Verujem da i mis Lorens sada žali zbog mišljenja kakvo je imala o vama.

Na zapadnjakovom čelu urezala se duboka bora.

– Šta mis Lorens misli nimalo me se ne tiče. Rekao sam ti da prekineš...

– Naravno, naravno. Vi ste jutros baš zlovoljni, mister Holideje, ali posle ovakve noći nije čudo...

Navukao je prsluk i rukom pokazao zapadnjaku da je spreman. Dok je obuzdao svoju ljutinu i pošao verandom ispred spavaćih soba. Zastavši na ranom jutarnjem suncu, nesvesno je pogledao ka kraj verande, gde se nalazio apartman Noeline Lorens. Barmen to opazi i nasmeši se, ali brzo skrenu razgovor: – Verovatno ste želeli da čujete šta se desilo prošle noći...

Kada su ušli u salun, Džejs stavi bocu brendija na šank i pripremi se za čišćenje, pričajući:

– Gradonačelnik Čelenor je teže ranjen: metak u bok grudi i metak u nogu. Moraće duže da leži i mis Lorens ga je prisilila da uzme sobu na spratu. Zamenik nije teško ranjen. Kost mu nije povređena, pa mislim da će za pet-šest dana biti zdrav. I on je gore, u sobi do Čelenorove. – Osmehnuo se zapadnjaku: – Ako hoćete da ih izgrdite, samo pođite uz stepenice!

Dok vrati čašu na šank. Henri diže ruku kao da se brani:

– Možda možete da prevarite ostale, ali mene ne! Vi niste ravnodušni kao što se pravite. Napadačima ste dali dovoljno vremena da se predomisle, a na Čelenora i Šoa ljuti ste jer su mogli poginuti. A vi ne želite da neko izgubi život.

– Prekini! – grmnu Dok.

– Hoću, ali pošto kažem ono što imam na umu. Ovo je dobar grad i Ves Šo će biti dobar šerif. Mislim da bi trebalo da pomognete Šou u tome, a posle ostanete ovde. Da razvijete neki biznis...

– Ne kažem da je grad loš, Henri – složio se Dok.

– Da završim, mister Holideje: vi biste u ovom gradu vrlo lako našli mesto pod suncem, uspeh u poslu... i nešto mnogo više, samo ako biste hteli. To je sve.

Barmen se brže, bolje uputi za svojim poslom. Osmehnuvši se njegovom lukavstvu, Dok pođe uz stepenice i kroz hodnik, do vrata sobe u kojoj je Korina Čelenor sedela pored kreveta, umorna i brižna.

– Je li on dobro? – upitao ju je tiho.

– Sad spava, ali je proveo tešku noć.

– U dobrim je rukama, mis Čelenor. Izvući će se.

Devojku je začudio prijateljski ton njegovog glasa, ali pre nego što je mogla nešto da odgovori, zapadnjak se udaljio. Naišao je na Noelinu Lorens, koja je izlazila iz druge sobe. U njenim očima pročitao je mnoga pitanja.

– Kako je Džon? – upitao ju je.

– Bolno.

– Je li budan?

Žena klimnu glavom. Zapadnjak stavi ruku na kvaku, ali je Noelina stavila svoju šaku preko njegove. Dok ju je pogledao i osetio prijatno, toplo uzbudjenje od njenog dodira. I Noelina je to osetila i lagano povukla ruku. Pažljivo ga je posmatrala:

– Ljuti ste na njega, znam. Ovo što se noćas desilo je strašno i jednoga dana i vama se može desiti ono najtragičnije. Moglo se desiti i sinoć. Videla sam vas. Izgledali ste kao da vam je svejedno da li ćete živeti ili umreti. Zar je kod vas uvek tako?

Dok ju je pogledao, duboko uzdahnuo, a onda pritisnuo kvaku i ušao u sobu.

Čelenor se laktovima pridigao više na jastuk i u očima mu je zasjao plamičak.

– Sjajno si izveo stvar noćas, Dok – rekao je – uz sve moje greške. Koliko sam čuo, ostali su još samo Oling i Den Betersbi.

– Da, ali Oling se lako ne predaje. Ni taj Betersbi.

Čelenor umorno klonu na jastuk.

– Šta misliš da će se desiti?

– Doći će da me potraže.

– Zar misliš da nisu izvukli pouku?

– Ta dvojica ne. Ali to neće biti kao do sada. Doći će oprezno, podmuklo i neće načiniti greške.

Čelenor ga ozbiljno pogleda: – Mislim da si ti dovoljno učinio. Srediću da dobiješ novac da bi mogao da odeš. Ako banditi dođu mi ćemo biti spremni. To su ipak samo dva čoveka i mislim da se mogu obračunati s njima ako me građani podrže.

Dok ga pogleda: – Ne budi šašav, Džone. Nećeš biti u stanju da im se suprotstaviš i ti to dobro znaš. Ne samo zato što si ranjen, nego i što više nisi ni izbliza onako dobar na revolveru kao nekada. Uostalom, ta dva bandita ne bi se smirila dok mi se ne osvete. Bilo gde.

Čelenor stisnu usne i u očima mu se pojavi očajanje. Znao je da je Dok u pravu. Klonuo je dublje u jastuke.

– Ovaj put ćeš poginuti, Dok. Noelina mi je rekla da si se noćas ponašao kao čovek koji nema zbog čega da živi. Žalosna je zbog toga.

– Šta se to nje, dodavola, tiče? – prasn timer zapadnjak.

Čelenor se osmehnu:

– Zašto je to sam ne pitaš?

Dok lagano priđe vratima, osvrnu se na tren, ali izađe. Otišao je u svoju sobu, izuo se, opružio na krevetu i sklopio oči. Pred njim je stajao dug, topao dan i dosta vremena za razmišljanje. Ako bude imao sreće taj dan će se završiti uspešno po njega, a onda će otići.

Kuda? To, kao i uvek, unapred nije znao.

*

Djuk Oling je prvi ujahao na malu čistinu ispred rančerske kuće. S obližnjeg brdskog prevoja video je kako je naseljenik utovario nešto na kola i razaznao je na sedištu priliku zavijenu u čebe, za koju je pretpostavio da je njegova žena. Imali su, dakle na umu, neko duže putovanje. Obišao je oko korala i iznenada se pojavio pred njim oslonjen ležerno na sedlo. Žena na kolima se, opazivši ga, uznemirila i pozvala muža.

Oling uperi revolver u nju i kad je njen muž pritrčao, hladno ga je upitao: – Želiš li da ovoj tvojoj budali razmrskam glavu, mister?

– Šta... šta želite? – upita jadni čovek. Džak mu je ispao iz ruku. No kada mu je ruka počela da klizi ka dršci revolvera na uglu staje pojavio se Den Betersbi kao dodatna opasnost.

– Ostavi to, mister – zapretio mu je.

Videvši Betersbija s revolverom uperenim u njegove grudi, bespomoćno je digao ruke u vis.

– Tako je bolje – reče Oling. – A sada se penji u kola! Ti, ženo, sedi i budi mirna.

Dok se naseljenik penjao, pojavio se iz svog zaklona i Tom Betersbi. Lice mu je bilo sivo, a vođice konja držao je u levoj ruci, dok mu je desna bila privezana za vrat. Oling sačeka da Den dođe pozadi kola pa mu naredi:

– Izbaci polovinu džakova i ostavi samo one sa strane da imamo zaklon od pogleda i kuršuma. Tome, uvuci se unutra i namesti se što može udobnije.

Farmer se okrenuo: – Šta to radite? – zabrundao je. – Ako vam treba hrana, možete...

– Mister – preseče ga u reči Oling, prislonivši mu cev revolvera na glavu – ne treba nam ništa od toga. Mi idemo u grad i ti ćeš nas tamo odvesti.

– Mi smo ionako nameravali tamo da odemo – promumla čovek, ne verujući da je u pitanju tako običan zahtev. – To je jednostavno i ne vidim...

– Nemoj da prosviram i tvoju i ženinu glavu – zapreti Oling. – Budi razuman i slušaj! Na milju od grada ostavićemo naše konje negde u šumi i sakrićemo se u tvoja kola. Ti ćeš nastaviti da voziš kao što si planirao i nećeš nikome reći ni reči. I pazićeš da ne izgledaš uplašen i zbunjen, ili da se odaš bilo čime kako nešto nije u redu. A sada kreni i pođi uobičajenim putem. Mi ćemo biti blizu i pazićemo na tebe sve vreme, a naš prijatelj ležaće pozadi u tvojim kolima, pa zeći dobro da ne učiniš nešto luckasto.

U nastaloj grobnoj tišini, naseljenik pogleda ženu, a onda potera kola.

*

Dan posle sukoba protekao je mirno. I sledeća noć. Salun je bio prepun gosti-

ju, mada se među gostima još osećala izvesna nervoza. Kako se Oling i Betersbi nisu pojavili, ljudi su već pomislili da su se zavukli negde da ližu rane.

Zapadnjak je mislio suprotno i ostao je budan cele noći, motreći prilazne ulice. Ves Šo je izgledao bolje i oko sedam ujutru sledećeg dana javio se na dužnost. Tako je odmenio Doka, koji je legao da odspava. U podne, pošto ga je Šo probudio i pošto je pojeo obilni doručak što mu je Noelina pripremila, Holidej stade pred zamenika:

– Jesi li shvatio svoju grešku? – upitao je.

– Jesam.

– Šta si shvatio?

– Da nije uvek sve onako kako izgleda.

– Naravno. Kada je u pitanju Oling onda je sve drugačije nego što izgleda. Šta si još naučio?

– Da ne potcenjujem takvu vrstu ljudi i da se ne ponašam kao heroj već da čekam da se situacija preokrene u moju korist. Kada se to desi i nema mogućnosti za grešku, treba napasti i saseći ih kao hulje, bez milosti.

Zapadnjak zadovoljno klimnu glavom i zajedno sa Šoom izađe na ulicu. Idući trotoarom, upita: – Šta misliš za danas, zameniće?

– Ne znam. Nemam iskustva s takvim ljudima. Ali pretpostavljam da će promeniti taktiku.

Holidej ga zainteresovano pogleda. – Da, promeniće je. Kako su do sada radili?

– Prvi put, kada je Tom Betersbi vodio bandu, prvo su proverili grad da se

uvere da li su gradu uterali strah u kosti.

Dok je bio zadovoljan prizvukom sigurnosti u Vesom glasu.

– A drugi put? – upitao je.

– Den Betersbi je smatrao da je dolazak u salun greška. Zato je namestio zamku u koju smo Čelenor i ja upali, a vi ne.

– Naravno. A šta misliš za danas? – Videvši kako se Šo muči da smisli, dodao: – Potrudi se da dokučiš! Ako hoćeš da nosiš šerifsku zvezdu i da ostaneš živ, moraš da predviđaš stvari i da budeš spreman i na neočekivano. Šta bi ti učinio ako želiš glavu nekoga ko je ovde i koji te je dosad uvek nadmudrio?

– Došao bih u toku dana i ne bih brinuo što bi me neko mogao poznati, jer sam već obeležen.

– Dobro. A da li bi došao na konju?

– Nikako!

– A kako bi onda došao?

– Možda bih zaustavio diližansu i došao njom u centar grada. Čim bih vas video, potegao bi revolver i kraj.

Dok se osmehnu. – To je mudro. Očekuješ li danas neku diližansu?

Šo se sneveselio: – Ne – rekao je pokunjeno.

– Ali si na pravom tragu – ohrabri ga zapadnjak. – Drži oči otvorene za nešto neobično i zapamti da je s Olingom i Den Betersbi. Biće im, dakle, potreban prostor za dvojicu, a možda i za Toma. Neka kola ili karuce. Ako budu vozili, nastojace da izgledaju kao običan svet. Kada ih zapaziš, daj mi znak.

Šo pređe na drugu stranu ulice. Korišćući ga opazi i pohita k njemu, ali je on otpravi takvim tonom da je odjurila i ne

osvrnuvši se. Šo se onda nasloni na zid trgovine, navuče šešir na čelo i šerifsku zvezdu prekri vratnom maramom.

*

– Odlično, mister – reče Oling otpozadi. – Samo tako nastavite i nemojte smetnuti s uma da ću vas i vašu ženu poslati u carstvo nebesko ako samo malo glasnije zucnete.

Poluteretne taljige su se zakotrljale glavnom ulicom. Videvši ih, Ves Šo se trgao. Pogledao je ženu i muškarca u njima i prepoznao naseljenike iz južnog dela gradskog atara. Bili su to časni i vredni ljudi i nikome nisu zadavali brigu. Prisetio se da je danas sreda, kad su obično dolazili i napetost ga je počela napuštati. Ali onda ga je uznemirilo nešto drugo. Ovaj par je uvek izgledao vrlo zadovoljno, u gradu su imali dosta prijatelja i izgledali su veseli. Sada su, međutim, izgledali potišteni.

Zamenik je digao ruku i dao Holideju znak. Dok je vrlo pažljivo osmotrio zadnji tovarni deo taljiga i pomislio da bi Šo mogao biti u pravu. Par na prednjem sedištu je izgledao upravo tako kao da im neko drži uperen revolver u leđa. Prišao je korak bliže ivici trotoara.

Tada je Ves Šo povukao sledeći potez i viknuo:

– Vas dvoje siđite!

Naseljenik i njegova žena bacili su se s taljiga svako na svoju stranu. Zaprega u taljigama pokaskala je malo napred a onda okrenula ka privezištu kraj trgovine. Ves Šo je dotrčao do glave konja i sagnuvši se do visine njihovih trbuha,

zastao s revolverom u ruci: – O kej, Oling – rekao je. – Stigao si gde je trebalo!

Ljudi na trotoaru su mislili da je zamjenik poludeo. No odmah su primetili Holideja koji se taljigama približavao sa zadnje strane.

Den Betersbi je prvi izgubio živce. Proklinjući Olinga, skočio je na noge i ispraznio revolver prema Doku. Holidej ga je prvim metkom hladnokrvno pogodio u glavu. S povređenim ramenom i rukom koju nije mogao da koristi, Tom Betersbi je s mukom uspeo da iskoči iz zadnjeg dela kola. Revolver u njegovoj ruci je planuo, ali ga je hitac Vesa Šoa smirio zauvek.

Djuk Oling je skočio na vozarsko sedište i ispalio dva hica prema zamjeniku. Ali, prepoznavši ga, okrenuo se, tražeći glavnog protivnika. Ugledao je Doka Holideja i u jednom dahu izustio njegovo ime kroz stisnute zube, a paklena mržnja oblila mu je lice.

Niko ni tada ni posle nije pouzdano znao čiji ga je metak prvi pogodio: – Dokov u grudi ili Šoov u leđa. Od udara snage dva suprotna taneta Oling je za trenutak ostao uspravan, a onda se skljkao u stranu. Pao je pred noge naseljenikovoј ženi, koja je od straha prodorno zavrištala. Šo je umirio uplašenu zapregu i vođice predao u ruke preznojanom naseljeniku, koji je vezao konje i pritrčao svojoj ženi. Šo je onda pregledao poginule bandite i pogledao zapadnjaka.

Holidej mu se osmehnuo i bacivši pogled na gomilu ljudi, koja se skupljala oko njih, vrlo tiho rekao: – Ja ti više nisam potreban, zameniče. Imaš za sebe svoj grad. – Okrenuo se i otišao u salun, gde je zatekao samo barmena, jer

je salun odjednom opusteo. Ne pitajući ništa, Džejs Henri mu natoči brendi.

– Gotovo je – reče zapadnjak.

– Gotovo? Ja ne mislim tako, mister Holideje. U pravu ste, istina, što se tiče Olinga i njegove bande. Ali Oling nije ceo svet. Uvek kad se jedno završi, počinje nešto novo.

– Novo? – Dok ga umorno pogleda. – Za mene je uvek sve isto. – Ispio je brendi i laganim korakom uputio se u svoju sobu. Zatvorivši vrata za sobom, prišao je prozoru i kroz spuštene zavese zagledao se preko krovova kuća u zvezdano nebo. Još nekoliko sati i ukrcaće se u diližansu koja će ga odneti daleko od ovih ljudi kojima je vratio sigurnost, spokoj i sreću. – Uvek, uvek isto – promrmľao je poluglasno.

– Ne, nije uvek isto, mister Holideje – začuo se mekani, grleni glas Noeline Lorens.

Zapadnjak se trgao. Zanet u misli, opušten posle prošle opasnosti, dozvolio je svojoj opreznosti da se uspava pa nije čuo otvaranje vrata i korake vlasnice saluna koja mu je gipko, kao mačka, prišla. Okrenuo se i pogled mu se zadržao na njenim očima iza kojih su se osećali zbunjenost i ustreptalost. – Nije sve isto – ponovila je.

– Ja mislim da jeste. Došao sam, doneo sa sobom smrt i sada moram otići, praćen njenim groznim licem.

– Ne morate otići. Možete ostati, okruženi licima ljudi koji vas cene... koji vas možda čak i vole – dodala je a glas joj je zatreperio. – Vi niste doneli smrt, nego ste svima nama udahnuili novi život. – Ne trudeći se da prikrije vragolast osmeh, dodala je: – Da, vi ste svi-

ma nama udahnuti nov život i ja ću ga sada udahnuti vama.

Obgrlila ga je oko vrata i polurasklopljene usne pritisnula uz njegove.

U prvom trenutku Dok je ostao nepomičan, ali kada je zov njenog tela izmamio odgovor njegove krvi, on ju je snažno obgrlio, upijajući zamamni miris njenih čula.

– Šta to radiš? – upitao ju je ipak iznenađen njenim potpunim i bezrezervnim otkrivanjem svojih želja.

– Poklanjam ti deo života koji si mi dao.

– Pa... – Dok je počeo još jače milovati – taj deo života je zbilja sladak... jako sladak...

Rekavši to, oseti kako mu iz glave iščezava pomisao o odlasku.

KRAJ

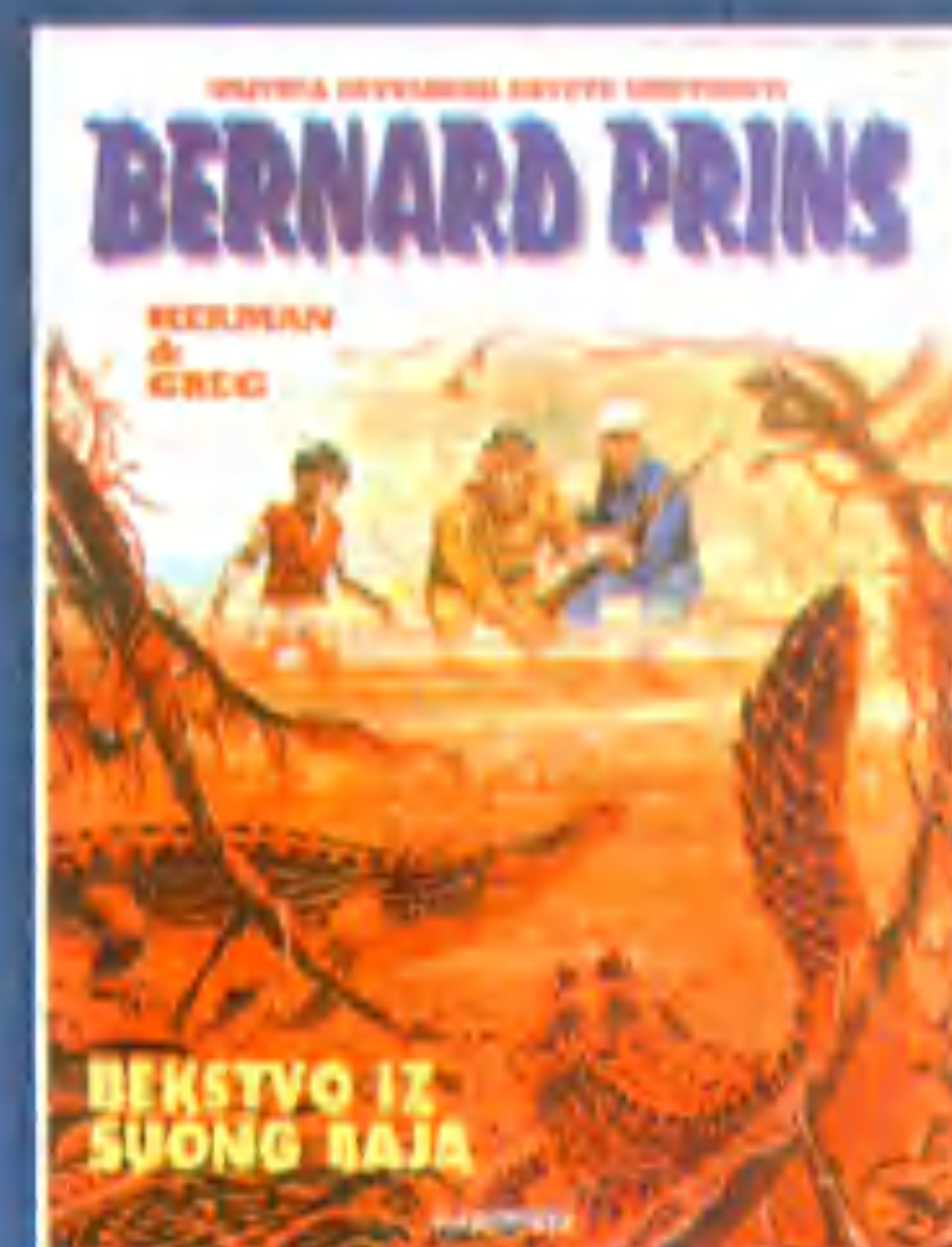
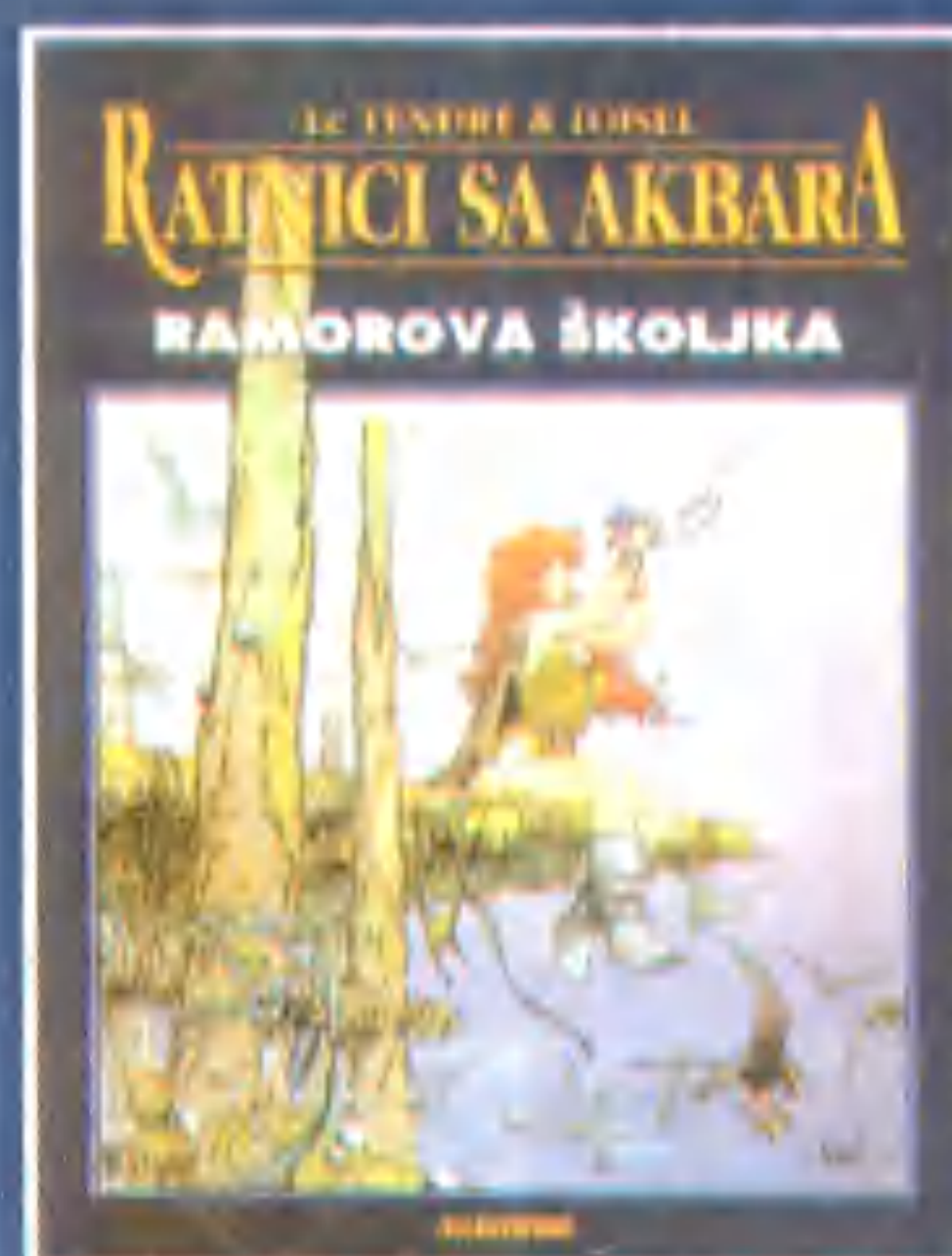
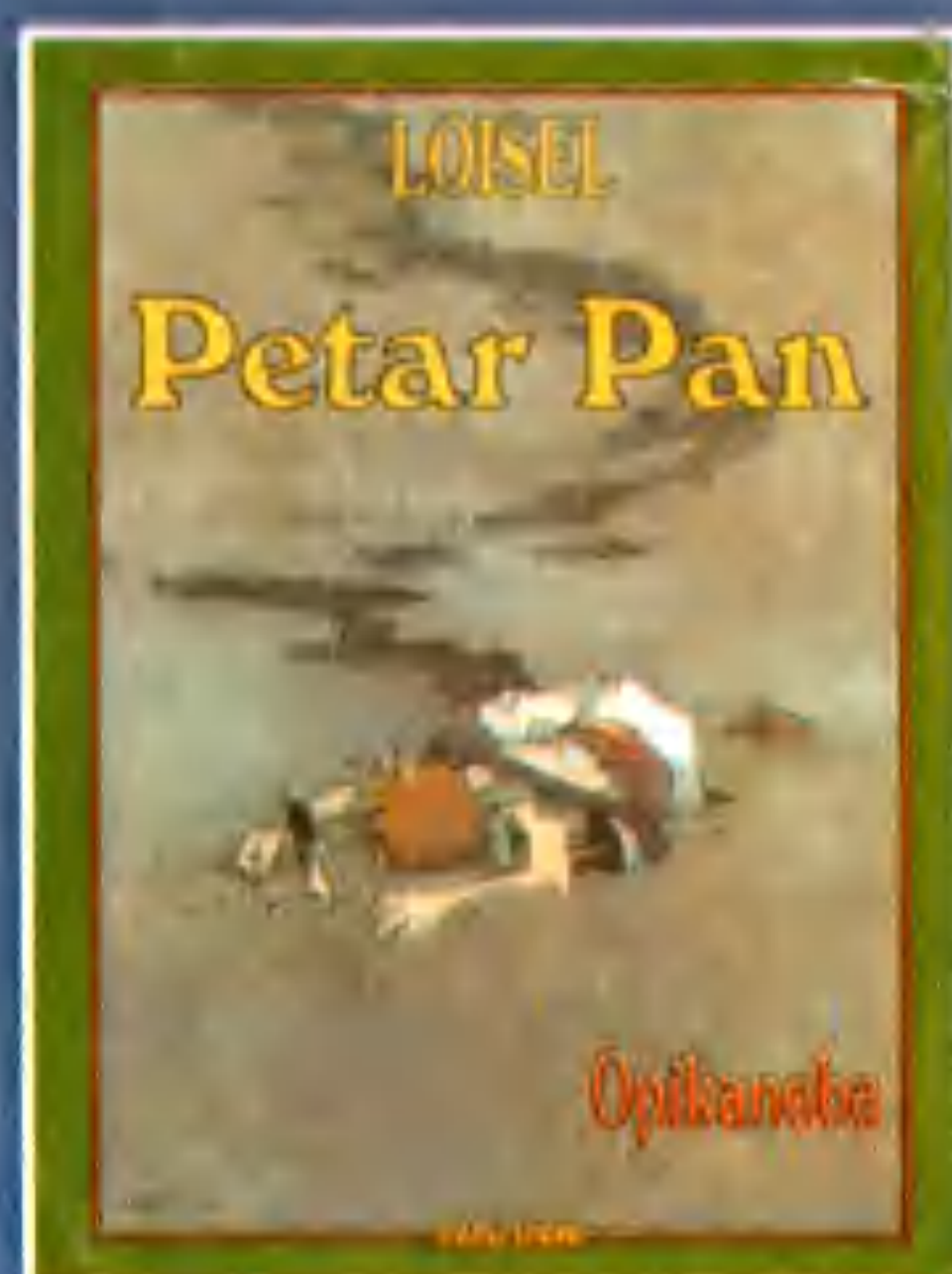
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca

sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA

INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 614 300

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00334

